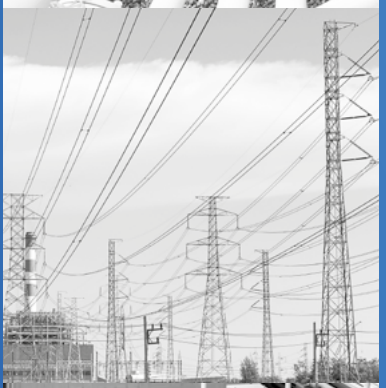

2023

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

ТОВ «УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА»

UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE

УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

ЗМІСТ

Звернення Голови Біржового комітету . . . 3
1. Українська енергетична біржа в 2023 році . . . 4
1.1. Енергетичні ринки на другому році війни . . . 4
1.2. Ключові показники діяльності УЕБ . . . 14
1.3. Основні події функціонування біржі в 2023 році . . . 17

2. Про Українську енергетичну біржу . . . 19
2.1. Загальні відомості . . . 19
2.2. Опис напрямків діяльності . . . 20
2.3. Стратегія УЕБ та рівень виконання стратегічних цілей у 2023 році . . . 30

3. Управління . . . 34
3.1. Система управління . . . 34
3.2. Організаційна структура . . . 41
3.3. Інтегрована система управління . . . 41
3.4. Корпоративні політики . . . 43
3.5. Управління ризиками . . . 45

4. Результати діяльності . . . 48
4.1. Електрична енергія . . . 48
4.2. Природний газ . . . 54
4.3. Нафта та газовий конденсат . . . 57
4.4. Скраплений газ та нафтопродукти . . . 58
4.5 Необроблена деревина та пиломатеріали . . . 60
4.6. Торгівля біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках . . . 63
4.7. Прозорро.Продажі . . . 65
4.8. Політика роботи з клієнтами . . . 66
4.9. Звітність та прозорість . . . 67
4.10. Партнерство та взаємодія . . . 71
4.11. Дослідження та інновації . . . 73

5. Фінансово-економічні результати діяльності . . . 76
5.1. Економічні результати та фінансовий стан . . . 76
5.2. Ліквідність та зобов'язання . . . 76

6. Сталий розвиток . . . 77
6.1. Соціальні аспекти та кадрова політика . . . 77
6.2. Екологічні аспекти . . . 79

7. Плани УЕБ у 2024 році . . . 81

Олексій Дубовський

Голова Біржового комітету
ТОВ «Українська енергетична біржа»

Українська енергетична біржа відіграє ключову роль у забезпеченні прозорості, ефективності та стійкості енергетичного сектору України. Завдяки злагодженій роботі у непростий 2023 рік, ми продовжували працювати, адаптуючись до нових умов та досягли певних успіхів.

У 2023 році ми зосередили наші зусилля на розвитку біржових продуктів на існуючих ринках та заклали фундамент для впровадження нових напрямків у 2024 році. Також нам вдалося розширити співпрацю між Україною та країнами ЄС для розбудови енергетичних ринків.

У другий рік повномасштабної війни український енергетичний ринок стабілізувався та здатний забезпечувати енергоресурсами населення, бізнес та критично-важливі підприємства.

Ми прагнемо продовжувати сприяти розвитку біржового енергетичного ринку Україні, забезпечуючи прозорість, надійність та ефективність.

Висловлюємо подяку усім учасникам ринку та партнерам за довіру і плідну співпрацю.

Продовжуємо разом працювати задля перемоги України! Упевнені, що завдяки нашим спільним зусиллям та відданості демократичним переконанням, у недалекому майбутньому Україна займе гідне місце серед розвинутих економік світу!

1. Українська енергетична біржа в 2023 році

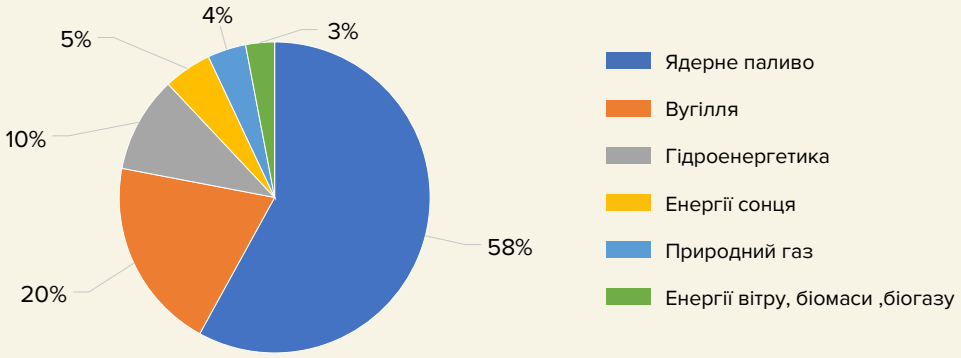
1.1. Енергетичні ринки на другому році війни

ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРПГІЯ

Війна росії проти України, яка розпочалася в лютому 2022 року, тривала протягом 2023 року та спричиняла підвищення рівня ризику та невизначеності в енергетичній системі України.

Структура виробництва електричної енергії у 2023 році не зазнала значних змін. Понад 50% електроенергії було згенеровано атомними електростанціями, а теплоелектростанції посідають друге місце.

Структура виробництва електричної енергії в 2023 році

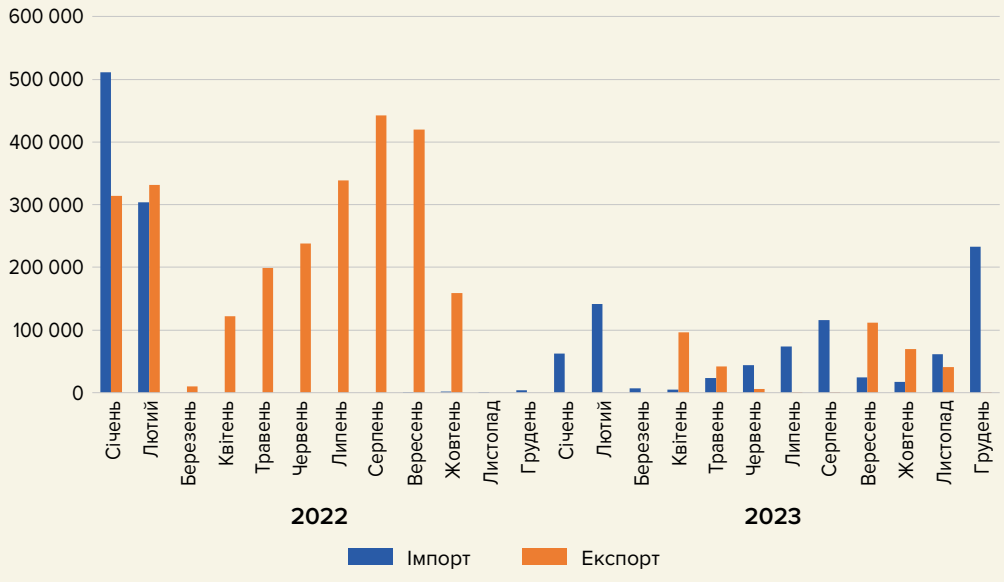

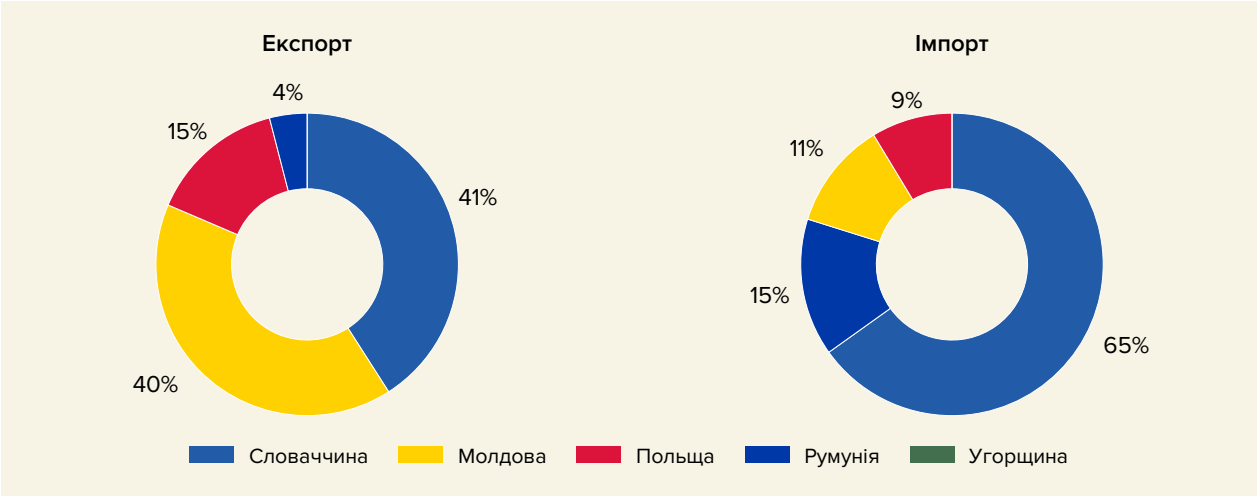
Перехід найбільшої атомної станції в Україні та Європі – Запорізької АЕС – під тимчасовий окупаційний режим росіян, був причиною появи значного дефіциту в ОЕС України в 2022, 2023 роках. Наразі 9 енергоблоків АЕС знаходяться на підконтрольній Україні території. Тому для нормального функціонування децентралізованої енергетичної системи потрібно стимули для розбудови нової генерації та розширення імпортно-експортних перетоків.

З 11 жовтня 2022 року, через обстріли енергоінфраструктури, було заборонено експорт електричної енергії до Європи. В 2023 році Україна змогла продовжити роботу над впровадженням технічних і регуляторних рішень, які дозволили продовжити експортні перетоки у деякі години та зробили українську енергосистему більш гнучкою, наближеною до європейського ринку електроенергії.

Загалом за весь 2023 рік найбільше електроенергії до України надходило зі Словаччини - 65%. Експорт здійснювали переважно до Молдови та Словаччини - по 40% від загального експорту електроенергії. Сумарно, за весь 2023 рік обсяг імпорту склав 806,4 тис МВт.год., експорту - 366 тис. МВт. год..

Імпорт-експорт електроенергії, МВт.год. 2022-2023 р.р.

Минулого року відкрито можливість для ще більш вільного імпорту та експорту з країнами-сусідами, за європейськими правилами. До цього для імпорту/експорту з Україною проводились двосторонні аукціони з розподілу пропускної спроможності (на платформі НЕК «Укренерго» та сусіднього оператора). В 2023 році було погоджено правила розподілу перетину на добових аукціонах за напрямами Україна-Польща, Україна-Словаччина та Україна-Угорщина, які заплановано проводити на базі електронної аукціонної платформи Joint Allocation Office (JAO). З листопада почався спільний розподіл потужності за європейськими правилами між Україною та Румунією. Аукціони проводяться українською стороною щоденно на аукціонній платформі «Укренерго» з поставкою - наступний день. Проведення лише добових аукціонів – вимога операторів європейської континентальної мережі ENTSO-E.

Хронологія підняття price-caps за 2023 рік

- 30.06.2023 згідно з постановою НКРЕКП, граничні ціни (або price-cap) були підвищені в сегментах РДН і на ВДР. Підвищення мало такий вигляд:

  Мінімального навантаження (з 23:00 до 07:00). від 2000 грн/МВт.год., до 3000 грн/МВт год.

  Підвищеного навантаження (з 07:00 до 19:00). від 4000 грн/МВт год до 5600 грн/МВт.год..

  Максимального навантаження (з 19:00 до 23:00). від 4000 грн/ МВт год до 7000 грн /МВт год.

- 30.11.2023 згідно з постановою НКРЕКП, граничні ціни (або price-cap) були підвищені в сегментах РДН і на ВДР. Підвищення мало такий вигляд:

  Мінімального навантаження (з 23:00 до 7:00) – 3 000 грн/МВт год.

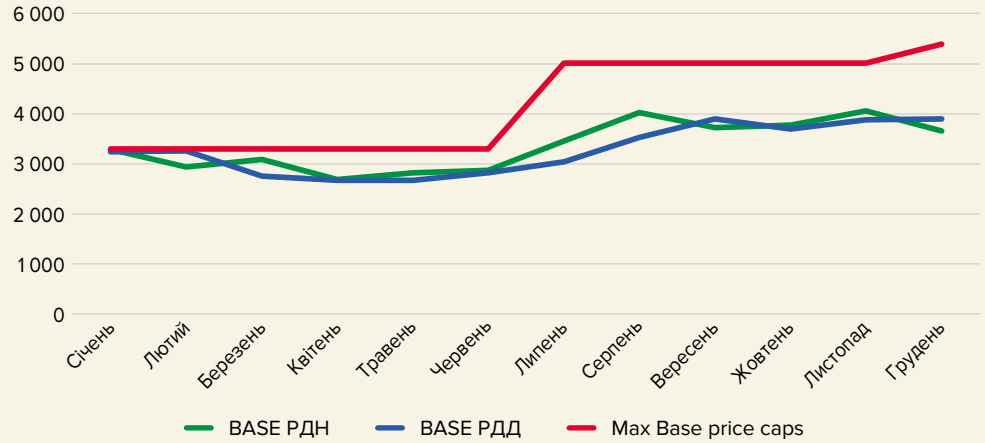
  Середнього навантаження (з 7:00 до 8:00, з 11:00 до 17:00) – 5 600 грн/МВт год.

  Підвищеного навантаження (з 8:00 до 11:00) – 6 900 грн/МВт год.

  Максимального навантаження (з 17:00 до 23:00) – 7 500 грн/МВт год.

Зміна граничних цін розширила можливість для імпорту у години максимального навантаження.

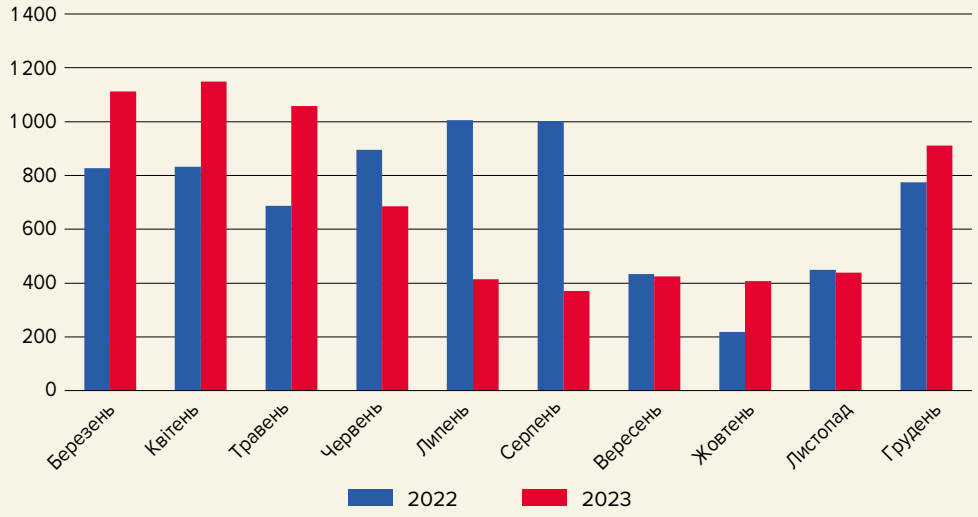
Порівняння індексів базового навантаження РДН та РДД

Україна в 2023 році почала переосмислювати бачення свої енергетичної системи з врахуванням можливостей зеленої енергетики. Зокрема, наприкінці червня було прийнято Закон України N°3220-IX «*Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та «зеленої»* трансформації енергетичної системи України», який свідчить, що Україна починає свій нелегкий шлях розвитку зеленої енергетики в умовах війни, необхідності максимального енергозбереження та реалізації зобов'язань. Також були підписані угоди з Westinghouse за проєктом AP1000 та АТ «НАЕК «Енергоатом» щодо зведення, завершення будівництва енергоблоків, що дасть змогу нормального функціонування енергетичної системи.

Основні умови покладання спеціальних обов'язків (далі по тексту – ПСО) залишились незмінними з попереднього року. Продавцями електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів були виробники електричної енергії, на яких покладено відповідні обов'язки ДП НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго». Частка кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії в торговій зоні ОЕС України, яку Гарантований покупець продав постачальникам універсальних послуг для забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку електричної енергії (на виконання наказу Міністерства енергетики України від 21.03.2022 N°132) за 2023 рік наступна: АЕС – 35,44%, ГЕС – 64,56%.

Обсяги електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів, проданої гарантованим покупцем для ПУПів, тис. МВт.год..

ПРИРОДНИЙ ГАЗ

У 2023 році ринок природного газу України перебував у нормативному середовищі, сформованому в першому році повномасштабного вторгнення. Газовидобувній галузі вдалося подолати тенденцію до падіння видобутку, лідерами нарощення видобутку стали державні компанії. Водночас як приватні компанії скоротили видобуток на 14%. Загалом Україна у 2023 році видобула майже 19 млрд куб. м природного газу. У порівнянні з 2022 роком видобуток газу в Україні зріс на 1%. Споживання природного газу в 2023 році спостерігалось на рівні близько 21 млрд куб. м В умовах заборони на експорт газу українського видобутку, країна покриває потреби в ресурсі з власного видобутку. Порівняно із попереднім роком споживання незначно зросло за рахунок споживання ТЕС та ТЕЦ, які отримували ресурс відповідно до ПСО.

Основні умови ПСО залишились, практично, незмінними з минулого року. Зокрема, серпні показники УЕБ було включено до формування ціни газу для виробників тепла (ТКЕ).

Державні компанії помітно розширювали сферу впливу на ринок. «Нафтогаз» завершив інтеграцію облгазів у власну структуру, ставши, свого роду, монополістом у розподілі газу. «Укрнафтобуріння» спочатку у травні 2023 р перейшло під контроль Укрнафти, а вже у грудні повністю зупинило видобуток на Сахалінському родовищі. Також у 2023 році Група «Smart Energy» помітно скоротила видобуток у зв'язку з зупинкою спецдозволів на частину родовищ. Такі кроки не сприяли зростанню видобутку приватних компаній.

НКРЕКП 7 квітня 2023 року прийняла остаточне рішення про сертифікацію оператора газосховищ – «Укртрансгазу». Це створило умови для більшого завантаження потужностей підземних сховищ газу, сприяло додатковим фінансовим надходженням від послуг підземного зберігання газу. Також кількість компаній-нерезидентів, що обслуговував Оператор ПСГ, зросла минулого року на 30%, до 163 компа-

ній. Імпорт з використанням послуги «митний склад» зріс у 4 рази, порівняно з 2022 роком.

Запаси природного газу в українських підземних сховищах на 31 грудня 2023 року складали близько 13 млрд. куб. м, що на 6% більше за аналогічну дату рік назад. Заповненість сховищ робочим обсягом природного газу складала 39%. Попри війну, у ПСГ вдалося накопичити достатній обсяг природного газу для проходження опалювального сезону 2023-2024. Крім того, активно закачували газ до українських ПСГ нерезиденти.

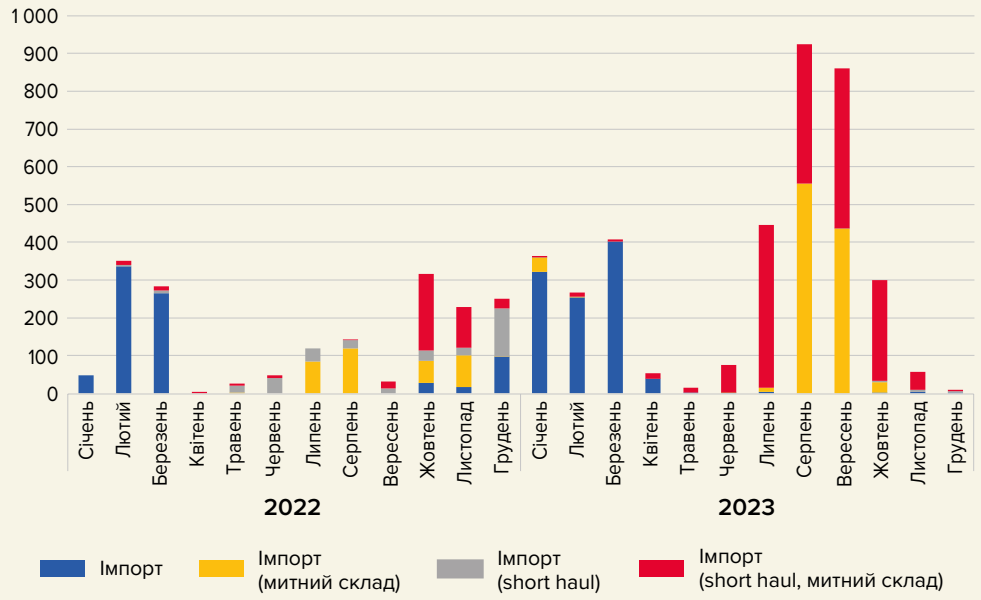
Ціни постачання природного газу за ПСО різним категоріям споживачів

За надання послуг ТКЕ з постачання теплової енергії та гарячої води населенню		7 420 грн/тис.куб.м
Бюджетним та релігійним організаціям		16 390 грн/тис.куб.м
На інші потреби		38 325,5 грн/тис.куб. м до серпня 2023 р., після цього ціна визначалась за результатами торгів на УЕБ;
Бюджетним установам		16 390 грн/тис.куб.м;
Населенню		7 956 грн/тис.куб.м;
ОСР Технологічні втрати Втрати, зумовлені воєнними діями Понаднормові витрати за формулою на основі споживих цін Словаччини +		7 420 грн/тис.куб.м 0,01 грн/тис.куб.м
Непобутовим споживачам, які здійснюють життєво важливі функції (до 30 квітня 2023 р.)		32 000 грн/тис.куб.м;
Гуртожиткам		7 420 грн/тис.куб.м
ТЕС та ТЕЦ		16 500 / 10 950 грн/тис.куб.м

Наповненість газосховищ України та Європи
станом на 31.12.2023

Імпорт природного газу з ЄС, млн.куб. м

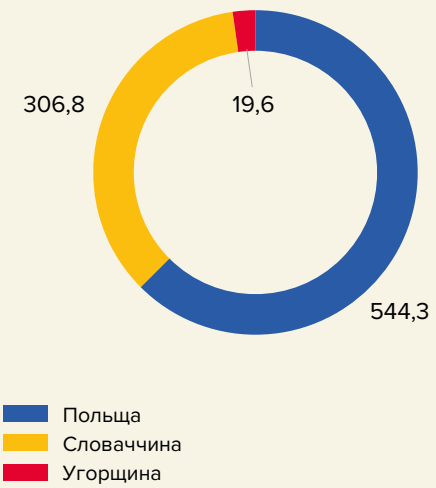

Протягом року динаміка цін не сприяла імпорту газу до України, проте, його обсяги були більшими за 2022 рік. Спостерігались два пікові періоди – у першому та третьому кварталах. У першому випадку переважно імпортував «Нафтогаз» для виконання зобов'язань по ПСО протягом опалювального сезону. У другому випадку безліч компаній, резидентів та нерезидентів, закачували газ до українських ПСГ. Слід зазначити, що відправною точкою даного тренду, в великій мірі, було практично повне заповнення доступних обсягів зберігання у Європі.

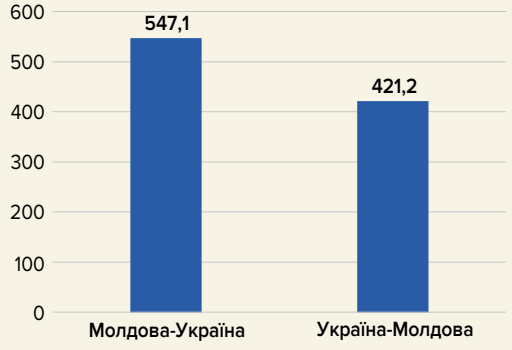
Загалом найбільше було імпортовано природного газу з Словаччини – 1831 млн куб. м, в той час як з Угорщини – 1341 млн куб. м, з Польщі – 602 млн куб. м.

Експорт був присутній лише з «митного складу», зважаючи також на те, що експорт газу українського походження залишається забороненим. Періодами підвищеного попиту на експорт були місяці початку опалювального сезону, коли нерезиденти повертали ресурс, що зберігався в Україні. Найбільший обсяг експорту спостерігався в напрямку Польщі – понад 544 млн куб. м. Молдова минулого року також була популярним напрямком експортно-імпортних операцій. В тому числі використовувала можливості українських ПСГ державна компанія «Energocom».

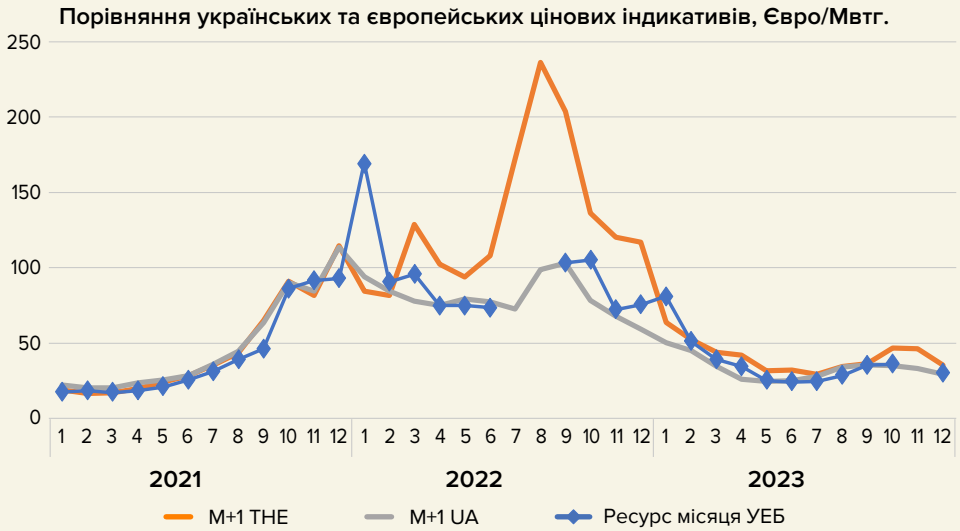
Структура експорту природного газу до країн ЄС, млн. куб. м

Структура потоків природного газу до/з Молдови, млн. куб. м

Ціни внутрішнього ринку минулого року більше корелювали з котируваннями європейських хабів, ніж у перший рік повномасштабного вторгнення. Вже у лютому ціни на природний газ на УЕБ перетнули рубіж у 20 000 грн (без ПДВ) в напрямку зниження, вперше з вересня 2021 р. (коли в Європі почався тривалий ріст котирувань). Рік було закінчено також на тенденції до зниження – середньозважена ціна природного газу місячного ресурсу грудня в ГТС на УЕБ склала 12 864,43 грн (без ПДВ). Вказана ціна є більш, ніж удвічі нижчою за аналогічний показник 2022 року.

НАФТА ТА ГАЗОВИЙ КОНДЕНСАТ

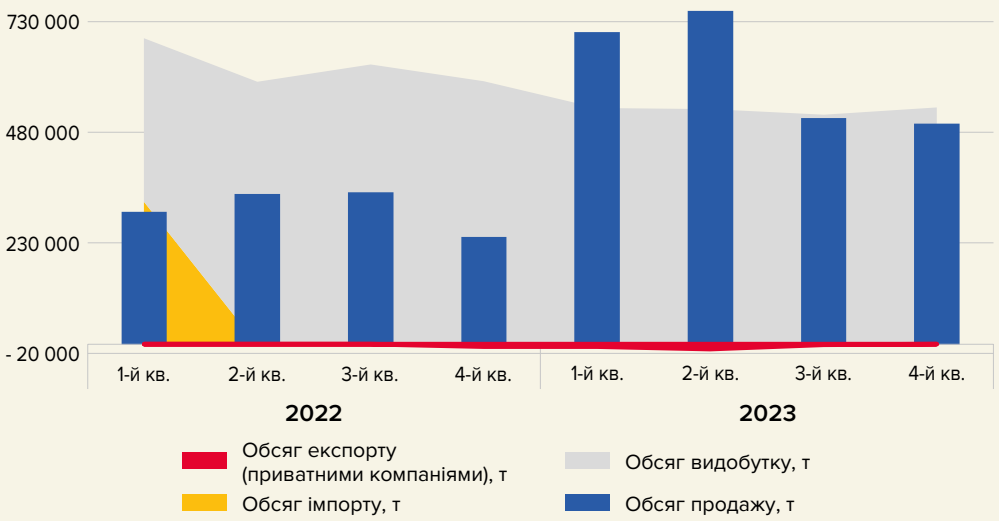
Стан ринку нафти і газового конденсату України у 2023 році віддзеркалював специфіку і виклики нинішнього важкого і тривалого протистояння спочатку «гібридній», а згодом повномасштабній російській війні проти України. Сектор знаходився в періоді адаптації до довгострокового режиму протистояння агресії і зіткнувся з низкою проблем: перебої з енергопостачанням після російських обстрілів та аварії, спричинені ними; анулювання спецдозволів приватних компаній; порушення логістики через бойові дії та блокаду; блокування західних кордонів; нестача кваліфікованих працівників через мобілізацію; фінансові ускладнення.

Потреби українського ринку в нафті та газовому конденсаті забезпечувалися власним видобутком. Найбільшими підприємствами, що видобувають нафту та газовий конденсат в Україні, є акціонерні товариства «Укрнафта» та «Укргазвидобування», що входять до складу НАК «Нафтогаз України». Видобуток сировини в Україні продовжив тенденцію зниження і впав до найнижчого значення за 7 років. Україна у 2023 р. видобула майже 2,14 млн т нафти та конденсату проти 2,2 млн т у 2022 р. У структурі видобутку у 2023 р. 1,51 млн т припало на нафту та 0,63 млн т на газовий конденсат З іншого боку, державними компаніями видобуто 1,8 млн т, а приватними - 0,318 млн т рідких вуглеводнів. У загальному видобутку нафти та газового конденсату в Україні у 2023 році частка найбільшої нафтовидобувної компанії країни, ПАТ «Укрнафта», склала 66%, що видобула близько 1,34 млн т нафти та майже 72 тис. т газового конденсату. Приватні підприємства надають ринку переважно газовий конденсат Основні виробники конденсату: Група Burisma, Група ДТЕК Нафтогаз, Група УНБ, СП ПГНК, Smart Energy, Група компаній «Гео Альянс» та ін.

Протягом 2023 р. імпорт сирої нафти та газового конденсату до України не надходив. 9 приватних українських компаній у першій половині 2023 р. експортували газовий конденсат до Литви, Румунії, Сербії, Латвії, Польщі, Молдови та Австрії загальним обсягом 15,7 тис. т. З липня 2023 р. через низку причин експорт майже призупинився. По-перше, високі ціни на сировину на внутрішньому ринку зробили більш привабливим продаж видобутого конденсату в Україні, замість його експорту. Додатково труднощі з експортом газового конденсату були пов'язані з ретельними перевірками й чергами на кордонах, особливо польському.

Попит на ринку відновився, у порівнянні з 2022 р. Рушійними силами були зацікавленість у ресурсах з боку державної ПАТ «Укрнафти» та міні-НПЗ. Якщо раніше видобуток нафти, який здійснює АТ «Укргазвидобування», не реалізовувався на ринку, а споживався для потреб у межах групи НАК «Нафтогаз України», то з початку 2023 р. переробка на Шебелинському ГПЗ зупинилася у зв'язку з постійними обстрілами зі сторони росії і ресурс підприємства став доступний іншим учасникам ринку. Це також вплинуло на біржову торгівлю: АТ «Укргазвидобування», ПАТ «Укрнафта» та «Д.Трейдінг» стабільно пропонували сировину до продажу через біржу.

Доля УЕБ на ринку нафти на газового конденсату по кварталах у 2022-2023 рр.

Тенденція до зростання цін на нафту та газовий конденсат досягла свого піка у серпні-листопаді 2023 р., коли ціни досягли майже 48 000 грн/т (з ПДВ), загалом на фоні зростання попиту. Зростання цін на нафту на світових ринках також мало свій ефект, підтримуючи ріст цін в Україні.

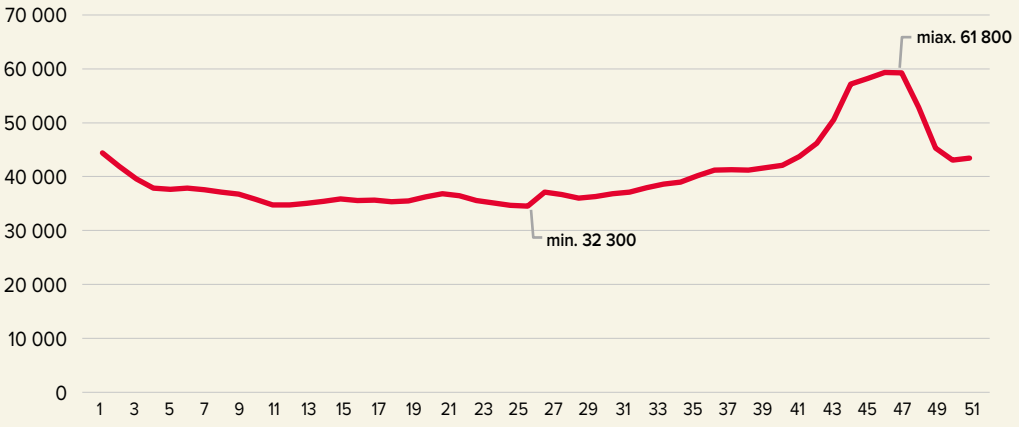
СКРАПЛЕНИЙ ГАЗ

У 2023 році відбулося загальне відновлення ринку скрапленого газу порівняно з минулим роком.

Протягом 2023 року Україна імпортувала 0,962 млн т скрапленого газу, порівняно з 0,856 млн т у 2022 р. У першому кварталі минулого року середні обсяги імпорту були на рівні 201,6 тис. т/міс. Починаючи з другого кварталу і до кінця року вони зросли і становили 252,5-255 тис. т/міс.

Ринок пережив декілька цінових підйомів. Вже з другого кварталу учасники ринку шукали чим замінити балтійську та казахстанську «суміш», а ціни імпортного газу зросли в очікуванні, що вартість ресурсу не російського походження буде значно дорожчою. З 17 жовтня 2023 р. посилився контроль митницею джерел походження та маршрутів імпорту нафтопродуктів, особливо скрапленого газу. Пізніше, у грудні, ЄС впровадив санкції на російський LPG, проте постачання зі сходу російської суміші зберігаються на високому рівні.

Середньотижневі ціни на LPG на внутрішньому ринку України у 2023 р., грн/т

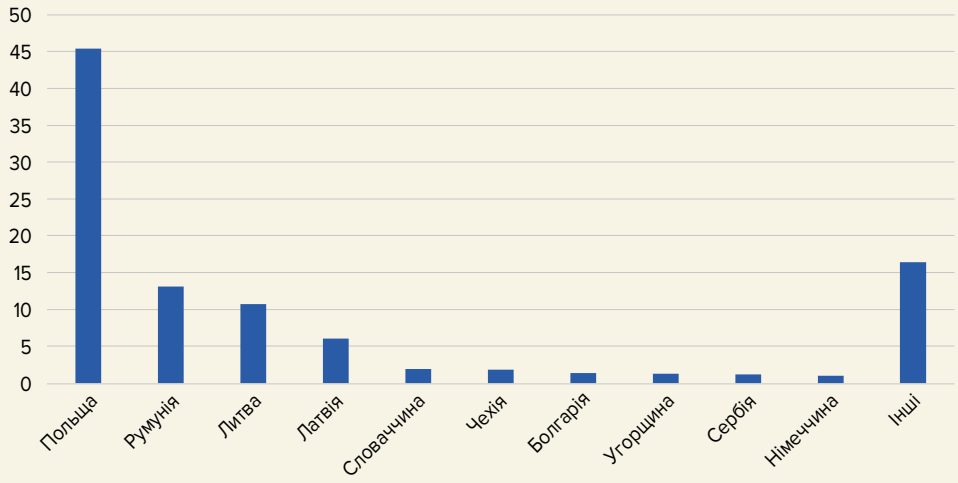

Справжнім випробуванням наприкінець року для українського ринку LPG, який вже дуже постраждав через війну, стало блокування постачань через польсько-українські автомобільні прикордонні пункти. До початку страйку автопостачання зменшувалося через погіршення роботи сервісу «єЧерга», коли час очікування на виїзд вантажівок з країни зріс до періоду більше 10 діб. Надалі сам період страй-

ку польських перевізників та аграріїв, які місяцями блокували ключові автомобільні пункти пропуску між країнами, негативно вплинув на обсяги автомобільних постачань скрапленого газу із західного напрямку.

Щодо зміни обсягів постачань, то протягом 2023 року вони зросли на 25,3% до 35,7 тис. т/міс. Польща та Румунія залишалися основними постачальниками. Також постачання скрапленого газу надходило з таких країн як Словаччина, Німеччина, Болгарія, Норвегія, Угорщина, Сербія, Хорватія, Туніс, Молдова, Казахстан, Чехія, Австрія, Албанія, Нідерланди.

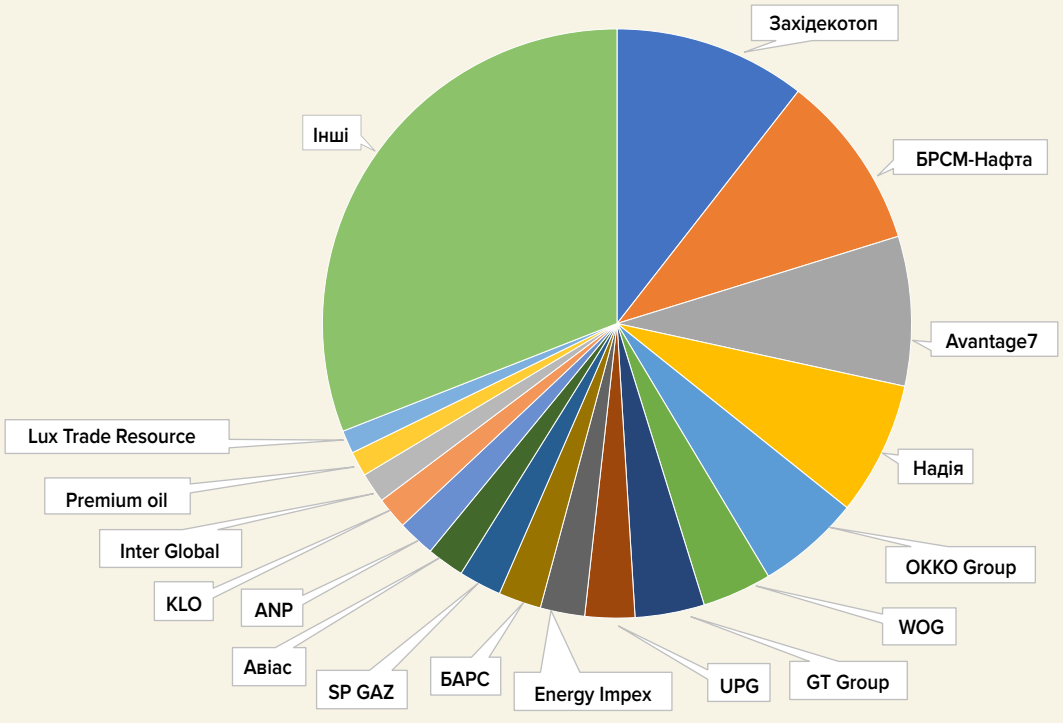
Структура постачання скрапленого газу за країнами у 2023 р.

Найбільші обсяги за рік надійшли з польського напрямку – 44,5%. Частка Румунії за рік склала 12,9%. Обсяг постачання з Литви склав 10,5%, з Латвії - 6% від загального обсягу імпорту. На постачання з інших країн припало близько 11% імпорту за 2023 рік, а надходження за дунайськими базисами зросло до 14,9%.

Стабільно поповнювали ринок імпортним ресурсом близько 20 гравців. Найбільші обсяги були імпортовані групою компаній гуртового трейдера «Західекотоп» – 10,8%, компанії-постачальники групи «БРСМ-Нафта» утримали долю ринку у 9,9%, Група Avantage7 - 8,4%, група компаній «Надія» - 7,5%, GT group – 5,8%.

Імпортери скрапленого газу у 2023 р.

Найбільшими постачальниками стали словацька VPC Trade та румунські Vixon Gas і RND Grifon, болгарська Bulmarket, литовські Logistika і Naftos dujos, польські Venor Polska та Unimot і інші. 55,2% ресурсу на ринок надійшло автовозами, 29,9% - отримано залізничними партіями, 21,9% - морем.

НЕОБРОБЛЕНА ДЕРЕВИНА ТА ПИЛОМАТЕРІАЛИ

Прийняті у передвоєнний рік нормативно-правові акти дозволили забезпечити розвиток внутрішнього ринку лісоматеріалів, вдосконалити й осучаснити біржову торгівлю лісоматеріалами, а також забезпечити додаткові фінансові надходження у лісове господарство України.

До реформи ринку деревини в Україні було понад 350 лісгоспів - це колосальна кількість установ, адміністративного апарату, що робило всю систему неефективною.

Перший етап реформи передбачав укрупнення лісгоспів та згодом продемонстрував значні переваги такої централізації. Другий етап припав на період війни: розділення функцій адміністрування та господарювання і приєднання понад 150 лісгоспів до ДП «Ліси України».

Розпочата росією війна проти України щодня ставить під загрозу екологічну безпеку тисяч людей. Це також завдає значної шкоди лісам та іншим природним ландшафтам, перешкоджає веденню лісогосподарської діяльності в країні. Загалом із 24 лютого 2022 року від воєнних дій майже 30% лісів зазнало різного ступеню шкоди.

Слід зазначити, що на окупованих та деокупованих територіях через ліси переміщується важка військова техніка, в лісах знаходяться військові частини, в 6 лісах ведуться активні бойові дії. Це призводить до серйозних порушень лісових екосистем, а також забрудненню ґрунтів та вод. Повна оцінка втрат лісу на деокупованих територіях неможлива через забруднення лісів вибухонебезпечними предметами та потенційні ризики для життя працівників.

За оперативною інформацією Держлісагенства площа деокупованих (звільнених), а також на яких ведуться (велися) активні бойові дії, крім тимчасово окупованих земель лісового фонду підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління Держлісагентства, складає близько 1 млн гектарів. Загалом потребують розмінування близько 0,5 млн гектарів лісів на підконтрольній владі України території. Лишається невідомою ситуація щодо забруднення лісів вибухонебезпечними предметами на тимчасово окупованих землях лісового фонду, орієнтовно на площі 0,8 млн га лісів.

Незважаючи на виклики, які стоять перед Україною, Державними лісогосподарськими підприємствами, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України у 2023 році проведено відтворення лісів на площі 35,2 тис. га. З них методом садіння і висівання лісу в лісовому фонді – 27,4 тис. га, в тому числі лісорозведення на землях наданих в постійне користування (створення нових лісів) – 5,9 тис. га. Природнє поновлення відбулось на площі 7,8 тис. га. Відтворення лісів у 2023 році у порівнянні із 2022 роком збільшилось на — 3,1 тис. га (або на 9,7%).

В 2023 році державними лісогосподарськими підприємствами, що належать до сфери управління Держлісагентства в рамках виконання програми Президента України «Зелена країна» висаджено 197,5 млн дерев. Всього з початку виконання програми висаджено 465,0 млн дерев, що становить 46,5% виконання.

Окрім того, впродовж 2023 року державними підприємствами, установами та організаціями проведено заготівлю лісового насіння в кількості – 636,0 тонн, що на 93,5 тонни (або 28,3%) більше порівняно з 2022 роком.

Лісова сертифікація – оцінка відповідності системи ведення лісового господарства встановленим міжнародним вимогам щодо управління лісами та лісокористування на засадах сталого розвитку. Метою лісової сертифікації є забезпечення економічно, екологічно і соціально збалансованого ведення лісового господарства шляхом виконання відповідних загальновизнаних і таких, що заслуговують на довіру, стандартів.

За даними державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» станом на 01.01.2024 р. 4,65 млн га у 96 філіях мали статус FSC-10 сертифікованих. У 2023 році даний статус отримало 3 філії на площу 0,59 млн га.

Військова агресія РФ проти України за умов трансформації суспільства та тривалих реформ загострила існуючі виклики забезпечення сталого лісогосподарювання, ускладнюючи функціонування лісового сектору та збільшуючи ризики цілісності системи FSC.

Збереження FSC сертифікації стало можливим завдяки активній позиції міжнародних членів FSC від України та прихильності цінностям інших учасників системи. Внесені комплексні зміни до нормативної бази FSC відповідно рішення стосовно України дозволяють і надалі забезпечувати відповідальне лісогосподарювання на територіях, не зачеплених військовим конфліктом, а також зберігати цілісності ланцюгів постачання продукції.

Незважаючи на призупинення дії сертифікатів у зонах військового конфлікту, сертифікована площа не скоротилася, а навіть зросла на 14,5% завдяки розширенню дії сертифікатів в рамках об'єднаних лісогосподарських підприємств на територію, яка не була охоплена вимогами FSC національного стандарту.

За даними Єдиної державної системи електронного обліку деревини в цілому по галузі обсяги заготівлі ліквідної деревини від усіх видів рубок за

2023 рік становили 15,7 млн куб. м. З них близько 13,1 млн куб. м заготовлено підприємствами Держлісагентства, зокрема лісоматеріалів круглих близько 5,6 млн куб. м, довгомірних лісоматеріалів 0,4 млн куб. м деревини дров'яної промислового використання 3,9 млн куб. м та деревини дров'яної непромислового використання (дров паливних) 3,2 млн куб. м.

Структура заготівлі за групами порід складається з лісоматеріалів хвойних порід - 7,6 млн куб. м, твердолистяних порід - 4,1 млн куб. м та м'яколистяних порід - 1,4 млн куб. м.

Оцінюючи результати за 2023 рік, можна відзначити позитивні тенденції у сфері торгівлі деревиною зі збільшенням обсягу реалізованої деревини.

Ці показники свідчать про активний розвиток ринку деревини в Україні. Той ринок, який раніше функціонував, частково в тіньовому секторі, нині стає все більш прозорим і справедливим. Це відкриває перспективи для ефективного регулювання та контролю в галузі, забезпечуючи вищий рівень безпеки для споживачів та учасників ринку. Такий розвиток є сприятливою умовою для подальшого зростання ринку деревини, а його вплив відчутний не лише для учасників галузі, а й для державного бюджету.

1.2. Ключові показники діяльності УЕБ

Протягом 2023 року біржа провела 4183 торгові сесії у формі одностороннього аукціону та 1460 у формі двостороннього аукціону (на ринку природного газу).

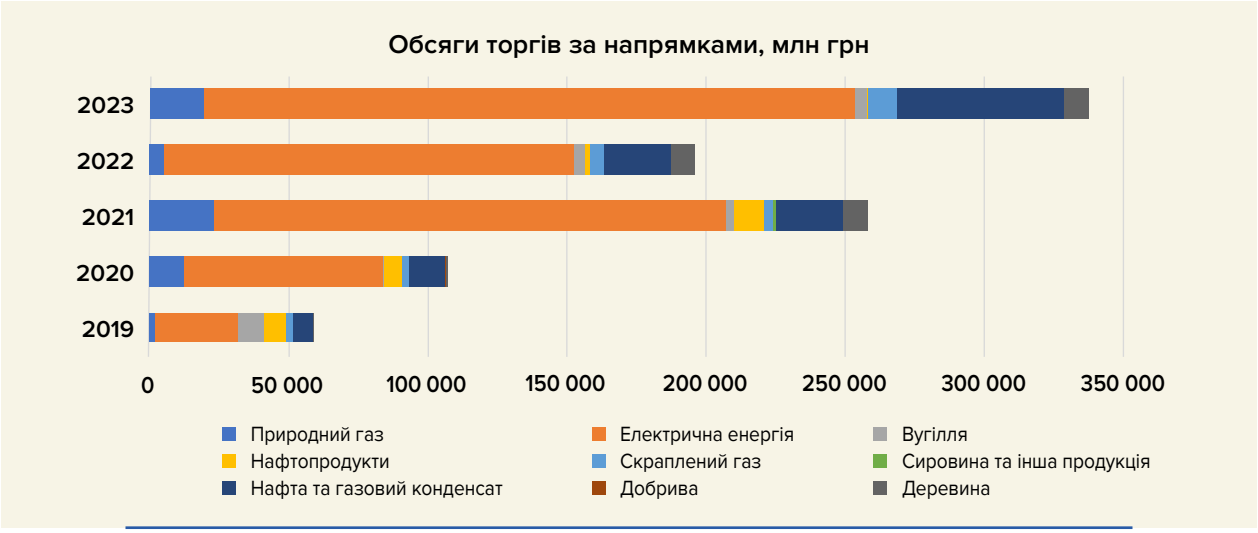
Календар торгів в усіх напрямках

2023	Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд	Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд	Всього
Січень	9 5	10 5	11 5	12 6	13 7	14	15	16 8	17 17	18 12	19 14	20 8	21	22	216
	23 16	24 19	25 9	26 17	27 9	28	29	30 21	31 17						
Лютий										1 15	2 21	3 4	4	5	329
	6 13	7 16	8 13	9 21	10 5	11	12	13 19	14 25	15 13	16 20	17 9	18	19	
	20 15	21 23	22 14	23 24	24 15	25	26	27 23	28 21						
Березень										1 12	2 20	3 9	4	5	442
	6 13	7 26	8 15	9 24	10 8	11	12	13 13	14 22	15 29	16 27	17 8	18	19	
	20 20	21 25	22 30	23 25	24 10	25	26	27 18	28 19	29 44	30 15	31 10			
Квітень													1	2	263
	3 9	4 14	5 9	6 12	7 7	8	9	10 9	11 17	12 10	13 14	14 6	15	16	
	17 6	18 23	19 10	20 20	21 7	22	23	24 10	25 24	26 19	27 28	28 9	29	30	
Травень	1 7	2 20	3 11	4 14	5 5	6	7	8 14	9 24	10 12	11 22	12 13	13	14	381
	15 14	16 13	17 14	18 22	19 15	20	21	22 8	23 24	24 10	25 19	26 8	27	28	
	29 23	30 31	31 17												
Червень				1 17	2 6	3	4	5 19	6 17	7 9	8 30	9 11	10	11	339
	12 20	13 26	14 13	15 16	16 8	17	18	19 9	20 20	21 10	22 19	23 5	24	25	
	26 12	27 21	28 11	29 18	30 6										
Липень						1	2	3 9	4 16	5 7	6 23	7 4	8	9	253
	10 4	11 19	12 9	13 16	14 7	15	16	17 4	18 24	19 9	20 18	21 6	22	23	
	24 9	25 25	26 12	27 16	28 8	29	30	31 8							
Серпень									1 15	2 9	3 18	4 3	5	6	318
	7 10	8 21	9 8	10 11	11 5	12	13	14 10	15 18	16 16	17 17	18 10	19	20	
	21 13	22 19	23 12	24 23	25 8	26	27	28 14	29 23	30 13	31 22				
Вересень												1 8	2	3	387
	4 19	5 21	6 14	7 29	8 24	9	10	11 29	12 31	13 28	14 30	15 7	16	17	
	18 18	19 21	20 13	21 26	22 6	23	24	25 8	26 12	27 14	28 24	29 4	30		
Жовтень							1	2 5	3 17	4 16	5 21	6 6	7	8	365
	9 8	10 19	11 12	12 22	13 6	14	15	16 15	17 20	18 23	19 25	20 9	21	22	
	23 24	24 30	25 13	26 23	27 10	28	29	30 18	31 23						
Листопад										1 17	2 23	3 7	4	5	462
	6 15	7 31	8 17	9 19	10 4	11	12	13 26	14 20	15 16	16 25	17 12	18	19	
	20 22	21 28	22 28	23 23	24 9	25	26	27 22	28 13	29 28	30 28				
Грудень												1 19	2	3	428
	4 20	5 25	6 25	7 31	8 32	9	10	11 21	12 15	13 27	14 29	15 12	16	17	
	18 22	19 34	20 14	21 21	22 7	23	24	25 5	26 21	27 16	28 9	29 3	30	31	

Розподіл аукціонів за напрямками, 2023 рік

За результатами всіх торгових сесій реалізовано 59,84 млн МВт-год. електроенергії, 2,53 млн тонн нафти та газового конденсату, 263,97 тис. тонн скрапленого газу та нафтопродуктів, 1,33 млрд куб. м природного газу, 585 тис. тонн вугілля.

За напрямком «Необроблена деревина та пиломатеріали» було проведено 2416 аукціонів. Загальний обсяг реалізації склав 3,46 млн куб. м.

Всього протягом минулого року з торгівлі енергоресурсами та електроенергією було укладено майже 12 000 біржових свідоцтв, на короткостроковому ринку природного газу - 228 угод. Крім того, було укладено більше 12 400 договорів з купівлі-продажу деревини.

За напрямком «Торгівля біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках» в окремому модулі електронної торгової системи укладено більше 3 тис. біржових угод. Обсяги проданої нафти та газового конденсату за даним напрямком склали більше 200 тис. т, скрапленого газу - 56 тис. т На кінець 2023 р. до реєстрації біржових угод долучилася 41 компанія.

Всього по закінченню року доступ до торгів на УЕБ мали 5 984 учасники, на 571 компанію більше, ніж рік тому.

Показник	2019	2020	% приросту	2021	% приросту	2022	% приросту	2023	% приросту
Кількість торгових сесій*	759	1024	105,92	2270	121,68	2760	21,59	4183	51,56
Кількість учасників	1040	1220	17,31	5374	340,49	5413	0,73	5984	10,55
Реалізація енергоресурсів, млрд. грн	58,96	105,92	79,65	256,41	142,08	194,98	-23,96	335,26	71,95

Учасники біржового ринку УЕБ

ЕНЕРГОАТОМ · DE TRADING · УКРЕНЕРГО · НАФТОГАЗ ТРЕЙДИНГ · ЦЕНТРЕНЕРГО

UKRNAFTA УКРНАФТА · НАФТОГАЗ УКРГАЗВИДОБУВАННЯ · ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ · DTEK · ERU

GazTron · UA TRANSMISSION SYSTEM OPERATOR · WOG · INKORGAS · MET

Державне підприємство Ліси України · axpo · НОВІ ЕНЕРГЕТИЧНІ ПРОЕКТИ · УКРТАТНАФТА · etg.ua

УВ · КРАФТ-ЕНЕРДЖИ · ХАРКІВСЬКА ТЕЦ 5 · PPC · ОНК · OKKO

1.3. Основні події функціонування біржі в 2023 році

Січень **20**

Українська енергетична біржа та USAID, в рамках Проєкту енергетичної безпеки (ПЕБ), підписали Меморандум про взаєморозуміння, спрямований на створення сприятливого середовища для впровадження реформ у енергетичному секторі України і посиленню енергетичної безпеки.

30

Українська енергетична біржа стала членом бізнес-асоціації Американська торговельна палата в Україні. ACC – це міжнародна спільнота, членами якої є провідні світові компанії, що представлені в Україні та інвестують у її розвиток.

Лютий **28**

Українська енергетична біржа впровадила верифікацію особи через застосунок Дія. Відтепер для учасників, які проходять акредитацію на біржі для участі у торгах на ринках енергоресурсів, доступна можливість пройти верифікацію через Дію. Це значно спрощує процес верифікації для учасника, порівняно з іншими доступними способами, та пришвидшує процес акредитації та отримання доступу до торгів.

Квітень **26**

Нафтогаз вийшов на торги УЕБ для купівлі природного газу в приватних українських видобувників. У 2023 році Нафтогаз придбав 962 млн куб. м газу приватних виробників. Це дало можливість приватним видобувникам реалізувати природний газ під час дії заборони на його експорт.

Червень **8**

З 8 червня 2023 року, Українська енергетична біржа розпочинає публікацію місячного індексу середньозважених цін за напрямком «Торгівля біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках». Публікація індексів здійснюється на скраплений газ та газовий конденсат.

23

Модернізовано та оновлено програмний продукт Енергетична торгова платформа (ПП ЕТП). Оновлена ПП ЕТП, окрім можливості торгівлі короткостроковими стандартизованими продуктами (внутрішньодобові та «на добу наперед»), забезпечує можливість здійснення торгівлі середньостроковими стандартизованими продуктами (тижневі та місячні).

Серпень **9**

УЕБ та BRM підписали меморандум про взаєморозуміння задля подальшого розвитку регіональної біржової торгівлі. Меморандум окреслює зобов'язання обох суб'єктів оцінити та використати можливості у сфері енергетичної галузі, зосереджуючись на природному газі, електроенергії та сировинних товарах. Основною метою є покращення взаємозв'язку та узгодження торговельних і клірингових систем, що сприятиме безперебійній транскордонній діяльності між Україною та Румунією.

22

Ціни Української енергетичної біржі будуть враховані при визначенні вартості газу для ТКЕ. Уряд продовжив до 15.04.2024 року дію Положення про покладення спеціальних обов'язків для забезпечення природним газом виробників теплової енергії та бюджетних установ. Разом з тим, Уряд передбачив, що ціна для обсягу II (розраховується як різниця між загальним обсягом відбору/споживання природного газу виробником теплової енергії та сумою обсягу I та обсягу III, або загалом обсягу постачання клієнтам за винятком населення та бюджетних установ) буде розраховуватися за формулою, виходячи з ринкових цін в Україні, які формуються на Українській енергетичній біржі.

Вересень **6**

6 вересня 2023 року у Варшаві Towarowa Giełda Energii S.A. (TGE), Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. (IRGiT) та ТОВ «Уекраїнська енергетична біржа» підписали Меморандум про взаєморозуміння. Головною метою угоди є зміцнення співпраці між польською та українською сторонами, спираючись на знання та досвід TGE Group щодо роботи на біржовому ринку.

Жовтень **25**

УЕБ взяла участь у восьмому Українському Газовому Форумі: Нова енергетична архітектура світу та Зелений перехід. Олексій Дубовський взяв участь у форумі висвітливши тему «Біржова торгівля природним газом в Україні та країнах Східної Європи» та відзначив початок відновлення біржового ринку, коли видобувні компанії стали пропонувати свій ресурс на біржі.

Грудень **1**

Українська енергетична біржа впроваджує новий ціновий індикатив на електроенергію, спрямований на забезпечення більшої стабільності на ринку енергоресурсів — Піврічний індекс базового навантаження.

8

УЕБ взяла участь у на 10-му засіданні SEEGAS у Бухаресті. Захід спрямований на сприяння співпраці між газовими біржами та операторами системи передачі для розвитку транскордонної торгівлі природним газом в Південно-східній Європі.

15

Голову біржового комітету Української енергетичної біржі Олексія Дубовського обрано співголовою Енергетичного комітету Європейської Бізнес Асоціації (ЕВА). Енергетичний комітет Європейської Бізнес Асоціації активно залучений до розробки нормативно-правових актів у сфері енергетики та виконання стратегій спрямованих на покращення інвестиційного клімату в Україні.

19

Українська енергетична біржа запускає напрямок з транскордонної торгівлі електричною енергією, відкриваючи секцію з імпорту/експорту. Запуск проєкту є важливим кроком розвитку співпраці між Україною та країнами ЄС та Молдови у сфері енергетики, а також надасть розширені можливості імпорту електроенергії на прозорих умовах.

2. Про Українську енергетичну біржу

2.1. Загальні відомості

18 травня 2021 року Товарна біржа «Українська енергетична біржа», що була заснована в квітні 2010 року з метою створення організованого біржового ринку енергоресурсів в Україні, працює як Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (далі і по тексту – ТОВ «УЕБ», УЕБ, Біржа). Перетворення ТБ «УЕБ» в ТОВ «УЕБ» проведено за рішенням Загальних зборів членів ТБ «УЕБ», оформленим протоколом N° 3 від 17.05.2021 р. На підставі ст ст 104, 108 ЦК України ТОВ «УЕБ» є правонаступником всіх прав та обов'язків ТБ «УЕБ».

Реорганізація ТБ «УЕБ» відбулась у зв'язку з приведенням у відповідність організаційно – правової форми біржі до вимог Закону України «*Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів*» N° 738-IX від 19.06.2020 року (далі по тексту – Закон N°738-IX). Даним законом було викладено у новій редакції Закони України «*Про ринки капіталу та організовані товарні ринки*» та «*Про товарні біржі*», чим, фактично, з 1 липня 2021 року було здійснено реформу українського біржового ринку відповідно до кращих європейських стандартів. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) почала здійснювати державне регулювання діяльності товарних бірж, у тч. шляхом ліцензування діяльності та реєстрації їх правил, діючи у спосіб, на підставі та в межах повноважень, визначених Законом України «*Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків*».

ТОВ «УЕБ» має, видані НКЦПФР у встановленому нею порядку, наступні ліцензії:

- Ліцензія N° 445 (від 30.06.2021 р.) на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах;
- Ліцензія N° 446 (від 30.06.2021 р.) на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – клірингової діяльності з визначення зобов'язань, яка дозволяє здійснювати контроль розрахунків між учасниками ринку та гарантувати виконання угод.

Також НКЦПФР зареєстровані недискримінаційні Правила ТОВ «УЕБ» та Правила провадження клірингової діяльності.

Біржа знаходиться за адресою: 01001, Україна, м. Київ, Шевченківський р-н, вул. Хрещатик, б. 44. Код ЄДРПОУ 37027819.

Відповідно до законодавства засновниками біржі можуть бути юридичні чи фізичні особи – постійні члени біржі, що сплатили пайовий внесок та мають певну сукупність квот (біржових місць). Розмір статутного капіталу ТОВ «УЕБ» складається з номінальної вартості часток постійних Членів товарної біржі (засновників), що складає 51 млн грн Засновниками ТОВ «УЕБ» (постійні Члени товарної біржі) є:

ТОВ «БІЗНЕС-АЛЬЯНС»
Код ЄДРПОУ засновника: 32266443
Країна резиденства: Україна
Розмір внеску до статутного фонду: 10 200 000,00 грн
Частка (%): 20,00%

ТОВ «ТАКТ-БІЗ»
Код ЄДРПОУ засновника: 38728012
Країна резиденства: Україна
Розмір внеску до статутного фонду: 35 700 000,00 грн
Частка (%): 70,00%

ТОВ «УКРБІЗНЕС КАПІТАЛ»
Код ЄДРПОУ засновника: 34429480
Країна резиденства: Україна
Розмір внеску до статутного фонду: 5 100 000,00 грн
Частка (%): 10,00%

Дубовський Олексій Євгенович
Тип бенефіціарного володіння: не прямий вирішальний вплив; 70%

Окрім законодавчо встановлених норм, що регулюють біржову діяльність, НКЦПФР впроваджено ще ряд підзаконних нормативних актів з метою створення регульованих біржових ринків, що формують основу міцної економіки, її детінізацію, недопустимість корупції та зловживань. До всього, діяльність ТОВ «УЕБ» регулюється і внутрішніми нормативними документами, Статутом Біржі, Правилами, Регламентами, Порядками, Положеннями тощо.

ТОВ «УЕБ» є товарною біржею, що функціонує з метою сталого економічного розвитку України в результаті **побудови прозорих, надійних та конкурентних біржових ринків** відповідно стратегічним пріоритетам розвитку України і української енергетики та її інтеграції до ринків ЄС з можливістю для посилення енергетичної безпеки держави.

Протягом 13 років діяльності ТОВ «УЕБ» являлася активним борцем за створення та розвиток енергетичного біржового ринку в Україні, результатом діяльності якого, зокрема, повинні бути правильні цінові сигнали (біржовий курс, індикативи цін, бенчмарки тощо). Розуміючи визначальну роль українських організованих товарних ринків для забезпечення конкурентоспроможності та формування прозорих цін, зменшення ризиків та трансакційних витрат виробників, торговців та кінцевих споживачів, ТОВ «УЕБ» прагне забезпечити надійну ринкову торгову та клірингову інфраструктуру для захисту цілісності, підвищення ефективності торгівлі і розрахунків та поглиблення ліквідності ринку.

2.2. Опис напрямків діяльності

ТЕХНОЛОГІЇ ТОРГІВЛІ ТА КЛІРИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТОВ «УЕБ» має кілька електронних систем, що забезпечують різні технології торгівлі та виконання зобов'язань в залежності від ринку товару, напрямку та секції. В усіх системах забезпечується анонімність та конкурентні механізми торгівлі, у більшості - підтримується двомовний інтерфейс (укр/eng).

Для проведення торгів та аукціонів ТОВ «УЕБ» використовуються наступні технічні рішення:

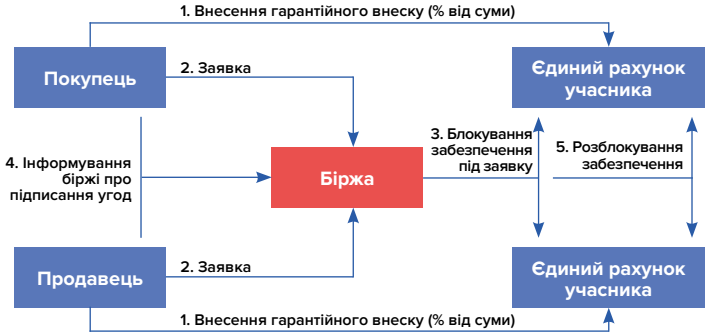
1. ПРОГРАМНИЙ ПРОДУКТ «БІРЖОВА ЕЛЕКТРОННА ТОРГОВА СИСТЕМА» (ПП БЕТС)

Працює за технологією одностороннього аукціону з можливістю подачі зустрічних заявок. В ПП БЕТС проходять більшість торгів біржі на середньо- та довгостроковому ринку. Для переважної кількості напрямків в якості механізму гарантій виконання зобов'язань в ПП БЕТС використовується **модель єдиного рахунку** для обліку гарантійних внесків.

Система підтримує можливість торгівлі диференціалами (премія або дисконт у грошовій формі від базисного котирування) або коефіцієнтами (величина диференціації відповідно до базисного котирування).

Торгова система ПП БЕТС

2. ПП БЕТС У ВЕРСІЇ «ELECTRIC POWER»

Працює для напрямку проведення аукціонів з купівлі/продажу електричної енергії за двосторонніми договорами. Система підтримує два алгоритми торгів: односторонній зустрічний аукціон та двосторонній безперервний аукціон. Робота системи з гарантійними внесками для двостороннього аукціону має відмінності, оскільки гарантії поширюються не лише на укладання договору купівлі-продажу, а і на його виконання.

Гарантійний внесок

В залежності від виду забезпечення зобов'язань учасників аукціону, гарантійні внески обліковуються ПП БЕТС як:

Гарантійний внесок під забезпечення **укладення двостороннього договору купівлі-продажу електричної енергії**	Гарантійний внесок під забезпечення **виконання зобов'язань за двостороннім договором купівлі-продажу електричної енергії**	Гарантійний внесок під забезпечення **оплати комісійного збору Організатору аукціону**
2% від визначеної в заявці на купівлю/продаж електричної енергії загальної вартості електричної енергії, яку учасник аукціону має намір придбати або продати	вартість обсягу електричної енергії 5 (п'яти) послідовних днів постачання в межах строку виконання, визначеного в заявці на купівлю/продаж електричної енергії, подану таким учасником аукціону	100% від суми комісійного збору

3. ПП БЕТС У ВЕРСІЇ «ПСГ – МИТНИЙ СКЛАД»

Розроблена для торгівлі природним газом, що зберігається в газосховищі в режимі «митний склад». Інтегрована з інформаційною платформою оператора ПСГ. Механізм торгівлі та виконання зобов'язань передбачає попереднє блокування газу в ПСГ продавцем та гарантії оплати товару.

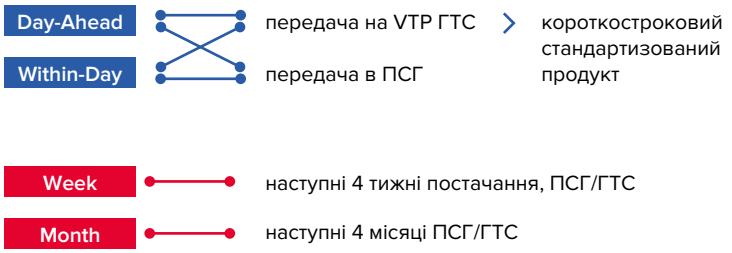
1. Сторони укладають біржову угоду на УЕБ
2. УЕБ направляє УТГ повідомлення про зняття Добровільної відмови (попереднього резервування газу) за невиконаними та частково виконаними заявками
3. Покупець надає платіжне доручення своєму Банку – 3.1 на перерахування грошових коштів на рахунок продавця – 3.2 з одночасним інформуванням про це Біржу надаючи копію SWIFT– 3.3.
4. Продавець інформує Біржу про отримання оплати надаючи копію SWIFT
5. Якщо на 10:00 Т+5 п. 3.3 виконаний, а по п. 4 оплата не підтверджена, то Біржа має право призупинити на 48 годин виконання відповідної біржової угоди для з'ясування об'єктивних обставин
6. УЕБ направляє УТГ ТС, УТГ обліковує передачу. У випадку несплати, ГВ покупця перераховується продавцю, а заблокований під угоду газ розблоковується.

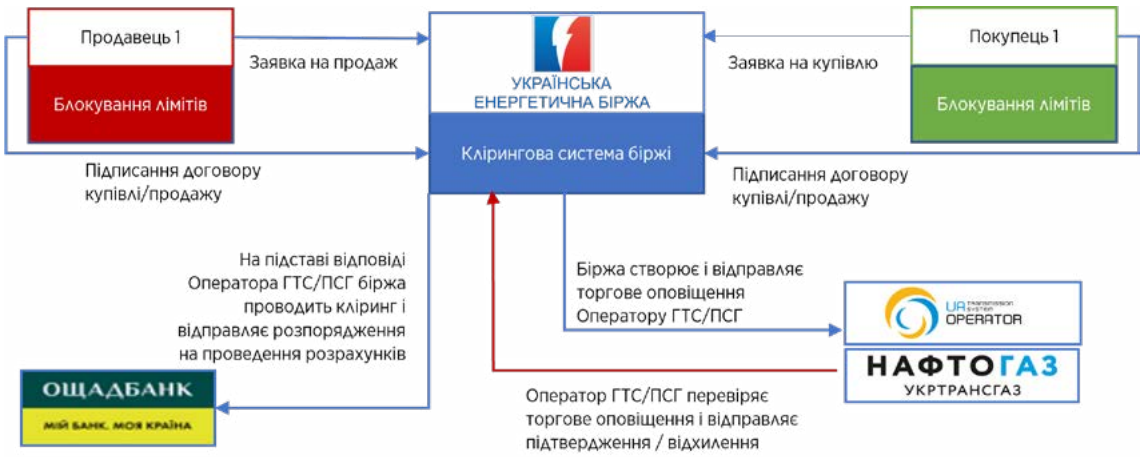
4. ЕНЕРГЕТИЧНА ТОРГОВА ПЛАТФОРМА (ПП ЕТП)

Підтримує торгівлю стандартизованими продуктами на ринку природного газу: короткостроковий ринок (внутрішньодобовий та на добу наперед з передачею на ВТТ та в ПСГ) та середньостроковий ринок (тижневі та місячні контракти з передачею на ВТТ та в ПСГ).

Система інтегрована з інформаційною платформою ТОВ «Оператор ГТС України» (ОГТСУ) і інформаційною платформою оператора ПСГ (АТ «Укртрансгаз») для прийняття та обробки торгових сповіщень за укладеними угодами (гарантування виконання поставки) та має клірінговий модуль, що інтегрований з банківською системою для роботи по ескроу рахунках (гарантування оплати товару).

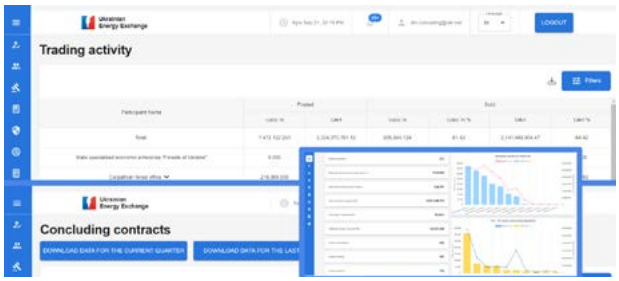

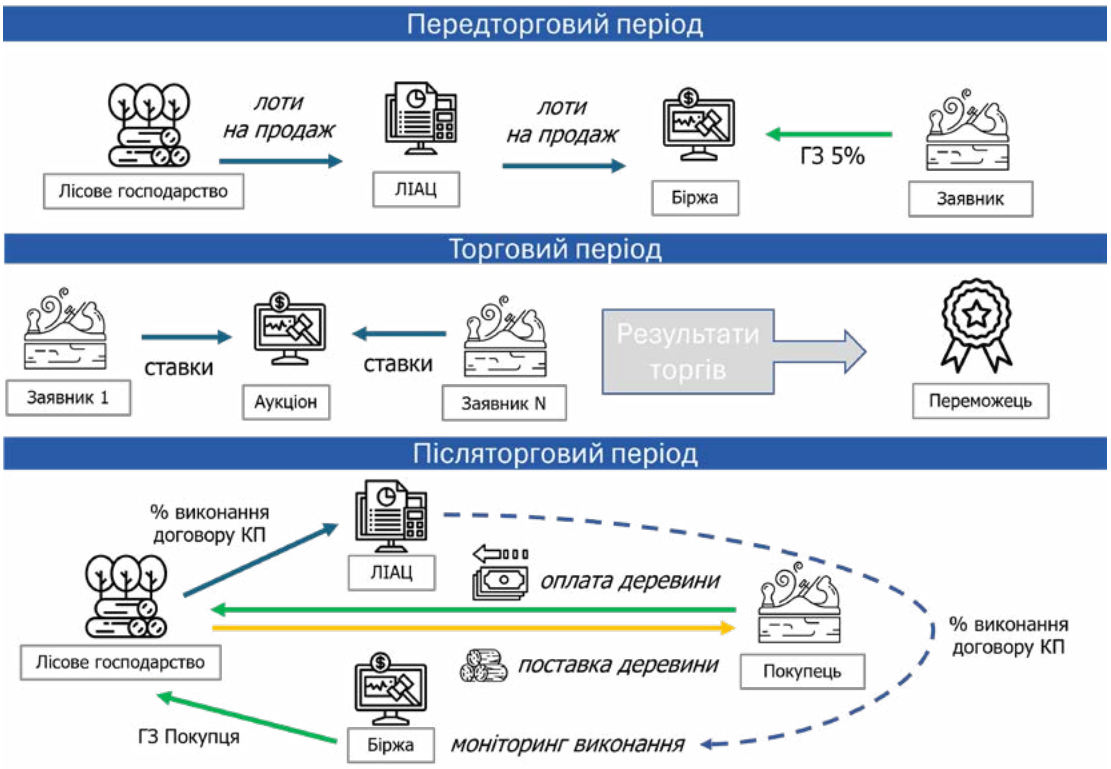

5. ЕЛЕКТРОННА ТОРГОВА СИСТЕМА (ETC)

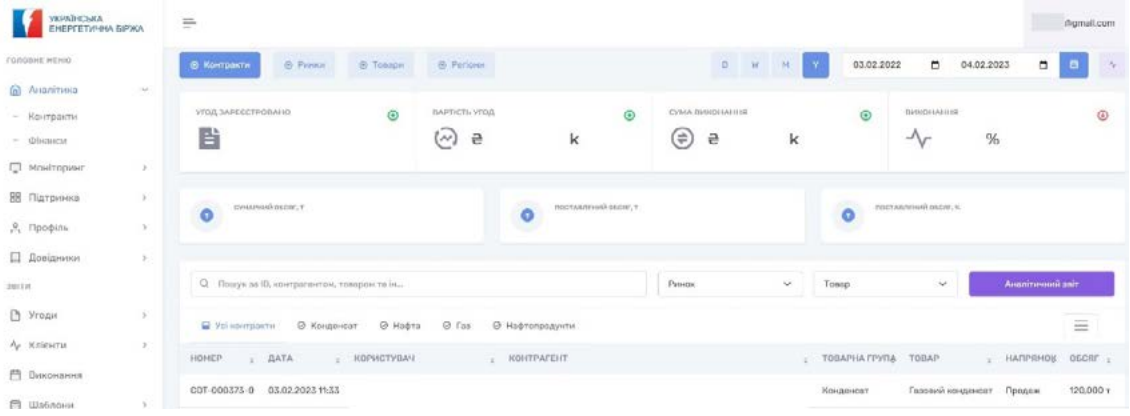
Багатостороння система, що працює за напрямком «Необроблена деревина та пиломатеріали». Система забезпечує проведення торгів за різними технологіями (англійський аукціон, редукціон, голландський аукціон), можливість розміщення ОТС оголошень, формування документації (протоколи, договори, звіти), облік зобов'язань та моніторинг виконання договорів (система контролю), обмін даними зі сторонніми сервісами звітності.

6. ОКРЕМИЙ МОДУЛЬ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГОВОЇ СИСТЕМИ БІРЖІ (ETC)

Працює за напрямком «Торгівля біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках» та дозволяє учасникам, зокрема, внесення до електронної торгової системи Біржі інформації про істотні умови договору купівлі-продажу, щодо яких досягнуто згоди, фіксація та реєстрація відповідно до таких істотних умов біржових угод та біржових договорів щодо біржових товарів тощо.

7. ЕЛЕКТРОННИЙ МАЙДАНЧИК

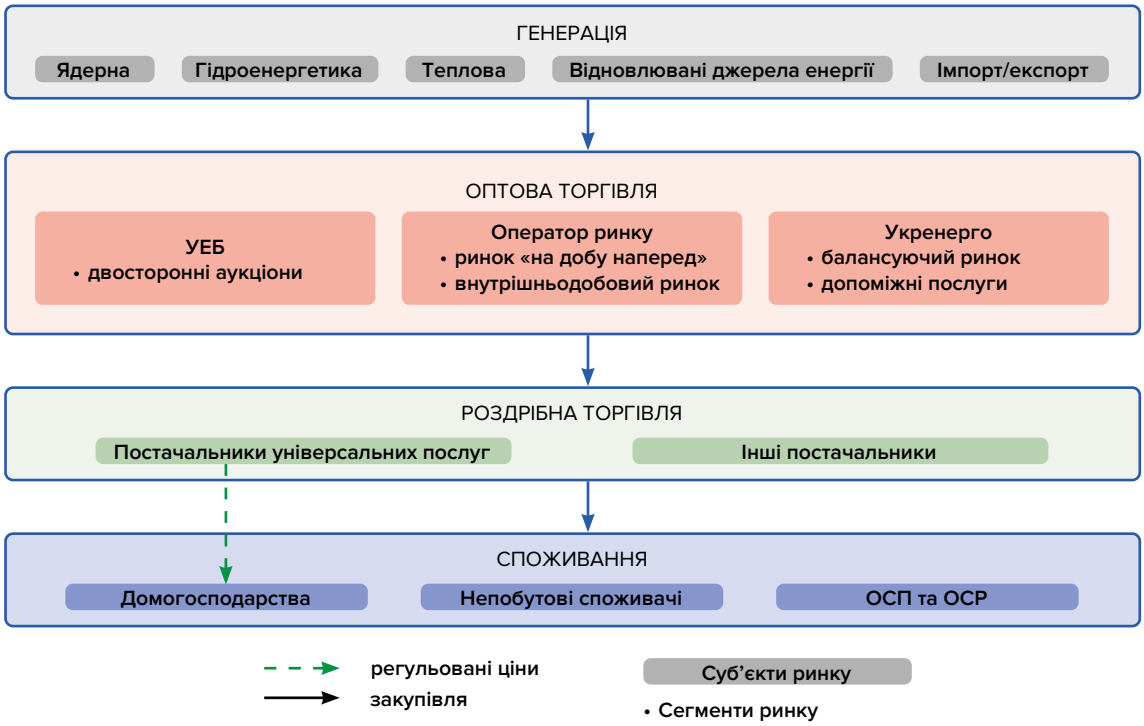
Апаратно-програмний комплекс, який підключений до центральної бази даних Прозорро.Продажі та забезпечує організатору аукціону, користувачам та учасникам можливість користуватися сервісами ЕТС Прозорро.Продажі з автоматичним обміном інформацією щодо процесу проведення електронних аукціонів та який окремо попередньо авторизований відповідно вимог нормативних актів для кожного окремого напрямку торгівлі.

ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГІЯ

ТОВ «УЕБ» визначена державою в якості Організатора електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами та функціонує як централізована торгова платформа для купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами.

Оптовий сегмент українського ринку електроенергії має кілька сегментів (субринків), а роздрібний ринок часто сегментований.

Закон України «*Про ринок електричної енергії*» передбачає, що учасники ринку мають право укладати двосторонні договори на вільно обумовлених умовах, але з певними винятками: виробники та імпортери повинні продавати певні обсяги (10%) на РДН та виробники можуть продавати електроенергію за двосторонніми договорами лише на електронних аукціонах.

Так статтею 66 Закону закріплено обов'язок виробників (крім виробників електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф» та виробників електричної енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку) реалізовувати електричну енергію за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджено постановою Кабінетом Міністрів України від 5 червня 2019 р. N°499 «*Про затвердження Порядку проведення електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами та Порядку відбору організаторів електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами*» (далі – Постанова N°499). Українська енергетична біржа в 2019 році отримала право проводити такі аукціони з продажу електричної енергії на ринку двосторонніх договорів (далі – РДД) відповідно результатів конкурсного відбору згідно з Порядком відбору організаторів електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами.

Відповідно до Постанови N°499 моніторинг за

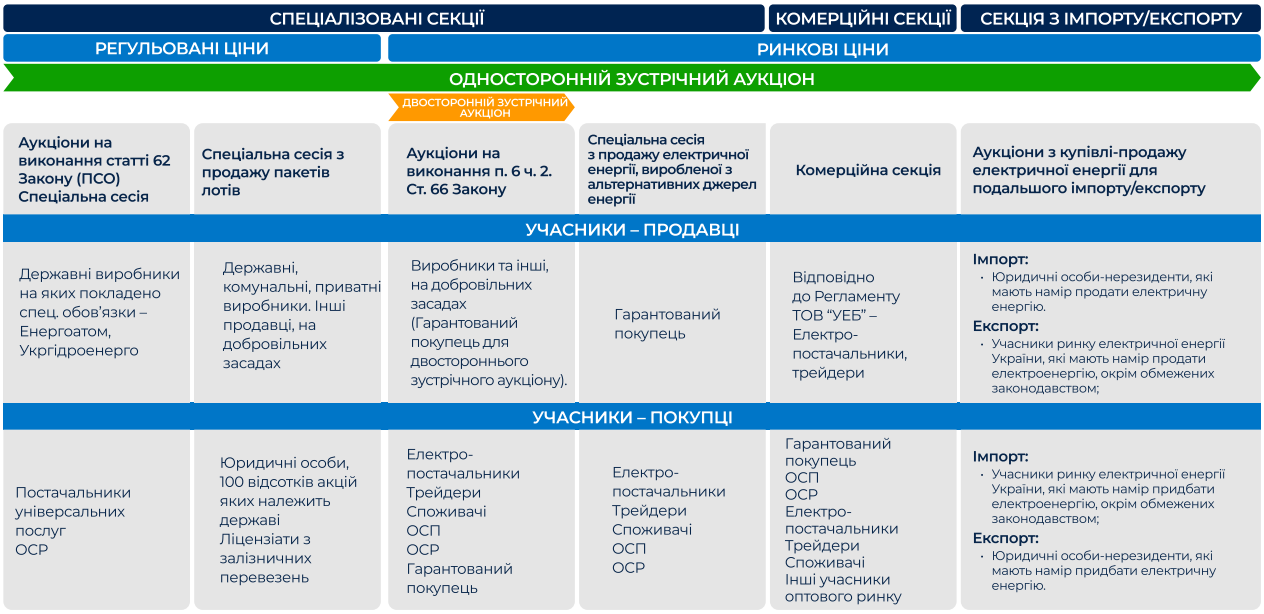
проведенням аукціонів на ТОВ «УЕБ» здійснює Аукціонний комітет, що складається з представників Міненерго, НКРЕКП, Мінекономіки, АМКУ та виробників електроенергії. Аукціонний комітет також слідкує за дотриманням учасниками аукціону та Біржею регламенту аукціону, за недопущенням проявів недобросовісної конкуренції, за відповідністю порядку організації та проведення аукціонів вимогам ринку електроенергії, погоджує регламент аукціону та зміни до нього, розроблені та затверджені організатором аукціону, розробляє та надає Біржі рекомендації щодо заходів, спрямованих на підтримку добросовісної конкуренції, визначає форми та технології проведення аукціону.

Таким чином ТОВ «УЕБ» може проводити аукціони з продажу електроенергії виробниками виключно в межах правил, що встановлюються Постановою N° 499 та відповідним Регламентом Біржі, який також погоджує Аукціонний комітет

Загалом, види аукціонів з торгівлі електроенергією, що проводяться на УЕБ, розподіляються на:

- **Спеціалізовані секції** - проводяться відповідно по Постанови N° 499;
- **Комерційні секції** – проводяться для всіх бажаючих поза законодавчими зобов'язаннями;
- **Секція з імпорту/експорту** – для транскордонних операцій з імпорту/експорту електроенергії.

УЕБ пропонує дві торгові технології для своїх аукціонів: **односторонні зустрічні аукціони та двосторонні безперервні аукціони**. В односторонньому аукціоні ініціатори (продавці та/або покупці) виставляють свої заявки (позиції) на торги, а необмежена кількість учасників може змагатися на аукціоні за лоти даних позицій. У двосторонньому безперервному аукціоні торгівля здійснюється стандартизованими продуктами, немає єдиного ініціатора, і одночасно може брати участь необмежена кількість продавців і покупців.

Таким чином, торгівля електроенергією на УЕБ регулюється таким внутрішніми регламентами:

Спеціалізовані секції	Регламент організації та проведення електронного аукціону з продажу електричної енергії на товарній біржі - ТОВ «Українська енергетична біржа».
	Регламент організації та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами за технологією двостороннього безперервного аукціону на товарній біржі - ТОВ «Українська енергетична біржа».
Комерційні секції	Регламент організації та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами в комерційних секціях на товарній біржі – ТОВ «Українська енергетична біржа».
Секція з імпорту/експорту	Регламент організації та проведення електронного аукціону з купівлі-продажу електричної енергії для подальшого імпорту/експорту на товарній біржі - ТОВ «Українська енергетична біржа».

ПРИРОДНИЙ ГАЗ

ТОВ «УЕБ» є торгової платформи в розумінні Регламенту ЄС N° 312 та Кодексу ГТС України, управляючи короткостроковим ринком природного газу (внутрішньодобовий ринок та ринок «на добу наперед») та найбільшим організованим середньо- та довгостроковим біржовим ринком природного газу.

ТОВ «УЕБ» організовує торгівлю природним газом за 2 напрямки - це **середньо- то довгостроковий ринок і короткостроковий ринок.**

На Середньо- та довгостроковому ринку до недавнього часу торгівля здійснювалася в ПП БЕТС нестандартизованими контрактами за технологією одностороннього зустрічного аукціону, тобто, коли ініціатори позиції можуть встановлювати деякі індивідуальні параметри своїх заявок та додавати до них власний проєкт договору купівлі-продажу.

В рамках направленості ТОВ «УЕБ» на стандартизацію, в 2023 році було запущено 2 нові середньострокові стандартизовані продукти (тижневі і місячні), що торгуються за технологією двостороннього аукціону (continuous trading) у торговій системі ПП ЕТП.

Через обмеження транскордонних операцій з валютою, встановлених Постановою Правління Національного банку України (НБУ) від 24.02.2022 року N° 18 «*Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану обмежень щодо валютних операцій*», у 2023 році ТОВ «УЕБ» була змушена тимчасово призупинити роботу секції «ПСГ – Митний склад», оскільки це унеможливлювало операції з використання гарантійного внеску, як штрафної санкції відповідно механізму торгів у секції. Дана секція створювалася ТОВ «УЕБ» спільно з Оператором газосховищ, щоб надати можливість замовникам послуг зберігання газу в ПСГ (в першу чергу – нерезидентам, оскільки для них це єдина можливість торгувати природним газом в Україні без відповідної реєстрації своєї компанії) здійснювати торгівлю двома продуктами: природним газом, що зберігається в ПСГ в митному режимі «митний склад», та природним газом, що зберігається в газосховищах в митному режимі «митний склад» на умовах одночасного використання потужності з обмеженнями («short-haul»). Такий механізм мав би стати важливим елементом відновлення українського газового ринку в післявоєнний період, оскільки дає можливість нерезидентам здійснювати торгівлю газом в Україні, а не реекспортувати його з українських газосховищ.

На короткостроковому ринку природного газу УЕБ здійснюється торгівля стандартизованими продуктами в системі ПП ЕТП:

- короткострокові стандартизовані продукти (внутрішньодобові (WD) та «на добу наперед» (DA) з передачею на ВТТ в ГТС);
- внутрішньодобові (WD) та «на добу наперед» (DA) з передачею у ПСГ.

Біржа забезпечує полегшений кліринг для своїх короткострокових угод, оскільки ПП ЕТП інтегрована з операторами ГТС та ПСГ для обміну торговими сповіщеннями щодо передачі газу та інтегрована з банком по роботі з ескроу рахунками для забезпечення оплати товару.

Дана секція використовується учасниками також з метою добового балансування відповідно до вимог Кодексу ГТС України. Оператор ГТС приймає

участь в торгівлі короткостроковими стандартизованими продуктами на ТОВ «УЕБ» з метою збалансування ГТС та відповідно до результатів конкурсного відбору торгової платформи. ТОВ «УЕБ» також отримала погодження НКРЕКП своїх правил та регламенту на відповідність вимогам Кодексу ГТС (оскільки відповідно до Закону України «*Про внесення змін до статті 3 Закону України «Про публічні закупівлі» щодо закупівлі природного газу*» біржа, на якій державні п-ва можуть збалансовувати свої портфоліо (в тч. ОГТСУ), повинна відповідати вимогам кодексу ГТС). З січня 2022 року НКРЕКП погодили використання показників торгової платформи ТОВ «УЕБ» для розрахунку плати за газові небаланси (маржинальні ціни) відповідно до пункту 9 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС.

Торгівля природним газом на УЕБ регламентується таким внутрішніми регламентами:

Спеціалізовані секції	Природний газ (середньодовгостроковий ринок); Природний газ – диференціали	Регламент проведення електронних біржових торгів на товарній біржі – ТОВ «Українська енергетична біржа».
	Стандартизовані продукти	Регламент біржової торгівлі стандартизованими продуктами на ринку природного газу з використанням торгової платформи товарної біржі - ТОВ «Українська енергетична біржа».
Комерційні секції	ПСГ – Митний склад	Регламент біржової торгівлі природним газом, що зберігається в газосховищах в митному режимі «митний склад», на товарній біржі - ТОВ «Українська енергетична біржа».
Короткостроковий ринок		Регламент біржової торгівлі на короткостроковому ринку природного газу з використанням торгової платформи товарної біржі - ТОВ «Українська енергетична біржа»

СКРАПЛЕНИЙ ГАЗ НАФТА ТА ГАЗОВИЙ КОНДЕНСАТ

Оскільки в Україні було здійснено реформу товарного біржового ринку та запроваджено його прозоре регулювання і контроль, наприкінці 2022 року були внесені зміни до статті 4^1 Закону України «*Про нафту і газ*», які уточнили обов'язковість продажу державної нафти сирої, газового конденсату та скрапленого газу саме на біржових торгах. До цього даний закон містив норму щодо проведення аукціонів, які відбувалися відповідно до Постанови КМУ №570 від 16.10.2014 «*Про організацію та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирої, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу*» (постанова втратила чинність 28.03.2023).

На зараз відповідно до статті 4^1 Закону України «*Про нафту і газ*» підприємства, частка держави у статутному капіталі яких 50% та більше, господарські товариства, 50% та більше акцій яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії таких підприємств, учасники договорів про спільну діяльність **здійснюють продаж нафти сирої** і газового конденсату власного видобутку (крім обсягів, що використовуються на власні технологічні потреби), **а також скрапленого газу власного виробництва на біржових торгах.**

Відповідно до частини п'ятої статті 5 Закону України «*Про ринки капіталу та організовані товарні ринки*» КМУ було прийнято Постанову №1433 від 30 грудня 2021 р. «*Про затвердження переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках*» (далі – Постанова № 1433) з послідуючими змінами, відповідно до яких, зокрема, нафта сира і газовий конденсат власного видобутку, скраплений газ вітчизняного виробництва та скраплений газ були включені до даного переліку біржових товарів.

Таким чином, для створення умов виконання вищезазначених нормативних актів, на ТОВ «УЕБ» функціонують секції, які дозволяють здійснювати продаж нафти, газового конденсату та скрапленого газу державним виробникам відповідно статті 4^1 За-

кону України «*Про нафту і газ*», здійснювати біржову торгівлю цими продуктами всім іншим учасникам ринку (в тч. приватним виробникам), а також окремо функціонує напрямок торгівлі біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках.

Торгівля скрапленим газом, нафтою та газовим конденсатом на УЕБ регламентується таким внутрішніми регламентами:

Нафтата газовий конденсат; Скраплений газ	Регламент проведення електронних біржових торгів на товарній біржі – ТОВ «Українська енергетична біржа»
Торгівля продукцією, що здійснюється виключно на організованих товарних ринках	Регламент з організації торгівлі біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках.

НАФТОПРОДУКТИ

До початку широкомасштабної війни ТОВ «УЕБ» здійснювала активну торгівлю бензинами, дизельним паливом, бітумом та іншими продукти нафтопереробки, зокрема, АТ «Укргазвидобування» здійснювали продаж своїх нафтопродуктів на УЕБ. Варварські атаки російських агресорів на нафтопереробну інфраструктуру України завдали їй нищівних руйнувань та змусили державу повністю переорієнтуватися на альтернативні механізми забезпечення паливом.

Такі потоки все ще являються бажаною ціллю для окупантів, саме тому публічність торгівлі пальним створює великі ризики в умовах війни.

Український ринок нафтопродуктів, наразі, більше ніж на 85% залежить від імпорту, оскільки ключовий нафтопереробний завод — Кременчуцький НПЗ, був неодноразово атакований російськими ракетами, починаючи з березня 2022 р. Шебелинський ГПЗ припинив переробку на початку 2023 р. За нових реалій внутрішньої системи нафтопереробки, попит на нафту з метою подальшого виробництва нафтопродуктів помітно впав. Ринок пройшов повну адаптацію до нових умов з імпортним «ресурсом на колесах»: на фоні зменшення попиту відновилися логістичні ланцюжки і нафтопродуктів було достатньо для задоволення потреб внутрішнього ринку, передусім це стосується дизельного пального, якого було імпортовано на 23% більше, порівняно з 2022 роком.

Електронні біржові торги нафтопродуктами на ТОВ «УЕБ» проводяться відповідно Регламенту проведення електронних біржових торгів на товарній біржі – ТОВ «УЕБ» та за технологією одностороннього зустрічного аукціону в ПП БЕТС в тч. з можливістю відкриття сесій з експорту та імпорту, торгівлі диференціалами та коефіцієнтами.

НЕОБРОБЛЕНА ДЕРЕВИНА

ТОВ «УЕБ» є лідером з торгівлі необробленою деревиною та пиломатеріалами, що стало можливим після створення правової основи для функціонування організованих товарних ринків.

Протягом тривалого часу держава прагнула виведення торгових операцій з деревиною у прозору та конкурентну площину. Було здійснено кілька не досить успішних спроб реформування ринку, однак, перехід торгівлі деревиною на організовані товарні ринки (товарні біржі) відбувся лише з набуттям чинності у липні 2021 року у новій редакції законів України *«Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»* та *«Про товарні біржі»*, де, зокрема, визначено, що біржовим товаром на організованому товарному ринку є продукція та інші речі, визначені родовими ознаками та в т.ч. віднесено деревину до таких товарів.

Розвиток товарних ринків та, зокрема, ринку деревини, був одним із пунктів Меморандуму України з МВФ. Держлісагенством (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства та оперує близько 73% усіх лісів України) було прийнято позицію держави щодо забезпечення подолання корупції при торгівлі деревиною та формування організова-

ного ринку, у зв'язку з чим лісгоспи (лісові господарства, які знаходяться у підпорядкуванні Держлісагентства) почали реалізовувати свою продукцію через ліцензовані та контрольовані державою товарні біржі. НКЦПФР і Держлісагентство підписали меморандум про консолідацію зусиль на створення передумов ефективного розвитку організованих ринків деревини та забезпечення їх прозорості.

Інші лісові господарства також почали долучатися до реалізації продукції через ліцензовані товарні біржі. Цьому сприяло і прийняття Постанови КМУ №1433 з метою забезпечення справедливого ціноутворення на ринку деревини. Позитивна динаміка впливу біржової торгівлі на ринок деревини, і зокрема те, що біржова торгівля наочно продемонструвала свою ефективність для продавців та держави загалом, продовжує позитивно впливати на формування ліквідності ринку.

На ТОВ «УЕБ» за напрямком торгівлі «Необроблена деревина та пиломатеріали» функціонує дві секції «Електронні аукціони з продажу необробленої деревини/деревини дров'яної» та «Електронні аукціони з продажу пиломатеріалів», де до торгів допускаються в тч. учасники нерезиденти. Торги проводяться в ЕТС ets.ueex.com.ua за технологією одностороннього аукціону, коли ініціатор здійснює продаж (аукціон на продаж, голландський аукціон) або купівлю (аукціон на купівлю) необробленої деревини/деревини дров'яної/пиломатеріалів на умовах конкурентних зустрічних пропозицій (заявок на купівлю або заявок на продаж) інших учасників торгів.

Українська енергетична біржа не лише проводить торги необробленою деревиною, а і здійснює моніторинг усього циклу продажу ресурсу, оскільки іноді у сторін договору виникають спірні питання стосовно якості деревини та щодо процесу її відвантаження. Аби їх вирішити, УЕБ надає постторговий сервіс до якого залучаються біржові Агенти в регіонах. Після спільного огляду сторонами партії товару складають відповідний акт Такі заходи покращують комунікацію між продавцем і покупцем, допомагають розв'язати суперечності, забезпечують прозорість, чесність та відкритість торгів і виконання умов укладених договорів сторонами.

Електронні біржові торги необробленою деревиною та пиломатеріалами ТОВ «УЕБ» проводяться відповідно до Регламенту з організації та проведення біржових торгів з купівлі-продажу необробленої деревини та пиломатеріалів на товарній біржі – ТОВ «Українська енергетична біржа».

ВУГІЛЬНА ПРОДУКЦІЯ

Однією з цілей Стратегії ТОВ «УЕБ» до 2030 року в розрізі стратегічного напрямку «Перехід до низьковуглецевої економіки» зафіксовано скорочення обсягів торгівлі вугіллям на ТОВ «УЕБ» в міру розвитку біржової торгівлі альтернативними видами палива.

Біржова торгівля вугільною продукцією на ТБ «УЕБ» розпочалася в 2011 році, коли Біржу було визначено переможцем конкурсу (однією з чотирьох товарних бірж) та уповноваженою проводити електронні біржові торги з купівлі-продажу вугільної продукції відповідно до наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.06.2012 № 723 та Розпорядження КМУ від 26 жовтня 2011 р. N 1070-р «*Про схвалення Концепції переходу на біржову форму продажу вугілля*».

22.07.2022 р. було прийнято Постанову КМУ № 838 «*Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на оператора системи передачі для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії*», що діяла до 1 червня 2023 року та передбачала використання безвідсоткової поворотної допомоги ПрАТ «НЕК «Укренерго» для придбання ДП «Укрвугілля» вугілля за ринковою ціною для ТЕС і ТЕЦ. Ринковий механізм ціноутворення було забезпечено саме за рахунок проведення електронних біржових торгів, що мотивувало і інших учасників долучатися до такого організованого ринку.

Торги вугільною продукцією проходять за технологією одностороннього зустрічного аукціону в ПП БЕТС та відповідно до Регламенту проведення електронних біржових торгів на товарній біржі – ТОВ «Українська енергетична біржа».

СИРОВИНА ТА ІНША ПРОДУКЦІЯ. ДОБРИВА

Системи ТОВ «УЕБ» надають можливості для торгівлі широким спектром сировинної продукції, зокрема, метанолом та добривами.

Електронні біржові торги проводяться в ПП БЕТС за технологією одностороннього зустрічного аукціону відповідно до Регламенту проведення електронних біржових торгів на товарній біржі – ТОВ «Українська енергетична біржа».

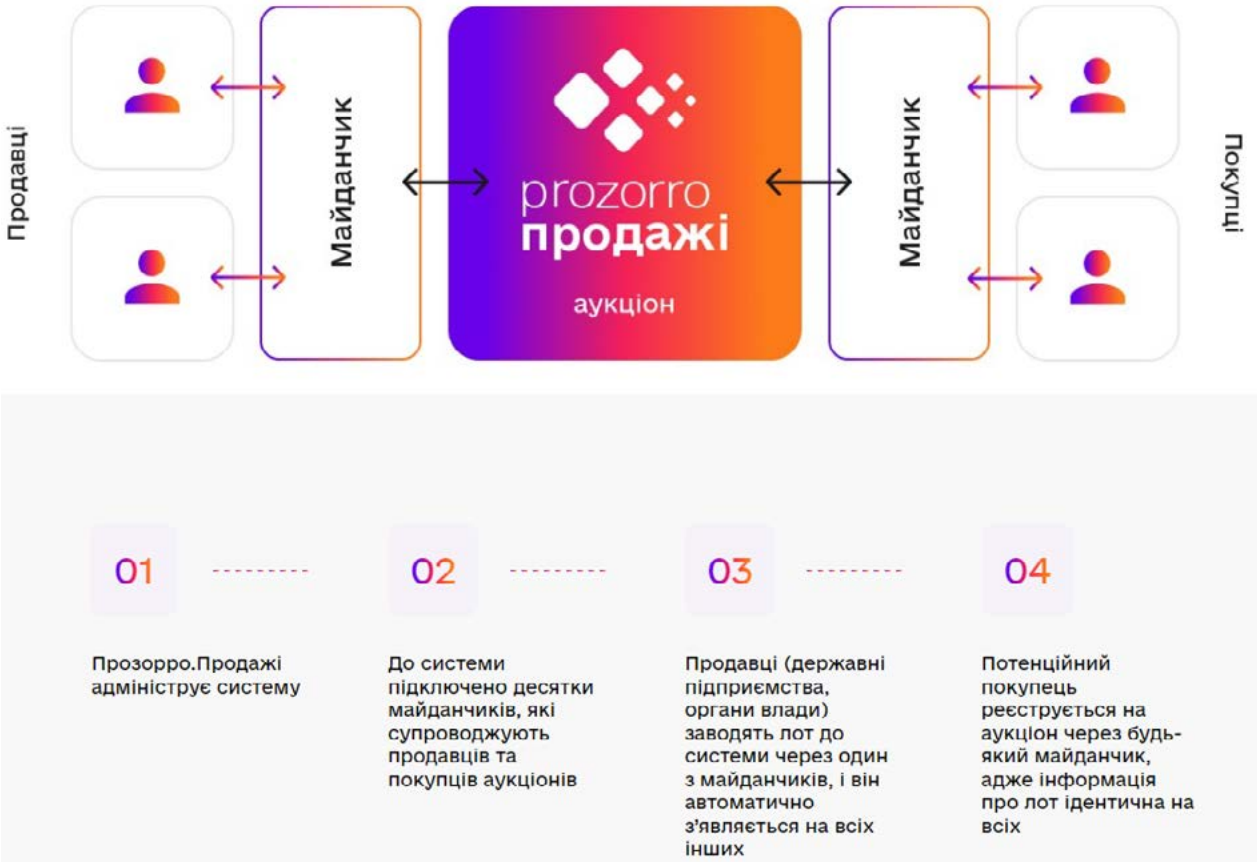
Брати участь в електронних біржових торгах можуть юридичні особи та фізичні особи-підприємці резиденти/нерезиденти, що мають таке право згідно з чинним законодавством України, набувши статусу непостійного члена біржі.

ПРОЗОРРО.ПРОДАЖІ

Українська енергетична біржа є частиною проєкту Прозорро.Продажі з 2017 року та лишається серед майданчиків-лідерів за доходом від реалізованого майна.

ЕТС Prozorro.Продажі була створена за ініціативи Міністерства економіки, ГО «Трансперенсі Інтернешнл Україна», Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, НБУ та операторів українських електронних майданчиків. Система «Прозорро. Продажі» дворівнева, тобто Акціонерне товариство «Прозорро.Продажі» адмініструє саму систему ЕТС, до якої підключені кілька десятків майданчиків, які супроводжують продавців та покупців аукціонів.

Першими активами, що реалізувалися в системі, були активи ліквідованих банків і поступово додавались інші напрямки, бюджетні установи стали продавати товари та послуги в даній системі, відкривались нові сегменти, зростала кількість акредитованих майданчиків. Через систему електронних аукціонів громадяни та бізнес отримують доступ до унікальних активів, якими володіє держава:

- Приватизація державного і комунального майна
- Оренда державного та комунального майна
- Банкрутство
- Спеціальні дозволи на користування надрами
- Майно та активи банків, що перебувають у процедурі ліквідації
- Земельні торги
- Використання водних біоресурсів та користування акваторією внутрішніх морських вод
- Продаж і оренда майна державних акціонерних товариств
- Продаж товарів, які не пройшли митний контроль

Аукціони проводяться відповідно до діючих регламентів, затверджених наказами АТ «Прозорро. Продажі» (розміщені на сторінці https://sale.ueex.com.ua/reglament.aspx), а також згідно з іншими нормативно-правовими актами, зокрема ЗУ «*Про приватизацію державного і комунального майна*», ПКМУ *«Про затвердження Порядку проведення аукціону (електронних торгів) з продажу спеціального дозволу на користування надрами»* та інші.

2.3. Стратегія УЕБ та рівень виконання стратегічних цілей у 2023 році

Візію, місію, цінності та стратегію ТОВ «УЕБ» викладено у «Стратегії управління ТОВ «Українська енергетична біржа» до 2030 року», що оприлюднена на офіційному сайті Біржі.

Стратегія УЕБ визначає низку керованих пріоритетів діяльності. Реалізуючи свою стратегію, ТОВ «УЕБ» демонструє сталий інтерес та готовність брати на себе лідерство вибудовувати спільноти і коаліції борців за економічну ефективність та детінізацію торгової діяльності, зелений перехід, енергонезалежність та формування справедливого ринкового ціноутворення.

Стратегія УЕБ має п'ять основних напрямки та є дорожньою картою їх виконання. Напрямки Стратегії розкриваються стратегічними цілями та стосуються розвитку ролі УЕБ в економіці України та, а також трансформації внутрішнього середовища Біржі.

Напрямок стратегії	Стратегічна ціль	Заходи забезпечення у 2023 році
Євроінтеграція і забезпечення ефективної роботи енергетичних ринків	**Запровадження транскордонної біржової торгівлі природним газом та електроенергією. Сполучення (об'єднання) в єдиний біржовий ринок газу та електроенергії ЄС**	• Запущено роботу секції з імпорту/експорту електроенергії; • Створено робочі групи в рамках меморандуму з TGE та IRGiT та меморандуму з BRM щодо розвитку регіональної торгівлі та клірингу; • Участь в напрацюванні законодавства та підтримки реалізації в Україні конкурентної моделі призначення номінованого оператора ринку для здійснення market coupling; • Участь у проєкті SEEGAS та напрацювання спільного концепту розвитку регіонального партнерства.
	Стандартизація біржових товарів, торгових та клірингових механізмів, уніфікація відповідно стандартів ЄС	• Підписано Меморандум USAID, в рамках Проєкту енергетичної безпеки (ESP), який, зокрема, передбачає допомога у розробці операційної моделі клірингу та розрахунків для сегментів оптових ринків електроенергії та газу, допомогу у розробці стандартизованих фізичних та фінансових (форварди) продуктів для оптових ринків електроенергії та газу. Розпочато відповідну роботу; • Здійснено запуск середньострокових (тижневих та місячних) продуктів на ринку природного газу; • Запуск торгівлі природним газом стандартизованим продуктом «на добу наперед» з точкою передачі в ПСГ; • Напрацювання дорожньої карти для розробки стандартизованих продуктів та клірингу в межах SEEGAS.

Напрямок стратегії	Стратегічна ціль	Заходи забезпечення у 2023 році
Євроінтеграція і забезпечення ефективної роботи енергетичних ринків	Впровадження механізмів забезпечення доброчесності та прозорість на оптовому енергетичному ринку	• Меморандум з USAID також передбачає допомогу та підтримка у просуванні кращих практик звітування (репортингу) згідно з Регламентом ЄС N° 1227/2011 про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку REMIT. Відповідну роботу розпочато; • Внесено зміни до Меморандуму з НКРЕКП щодо покращення інформаційної взаємодії в цілях ефективного розвитку прозорості ринків електричної енергії та природного газу та покращено відповідні механізми звітності в рамках перехідного періоду до повної імплементації вимог Закону України «*Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках*» N°3141-IX від 10.06.2023 (далі – REMIT); • Вдосконалено механізми звітності до НКЦПФР для подальшої ефективної взаємодії двох регуляторів в рамках реалізації вимог REMIT; • Участь у розробці підзаконних нормативних актів відповідно REMIT; • Напрацьовано концепт-продукт систем звітності в якості адміністратор передачі даних (далі – RRM); • Розпочато роботу щодо набуття системи спостереження та процедур для виявлення порушень на організованому торговельному майданчику відповідно REMIT; • Покращено кращу візуалізацію публічної інформації на сайті.
	Нарощування конкуренції на біржовому ринку УЕБ	• Постійна робота над збільшенням числа учасників торгів; • Запроваджено лінію технічної підтримки для іноземних клієнтів; • Непідняття тарифів для клієнтів; • Діджиталізація та оптимізація (спрощення) організаційних процесів у взаємовідносинах з клієнтами.
	Створення газового хабу в Україні на базі УЕБ	• Розпочато проєкт по запуску середньострокових стандартизованих продуктів, що будуть проходити виконання через УЕБ; • Ведеться робота зі стейкхолдерами та НБУ щодо послаблення валютного регулювання в частині участі нерезидентів у біржових торгах (операції з гарантійними внесками та пришвидшеного погодження оплат за зовнішньоекономічними договорами); • Робота щодо популяризації ідей запровадження в Україні механізмів підтримки первісної ліквідності організованої торгівлі (Gas Release Programs).
	Формування індексів українських цін на біржові товари визнаних для використання за межами країни	• В рамках співпраці з USAID ESP, Проєктом було залучено EY для покращення практики розробки та управління енергетичними індексами в Україні в рамках проекту «Аналіз та розробка комплексної методології індексації енергетичних ринків в Україні» та розпочато відповідну роботу; • Запущено новий Піврічний індекс базового навантаження до вже публікованого Місячного та Квартального індексу базового навантаження; • Включення цінових індикативів УЕБ до Постанови КМУ від 19 липня 2022 р. N° 812 для розрахунку ціни газу для виробників тепла не населенню та не бюджетним організаціям; • Розроблено методології розрахунку інтегрованих індикативів (РДН та РДД) цін на електроенергію; • Розпочато роботу з міжнародними ціновими агенціями з метою популяризації цінових індексів УЕБ.
Перехід до низьковуглецевої економіки	Запуск торгівлі біогазом та біометанолом/біодизелем	• Проведено аналітичні дослідження перспектив запуску біржового ринку в цих сегментах та постійно здійснюється моніторинг ринку для відслідковування тенденцій та можливостей біржової торгівлі.

Напрямок стратегії	Стратегічна ціль	Заходи забезпечення у 2023 році
Перехід до низьковуглецевої економіки	Запуск ринку твердого біопалива та агробіомаси	• Розпочато співпрацю з Держенергоефективності в напрямку створенням прозорого та конкурентного ринку біопалива; • Напрацьовано проєкти законодавчих ініціатив з підтримки формування біржових ринків альтернативних видів палива.
	Запуск торгівлі корпоративними PPA та контрактами на різницю	• Здійснено оцінку привабливості продукту для виробників електроенергії з ВДЕ та для потенційних покупців, проводиться постійний моніторинг для оцінки перспектив запуску ринку.
	Запуск торгівлі гарантіями походження	• Участь в проєктах з напрацювання нормативної бази забезпечення роботи ринку; • Підтримка ініціатив щодо визнання українських гарантій походження електроенергії та синтетичних газів, вироблених з відновлюваних джерел енергії (Вимогами Директиви RED II визначено «Держави-члени не повинні визнавати гарантії походження, видані третьою країною, за винятком випадків, коли ЄС уклав угоду з цією третьою країною про взаємне визнання гарантій походження, що видані у ЄС, та сумісних систем гарантій походження, встановлених у цій третій країні, і лише тоді, коли існує прямий імпорт чи експорт енергії».).
	Запуск системи торгівлі викидами	• Щоб уникнути CBAM податку, Україні однією з умов – треба буде запустити ETS для електроенергії до 1 січня 2030 року з ціновим паритетом з ETS ЄС. ТОВ «УЕБ» проводиться постійний моніторинг перспектив запуску ринку та оцінка власних можливостей для торгівлі викидами/правами на викиди.
	Скорочення обсягів торгівлі вугіллям	• Обсяги торгівлі у 2023 році скоротилися на 17,6% порівняно з 2022 роком.
Безпека угод та розрахунків	Запровадження механізмів контролю виконання угод та постачання	• Розроблено електронний графік поставки та оплати на ринку необробленої деревини та пиломатеріалів та вдосконалено механізм контролю виконання договорів. Графік поставки формується в системі УЕБ автоматично, таким чином, щоб деревина відправлялася в рівній кількості щотижня протягом періоду, вказаного в контракті, однак сторони мають можливість змінити автоматично сформований графік перед його підтвердженням в залежності від їх побажань.
	Розробка альтернативних механізмів гарантування розрахунків	• Впроваджено систему автоматичного рейтингування учасників на ринку необробленої деревини і пиломатеріалів. Підняти рейтинг учаснику можна беручи активну участь на аукціонах і виконуючи вже підписані договори. Високий рейтинг є гарним показником того, що клієнту можна довіряти. А в майбутньому будуть розроблені і реалізовані нові проекти, де високий рейтинг учасника буде надавати більші можливості клієнту; • Впроваджено програми з рядом банків, які готові підтримувати бізнес учасників торгів необробленою деревиною і пиломатеріалами та пропонувати банківські продукти, що дозволять звільнити частину оборотних коштів та профінансувати проєкти розвитку бізнесу; • Робота з банками щодо удосконалення та спрощення механізмів гарантування розрахунків; • Робота з АТ «Укртрансгаз» щодо використання механізмів блокування газу в якості гарантій виконання зобов'язань.
	Запровадження полегшеного клірингу біржових угод	• Розроблено концепцію виконання біржових угод на середньостроковому ринку стандартизованих продуктів з гарантією виконання в ПСГ та на ВТТ ГТС; • Розроблено та впроваджено автоматизовану систему моніторингу виконання контрактів на ринку деревини.
	Клірингова діяльність центрального контрагента	• Робота в рамках проєкту SEEGAS зі створення клірингових рішень; • Запуск робочої групи в рамках співпраці TGE та IRGiT щодо запуску клірингових послуг для ринків, що управляються ТОВ «УЕБ». Робоча група підготує техніко-економічного обґрунтування, включаючи, серед іншого, рекомендовані системні та нормативні зміни, рекомендовані клірингові методології та методології управління ризиками та запропоновані технічні рішення.

Напрямок стратегії	Стратегічна ціль	Заходи забезпечення у 2023 році
Розширення напрямків діяльності	**Надання ширших можливостей на ринку природного газу**	• Створення технічних умов для здійснення закупівель природного газу споживачами з передачею на комерційному вузлі обліку газу.
	Запуск системи репортингу в рамках системи запобігання маніпулюванням, підвищення прозорості, контрольованості та прогнозованості стратегічних ринків України	• Технічне вдосконалення роботи напрямку «Торгівля біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках»; • Вдосконалення системи своєчасного виявлення порушень під час організації та здійснення біржової торгівлі, що включає серед іншого автоматизовані системи моніторингу біржових торгів та інформації за їх результатами; • Постійна робота з регуляторами та Аукціонним комітетом щодо покращення інструментів запобігання зловживанням.
	Розвиток біржової торгівлі товарною агро- та сільськогосподарською продукцією	• Проведено аналітичні дослідження перспектив запуску біржового ринку в цих сегментах та постійно здійснюється моніторинг ринку для відслідковування тенденцій та можливостей біржової торгівлі.
	Розвиток нових напрямків торгівлі	• Проводиться постійне дослідження та оцінка перспективних ринків.
Соціальна відповідальність	**Висока організація системи управління персоналом**	• Запроваджено систему навчання та атестації персоналу; • Постійна оцінка якості знань і кваліфікацій персоналу та задоволеності роботою; • Розширення чисельного складу персоналу за рахунок залучення провідних фахівців галузі; • Визначено перелік ключових працівників, розпочато створення кадрового резерву.
	Підвищення операційної ефективності роботи	• Постійне вдосконалення операційних процесів і процедур, перехід на електронний документообіг де це можливо, вдосконалення підходів до планування, управління та контролю; • Налагодження процесів розповсюдження корпоративної інформації для оперативного інформування всіх працівників; • Розпочато створення освітнього центру та бази знань на базі УЕБ для освіти, адаптації і залученості персоналу; • Модернізація і консолідація IT інфраструктури для побудови більш захищеного периметру організації та покращення захисту даних.
	Партнерство та комунікація зі стейкхолдерами	• Налагоджено партнерства зі спортивними центрами, центрами психологічної підтримки, закладами сфери розваг та б'юті послуг, закладами громадського харчування тощо, для забезпечення кращої доступності до їх послуг для працівників Біржі; • Здійснення благодійних заходів з забезпечення збройних сил та сил оборони необхідними засобами та амуніцією; • Взаємодія з органами влади, регуляторами та іншими стейкхолдерами з метою сприяння реформуванню та розвитку ринків у відповідності з євроінтеграційними процесами в державі та з метою подолання кризових явищ на ринках; • Співпраця з лісовими господарствами з проведення заходів висадки дерев тощо; • Співпраця з галузевими та іншими ЗМІ для оперативного інформування громадськості про ринки.
	Ефективне корпоративне управління	• Здійснено розробку оновленої Політики корпоративної та соціальної відповідальності ТОВ «Українська енергетична біржа»; • Вдосконалення системи корпоративного управління в частині підвищення прозорості, вдосконалення внутрішнього аудиту, корпоративної етики та антикорупційного управління; • Розроблено структуру управління ESG (environmental, social, governance) УЕБ; • Проведено аудити систем екологічного менеджменту та системи менеджменту охорони здоров'я та безпеки праці, отримано міжнародні сертифікати ISO 14001:2015 та ISO 45001:2018.

3. Управління

3.1. Система управління

Система управління Біржі є сукупністю всіх елементів, підсистем і комунікацій між ними, а також процесів, що забезпечують провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках та призначені для вирішення організаційних, технічних, економічних та соціальних завдань.

Статутними органами управління Біржі є **Загальні збори Учасників, Біржовий комітет, Дирекція,** а також **Комітет з управління ризиками**, створений відповідно до вимог законодавства до провадження професійної діяльності товарними біржами.

Статут ТОВ «Українська енергетична біржа» затверджений Загальними Зборами Учасників (протокол №3 від 17 травня 2021 р.).

Загальні збори Учасників є вищим органом управління Біржі. До компетенції Загальних зборів Учасників безпосередньо належать такі питання, як:

- визначення основних напрямів діяльності Біржі;
- внесення змін до Статуту Біржі, прийняття рішення про здійснення діяльності Біржею на підставі модельного статуту;
- зміна розміру статутного капіталу Біржі;
- затвердження грошової оцінки негрошового вкладу Учасника;
- перерозподіл часток між Учасниками Біржі у випадках, передбачених законодавством;
- обрання та припинення повноважень Біржового комітету або окремих членів Біржового комітету, встановлення розміру винагороди членам Біржового комітету;
- обрання та звільнення членів Дирекції Біржі, встановлення розміру винагороди членам Дирекції;
- визначення форм контролю та нагляду за діяльністю Дирекції Біржі;
- створення інших органів Товарної біржі, визначення порядку їх діяльності;
- прийняття рішення про придбання Біржею частки (частини частки) Учасника;
- затвердження результатів діяльності Біржі за рік або інший період;
- розподіл чистого прибутку Біржі, прийняття рішення про виплату дивідендів;
- прийняття рішень про виділ, злиття, поділ, приєднання, ліквідацію та перетворення Біржі, обрання комісії з припинення (ліквідаційної комісії), затвердження порядку припинення Біржі, порядку розподілу між Учасниками Біржі у разі її ліквідації майна, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, затвердження ліквідаційного балансу Біржі.

Склад Загальних зборів Учасників Біржі:

1. ТОВ «ТАКТ-БІЗ» (код ЄДРПОУ 38728012) – 70% Статутного капіталу (голосів).
2. ТОВ «БІЗНЕС-АЛЬЯНС» (код ЄДРПОУ 32266443) – 20% Статутного капіталу (голосів).
3. ТОВ «УКРБІЗНЕС КАПІТАЛ» (код ЄДРПОУ 34429480) – 10% Статутного капіталу (голосів).

Протягом 2023 року відбулося 9 засідань Загальних зборів Учасників.

Біржовий комітет є органом, відповідальним за здійснення контролю та нагляду Біржі при провадженні нею своєї професійної діяльності. Комітет здійснює управління Біржею у період між Загальними зборами Учасників.

Біржовий комітет у своїй діяльності керується Статутом Біржі, *Положенням про Біржовий комітет*, затвердженим рішенням Загальних зборів Учасників ТОВ «Українська енергетична біржа» від 15 червня 2021 року № 4 та чинним законодавством України.

Поточний склад Біржового комітету сформовано рішенням Загальних зборів Учасників ТОВ «Українська енергетична біржа» від 15 червня 2021 № 4.

До компетенції Біржового комітету належить:

- контроль за виконанням рішень Загальних зборів Учасників, Біржового комітету;
- затвердження Правил товарної біржі;
- встановлення розмірів штрафів та інших санкцій за порушення Статуту Біржі, Правил товарної біржі;
- накладення стягнень за порушення Правил, прийнятих відповідно до Статуту, за невиконання чи відмову від виконання рішень і розпоряджень Біржового комітету, за інші порушення;
- встановлення розміру членських внесків та/або інших зборів, визначених Біржею;
- створення котирувальних, арбітражних та інших комісій, комітетів, а також створення інших консультативно-дорадчих органів при Товарній біржі і затвердження положень чи правил про них;
- здійснення контролю всіх питань щодо збору, розподілу і використання котирувань і звітів про ціни на Товарній біржі;
- затвердження персонального складу Біржового арбітражу, Ради Секції, тощо;
- надання дозволу на передання в оренду біржових місць Учасниками Біржі;
- Біржовому комітету можуть бути делеговані повноваження Загальних зборів Учасників, крім віднесених до виключної компетенції Загальних зборів Учасників.
- інші повноваження, що передбачені у Положенні про Біржовий комітет.

Склад Біржового Комітету:

Дубовський Олексій Євгенович

Має більш, ніж 26-річний досвід трудової діяльності, 20 з яких, пов'язані з біржовою діяльністю.

Ініціатор створення та розвитку енергетичного біржового ринку в Україні, співрозробник низки нормативно-правових актів, спрямованих на лібералізацію енергетичних ринків.

Співголова Правління Комітету з палива та енергетики Європейської Бізнес Асоціації.

Щербина Інна Василівна

Має 13-річний досвід роботи в роботи на УЕБ від започаткування ідеї біржі до її встановлення, як лідера галузі.

Є експертом енергетичних ринків та відповідає за стратегічний розвиток УЕБ, здійснює розробку проєктів та їх управління.

Федоренко Сергій Григорович

Заступник Директора з комерційних питань ПАТ «Укрнафта».

Експерт у сфері енергетики, має багаторічний досвід роботи на керівних посадах (в тч. в якості комерційного директора АТ «Укргазвидобування») пов'язаних з комерційною діяльністю на ринках нафтопродуктів, нафти та скрапленого газу; спортсмен, громадський активіст, з перших днів війни приєднався до Сил оборони України.

В 2023 році відбулось 292 засідання Біржового комітету. Всі засідання були правомочними. На засіданнях приймались рішення з ключових питань професійної діяльності Біржі.

Дирекція є колегіальним виконавчим органом Біржі, що здійснює управління поточною діяльністю Біржі в межах наданої їй компетенції, та здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України, Статуту Біржі, рішень Загальних зборів Учасників та Біржового комітету Біржі та внутрішніх документів Біржі. Дирекція підзвітна у своїй діяльності Загальним зборам Учасників та Біржовому комітету, організовує та забезпечує виконання їх рішень.

Дирекція у своїй діяльності керується *Статутом Біржі, Положенням про Дирекцію*, затвердженим рішенням Загальних зборів Учасників ТОВ «Українська енергетична біржа» від 15 червня 2021 року № 4 та чинним законодавством України.

Поточний склад Дирекції сформовано рішеннями Загальних зборів Учасників Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» від 15 червня 2021 року № 4 та від 03 грудня 2021 року № 9.

Генеральний директор
Коваленко
Олксандр Анатолійович

Директор фінансовий
Рябова
Ганна Вікторівна

Директор операційний
Брюховецький
Володимир Леонідович

Директор з правових питань
Гербач
Оксана Сергіївна

Директор з питань взаємодії з державними органами
Матвієнко
Роман Петрович

До компетенції Дирекції належить вирішення всіх питань, пов'язаних з управлінням поточною діяльністю Біржі, крім питань, що належать до виключної компетенції Загальних зборів Учасників, Біржового комітету та Генерального директора, в тому числі:

- організація та забезпечення виконання рішень Загальних зборів Учасників та Біржового комітету;
- затвердження поточних та перспективних планів діяльності Біржі і заходів, необхідних для їхнього виконання, організація їх виконання;
- розробка бізнес-планів та інших програм фінансово-господарської діяльності Біржі;
- розробка та подання на затвердження Загальними зборами Учасників проектів щорічних кошторисів і звітування про хід їх виконання;
- розробка та подання на розгляд і затвердження: 1) Загальними зборами Учасників - своїх пропозицій з питань визначення основних напрямків діяльності Біржі, створення нових фондів; 2) Біржовому комітету - пропозицій з питань створення та ліквідації дочірніх підприємств, філій та представництв Біржі, про участь Біржі в інших підприємствах і господарських товариствах;
- надання річного звіту та балансу (фінансового звіту) Біржі на розгляд Біржовому комітету для подальшого його їх затвердження Загальними зборами Учасників Біржі;
- організація скликання та проведення чергових та позачергових Загальних зборів Учасників;
- повідомлення Учасників Біржі про проведення чергових та позачергових Загальних зборів Учасників;
- розпорядження майном Біржі в межах компетенції Дирекції;
- вирішення інших питань, пов'язаних з діяльністю Біржі;
- здійснення інших дій, що випливають із Статуту, внутрішніх документів Біржі, рішень Загальних зборів Учасників та Біржового комітету.

Система внутрішнього контролю, як складовий елемент системи управління Біржі

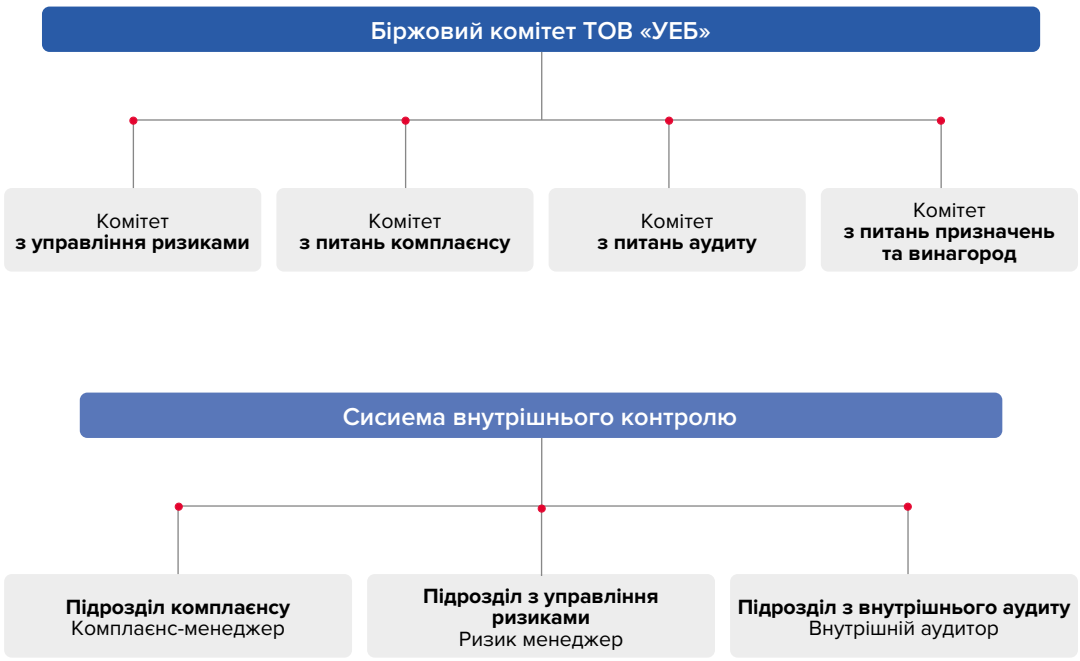
Організаційна структура системи внутрішнього контролю Біржі складається з:

- Біржового комітету;
- комітетів Біржового комітету, та/або відповідальних осіб, на яких покладаються обов'язки забезпечення функцій відповідного комітету;
- дирекції/Генерального директора Біржі;
- комплаєнс-менеджера;
- ризик-менеджера;
- внутрішнього аудитора.

Розподіл обов'язків базується на застосуванні моделі трьох ліній захисту, а саме:

- ***перша лінія захисту*** – на рівні підрозділів Біржі. Ці підрозділи ініціюють, здійснюють або відображають операції, приймають ризики в процесі своєї діяльності та несуть відповідальність за поточне управління цими ризиками, здійснюють заходи з контролю;
- ***друга лінія захисту*** – на рівні Ризик-менеджера та Комплаєнс-менеджера. Вони забезпечують контроль заходів, що впроваджені першою лінією захисту;
- ***третя лінія захисту*** – на рівні Внутрішнього аудитора, який здійснює незалежну оцінку ефективності діяльності першої та другої ліній захисту та загальну оцінку ефективності системи внутрішнього контролю з урахуванням вимог чинного законодавства.

Структура системи внутрішнього контролю

Комітет з питань комплаєнсу у своїй діяльності керується *Положенням про організацію контролю (комплаєнс) ТОВ «УЕБ»*, затвердженим рішенням Біржового комітету від 17 червня 2021 року №985\1 та чинним законодавством України.

Комплаєнс-менеджер Біржі – це окрема посадова особа, що здійснює виконавчі функції, на яку покладено функції організації контролю (комплаєнс) Біржі, який призначається та звільняється Біржовим комітетом та безпосередньо йому підзвітній. З адміністративних та кадрових питань, які не вимагають прийняття рішення Біржовим комітетом, Комплаєнс-менеджер підпорядковується Генеральному директору Біржі. Обов'язки комплаєнс-менеджера виконує вповноважений працівник відповідно до рішення Біржового комітету від 17 червня 2021 року №985\1.

Комітет з управління ризиками є колегіальним, постійно діючим, консультативно-дорадчим органом, який створюється рішенням Біржового комітету з метою забезпечення ефективності функціонування системи управління ризиками Біржі та виконує наступні основні функції:

- здійснює експертизу ризиків щодо вчинення (укладання) та виконання правочинів, які укла-

даються на Біржі, у тому числі, в частині експертизи заходів з виявлення та запобігання торгівлі з використанням інсайдерської інформації, вимог до фінансового стану учасників торгів та учасників клірингу, а також фінансових установ, з якими у Біржі укладено договори на розрахункове обслуговування або договір про кліринг;

- попередньо схвалює внутрішні документи Біржі, що визначають заходи, спрямовані на зниження ризиків діяльності Біржі, як організації, в тому числі ризиків, які виникають при провадженні Біржею клірингової діяльності та інших видів професійної діяльності на ринках капіталу, заходи щодо забезпечення безперебійного функціонування програмно-технічних засобів, призначених для провадження діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах, а також, у разі суміщення Біржею, клірингової діяльності чи іншого виду професійної діяльності на ринках капіталу, заходи, спрямовані на запобігання і врегулювання конфліктів інтересів при суміщенні видів професійної діяльності на організованих товарних ринках та ринках капіталу тощо.

Комітет з управління ризиками у своїй діяльності керується Статутом Біржі, *Положенням про Комітет з управління ризиками*, затвердженим рішенням Біржового комітету ТОВ «УЕБ» від 17 червня 2021 року № 985\1 та чинним законодавством України. Поточний склад Комітету з управління ризиками сформовано рішенням Біржового комітету ТОВ «УЕБ» від 17 червня 2021 року № 985\1.

Ризик-менеджер діє незалежно від операційних підрозділів Біржі та виконує наступні функції:

- забезпечує розробку та вносить на розгляд комітету з управління ризиками проект положення про управління ризиками та проекти змін до нього, що затверджується Біржовим комітетом;
- на виконання положення про управління ризиками спільно з Комплаєнс-менеджером забезпечує розробку, запровадження та підтримку адекватних внутрішніх правил та процедур управління ризиками, спрямованих на ідентифікацію, аналіз, оцінювання, обробку, моніторинг та перегляд ризиків, які стосуються діяльності, процесів та систем Біржі, та вживає ефективних заходів з мінімізації таких ризиків з врахуванням схильності до ризиків та прийнятного рівня ризику;
- розробляє рекомендації для працівників Біржі (в тому числі осіб, які здійснюють виконавчі функції) щодо внутрішніх правил, процедур та заходів, передбачених підпунктом 2 цього пункту;
- здійснює на постійній основі моніторинг рівня практичного впровадження Біржою внутрішніх правил, процедур та заходів, передбачених підпунктом 2 цього пункту;
- здійснює на постійній основі моніторинг дотримання у поточній діяльності працівниками Біржі внутрішніх правил, процедур та заходів, передбачених підпунктом 2 цього пункту;
- здійснює на постійній основі моніторинг адекватності та ефективності внутрішніх правил та процедур управління ризиками Біржі та заходів, здійснених для усунення недоліків у цих внутрішніх правилах та процедурах, а також моніторинг адекватності та ефективності заходів, передбачених підпунктом 2 цього пункту, у тому числі здійснює моніторинг здатності окремих працівників Біржі дотримуватися таких заходів або внутрішніх правил та виконувати такі процедури;
- надає поради та допомагає особам, які здійснюють виконавчі функції, дотримуватися вимог положення про управління ризиками;
- регулярно, але не рідше одного разу на шість місяців, подає безпосередньо органам управління Біржі звіт про управління ризиками, у якому містяться відомості про виконання обов'язків Ризик-менеджера, в тому числі щодо імплементації наданих рекомендацій щодо внутрішніх правил, процедур та заходів, а також інформація про виявлені ризики та рекомендації щодо управління ними.

Обов'язки ризик-менеджера виконує вповноважений працівник відповідно до рішення Біржового комітету від 17 червня 2021 року № 985\1).

Комітет з питань аудиту у своїй діяльності керується *Положенням про організацію внутрішнього аудиту ТОВ «УЕБ»*, затвердженим рішенням Біржового комітету від 17 червня 2021 року № 985\1, та чинним законодавством України. Поточний склад Комітету з питань аудиту сформовано рішенням Біржового комітету від 17 червня 2021 року № 985\1.

Внутрішній аудитор призначається та звільняється Біржовим комітетом та безпосередньо йому підзвітній. З адміністративних та кадрових питань, які не вимагають прийняття рішення Біржовим комітетом Біржі відповідно до *Положення про організацію внутрішнього аудиту*, Внутрішній аудитор підпорядковується Генеральному директору Біржі.

Внутрішній аудитор виконує наступні функції:

- встановлює, виконує та підтримує в актуальному стані план внутрішнього аудиту з метою здійснення перевірки та оцінювання адекватності та ефективності систем Біржі, в тому числі системи внутрішнього контролю в частині підсистем комплаєнсу та управління ризиками та пов'язаних з цими системами механізмів та заходів;
- перевіряє внутрішні правила та процедури управління ризиками та комплаєнсу, у тому числі у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового зни-

щення;
- надає Біржовому комітету, рекомендації, та перевіряє дотримання працівниками Біржі цих рекомендацій;
- перевіряє результати поточної фінансової діяльності Біржі, в тому числі результати здійснення фінансового моніторингу;
- здійснює виконання інших передбачених законодавством функцій, пов'язаних з наглядом за діяльністю Біржі;
- готує звіт щодо питань внутрішнього аудиту тощо.

Обов'язки внутрішнього аудитора виконує вповноважений працівник відповідно до рішення Біржового комітету від 17 червня 2021 року N° 985\1.

Складовою частиною системи управління Біржі також є **Комітет з питань призначень та винагород**, який у своїй діяльності керується *Положенням про порядок призначень ТОВ «УЕБ» та Положенням про винагороду*, затвердженими рішенням Біржового комітету від 17 червня 2021 року N° 985\1, та чинним законодавством України. Поточний склад Комітету з питань призначень сформовано рішенням Біржового комітету від 17 червня 2021 року N° 985\1.

До предмета відання (функцій) відповідальної особи належать:
- розроблення та періодичний перегляд політики (внутрішнього положення) Біржі з питань призначень та винагород;
- визначення та рекомендування до схвалення Біржовим комітетом кандидатур на заміщення вакантних посад у Дирекції, оцінювання рівня компетенції членів (кандидатів у члени) Біржового комітету;
- періодичне оцінювання структури, розміру, складу та роботи Дирекції, надання рекомендацій Біржовому комітету щодо змін;
- періодичне оцінювання членів Дирекції на відповідність кваліфікаційним вимогам та звітування щодо зазначеного питання Біржовому комітету;
- розроблення плану наступництва для посад голови та членів Біржового комітету;
- розроблення плану наступництва для посад членів Дирекції Біржі, забезпечення наявності у Дирекції належного плану наступництва інших осіб, які здійснюють управлінські функції Біржі;
- надання Біржовому комітету рекомендацій щодо персонального складу кожного з його комітетів, розробка опису компетенцій для конкретного призначення і оцінювання необхідних витрат часу на виконання обов'язків голови або члену комітету (відповідальної особи), а також періодичної ротації членів Біржового комітету, між комітетами;
- забезпечення проведення програм з професійної орієнтації та навчання для членів Біржового комітету та Дирекції, необхідних для ефективного виконання ними своїх обов'язків у запроваджуваній моделі корпоративного управління тощо.

Консультативний комітет є колегіальним органом ТОВ «УЕБ», метою діяльності якого є розробка стратегічних напрямків діяльності біржі, надання пропозицій та консультацій щодо підвищення ефективності її діяльності та розвитку відповідно до європейських стандартів, сприяння посиленню міжнародного співробітництва для забезпечення прозорості та конкуренції українського ринку, з кінцевою метою - отримання переваг українськими споживачами. Консультативний комітет функціонує відповідно до *Положення про Консультативний комітет* при товарній біржі – ТОВ «УЕБ», затвердженого рішенням Біржового комітету N° 1547 від 02.10.2023 р.

Відповідно до умов підписаного Меморандуму, до складу Консультативного комітету Біржі увійшли представники Секретаріату Енергетичного співтовариства, ЄБРР та Міненерго. Відповідно, Консультативним комітетом ведеться активна робота з повного переходу ТОВ «УЕБ» на стандарти роботи європейських бірж, забезпечення клірингу, відповідної організаційної структури та кращих технологій. Були укладені відповідні договори з провідними європейськими консультантами та вендорами, до роботи залучаються кращі експерти з європейських енергетичних бірж.

Члени Консультативного комітету:

Грегор Вайнцеттель,
експерт ринку газу, Секретаріат Енергетичного Співтовариства

Джузеппе Грімальді,
Заступник директора - старший економіст ЄБРР

Рада Секцій є постійно діючим консультативно – дорадчим органом ТОВ «УЕБ», створеним з метою забезпечення дієвої участі учасників ринку енергоресурсів у формуванні, розвитку та реалізації політики, а також правового врегулювання діяльності. Рада секцій створена та функціонує відповідно до Положення про Ради Секцій при товарній біржі – ТОВ «УЕБ». Рада секцій здійснює свої повноваження за спеціалізованими напрямками біржової торгівлі (Природний газ, Електрична енергія, Необроблена деревина, Нафта, нафтопродукти та скраплений газ).

Основними завданням Ради Секцій є:

- представлення інтересів учасників ринку щодо питань, пов'язаних з організацією торгівлі на Біржі, членства, клірингу, розрахунків тощо, запровадженням Біржею нових продуктів і послуг;
- забезпечення ефективної взаємодії Біржі з учасниками ринку щодо виявлення їх проблем і потреб та розробки спільними зусиллями заходів для їх вирішення;
- ведення діалогу з владою, бізнесом, експертним середовищем з питань прозорості діяльності, ціноутворення, маніпулювання, оподаткування, конкуренції, проведення енергетичної реформи в Україні, нових стратегічних ініціатив;
- прийняття рекомендацій для уповноважених органів Біржі.

Система управління ТОВ «Українська енергетична біржа» розроблена та функціонує у відповідності до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках - діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах, затверджених рішенням НКЦПФР від 13 травня 2021 року № 276.

Державне регулювання та контроль:

Державне регулювання та контроль за діяльністю Біржі, як професійного учасника ринків капіталу та організованих товарних ринків, здійснює НКЦПФР. В частині правовідносин, пов'язаних з діяльністю у сферах енергетики та комунальних послуг, суб'єктом державного регулювання та контролю є НКРЕКП.

3.2. Організаційна структура

Організаційна структура ТОВ «Українська енергетична біржа» побудована з орієнтиром на людей, як на основний капітал Біржі і з метою забезпечення ефективної співпраці в інтересах держави та бізнесу.

Основні принципи організаційної структури системи управління:

Принцип оперативності

- своєчасне прийняття прозорих та швидких рішень

Принцип погодженості

- взаємодія між ієрархічними ланками по вертикалі та по горизонталі щодо узгодження управлінських та організаційних рішень

Принцип прозорості

- виконання вимог законодавства

Принцип прогресивності

- системи управління відповідає передовим стандартам

Принцип спеціалізації

- розподіл професійних обов'язків шляхом створення та функціонування окремих підрозділів

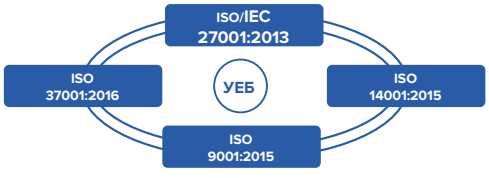
Принцип ієрархічності

- в горизонтальних та вертикальних розрізах системи управління забезпечується раціональна автономність структурних підрозділів або окремих працівників

3.3. Інтегрована система управління

Першим етапом побудови інтегрованої системи є впровадження і сертифікація її окремих систем. Високі стандарти роботи УЕБ підтверджені міжнародними сертифікатами якості.

Сертифікат на систему менеджменту інформаційної безпеки.
ISO/IEC 27001:2013

Цим сертифікатом підтверджується, що система менеджменту інформаційної безпеки УЕБ перевірена і відповідає вимогам міжнародного стандарту «Інформаційні технології. Методи захисту. Системи управління інформаційною безпекою. Вимоги.»

Сертифікат системи екологічного менеджменту.
ISO 14001:2015

Цим сертифікатом підтверджується, що система екологічного менеджменту УЕБ перевірена і відповідає вимогам міжнародного стандарту «Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування».

Сертифікат на систему менеджменту якості.
ISO 9001:2015

Цим сертифікатом засвідчено, що система менеджменту якості УЕБ відповідає вимогам міжнародного стандарту «Системи менеджменту якості. Вимоги», що базується на встановлених принципах управління якістю, включаючи зосередженість на споживачах, прогресивних стратегіях управління і постійному вдосконаленні.

Сертифікат системи менеджменту протидії корупції
ISO 37001:2016

Цим сертифікатом підтверджується, що система менеджменту протидії корупції УЕБ перевірена і відповідає вимогам міжнародного стандарту «Системи менеджменту щодо протидії корупції. Вимоги та настанови щодо застосування». Сертифікат охоплює організацію системи протидії корупції, управління заходами, що спрямовані на виявлення та усунення ризиків, пов'язаних з корупцією.

ТОВ «Українська енергетична біржа» своєчасно і успішно проходить ресертифікаційні аудити та вживає інші заходи для покращення систем управління.

Таким чином Українською енергетичною біржею запроваджені елементи, що в наступному році планується об'єднати в інтегровану систему управління, що базуються на передовій світовій практиці. Сертифікація інтегрованої системи управління сприятиме міжнародному співробітництву Біржі, позитивно вплине на конкурентоспроможність та ділову репутацію.

3.4. Корпоративні політики

Станом на 2023 рік Біржею, Наказом від 24.05.2021 №20-ОСН, було впроваджено Корпоративну політику ТОВ «Українська енергетична біржа». В цілому, корпоративна політика Біржі у 2023 році була спрямована на:

- підвищення результативності роботи на всіх рівнях;
- оптимізацію та стабілізацію кадрового складу Біржі та забезпечення ефективного використання працівників, їх можливостей та потенціалу;
- створення та розвиток системи навчання і розвитку працівників;
- формування та підтримання високого рівня лояльності працівників;
- формування та зміцнення корпоративної культури Біржі.

Головною метою корпоративної політики було забезпечення сталого розвитку працівників, належних та безпечних умов праці, а також подальший розвиток корпоративної етики і культури Біржі. Політика забезпечувала повагу, чесність, професіоналізм, відповідальність, створення умов для самовдосконалення працівників, надання можливостей для кар'єрного зростання, дотримання законності та протидії корупції – як головні принципи корпоративної етики та культури Біржі на основі яких будується професійне середовище працівників Біржі.

Також, політика створила систему, що дозволяє активно й ефективно управляти результативністю роботи на всіх рівнях: від окремого працівника до Біржі загалом, включаючи систему управління результативністю.

З цією метою Біржа протягом 2023 року продовжувала розвивати та вдосконалювати систему управління результативністю, а також продовжувала розвиток власної корпоративної культури для чого формулювала та доводила до працівників стратегічні напрямки розвитку, основні цілі та завдання Біржі, а також способи їхнього досягнення.

Досягнення професійних результатів працівниками є важливою корпоративною цінністю Біржі. Однак, для Біржі важливо не лише досягнення результатів, а й те, яким чином вони були досягнуті.

Політика також регулювала питання добору персоналу з метою забезпечення Біржі високопрофесійними співробітниками та ротації кадрів.

Не менш важливу увагу було приділено питанням гендерної рівності та заборони будь-якої дискримінації. Як і було зазначено раніше, Біржа стверджує рівність прав чоловіків та жінок та не допускає проявів дискримінації на робочих місцях чи у поза робочий час.

Досягнення Біржею стратегічних цілей діяльності нерозривно пов'язано із неухильним виконанням всіма працівниками своїх посадових обов'язків, дотримання ними трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку та виконання покладених на них завдань.

Для мотивації працівників політика передбачала, як базову складову, систему матеріальної винагороди, яка враховує результати праці та оплату праці. У свою чергу, матеріальна винагорода складається з гарантованої частини (посадовий оклад) та змінної частини (премія), що дозволяє винагороджувати працівника відповідно до результатів його трудової діяльності.

Біржа на регулярній основі проводить оцінку інфляційних процесів та купівельної спроможності працівників та приймає необхідні рішення щодо перегляду розміру оплати праці працівників.

Не оминула увагою політика також й екологічні питання. Завдання Біржі – чинити як можна менший негативний вплив на навколишнє екологічне середовище. ТОВ «УЕБ» турбується про майбутні покоління та прагне зберегти навколишнє середовище, тому продовжує розвивати та вдосконалювати власні екологічні практики.

Також, до системи корпоративних політик можна віднести Наказ від 01.02.2019 № 2/1 ОСН «*Про надання працівникам додаткових регламентованих перерв для відпочинку та встановлення вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями*». З метою турботи про здоров'я працівників УЕБ надає можливість використання додаткових регламентованих перерв для відпочинку, тривалістю 10 хвилин після кожної години роботи з екранними пристроями, для виконання вправ для зняття зорової втоми, а також санітарно-гігієнічного використання. З цією ж метою регламентується безпека роботи з екранними пристроями, яка має будуватись таким чином щоб не здійснювати негативного впливу на життя та здоров'я працівників. Також, передбачено створення кімнат відпочинку для працівників і їх обладнання всім необхідним, зокрема, для зберігання та розігріву їжі і напоїв.

Протягом 2023 року ТОВ «УЕБ» крок за кроком рухалась на шляху вдосконалення та покращення власних внутрішніх політик, наслідком чого стало затвердження Екологічної політики та розробка проекту політики корпоративної та соціальної відповідальності, яку планується затвердити в першому кварталі 2024.

Інші положення та політики

Комітет з питань аудиту	Комітет з управління ризиками	Комітету з питань комплаєнсу	Комітет з призначень та винагород
• Положення про організацію внутрішнього аудиту ТОВ «Українська енергетична біржа»	• Положення про Комітет з управління ризиками ТОВ «Українська енергетична біржа» • Положення про систему управління ризиками ТОВ «Українська енергетична	• Положення про Комітет з питань комплаєнсу ТОВ «Українська енергетична біржа». • Положення про організацію контролю (комплаєнс) ТОВ «Українська енергетична біржа»	• Положення про порядок призначень ТОВ «Українська енергетична біржа». • Положення про винагороду Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа»
Аудит Біржі			
Аудит річної фінансової звітності Біржі та огляд піврічної звітності проводить незалежний аудитор, якого призначає Дирекція.			

1. ***Положення про Комітет з управління ризиками ТОВ «Українська енергетична біржа».***
2. ***Положення про систему управління ризиками ТОВ «Українська енергетична біржа»*** - регламентує функціонування системи управління ризиками (СУР), відображає загальні положення СУР, визначає види ризиків і систему заходів із запобігання та мінімізації їх впливу, а також встановлює права й обов'язки та розподіляє відповідальність між структурними підрозділами та працівниками Біржі у процесі управління ризиками.
3. ***Положення про організацію внутрішнього аудиту ТОВ «Українська енергетична біржа»*** - встановлює особливості організації і проведення внутрішнього аудиту на Біржі та затверджується Біржовим комітетом.
4. ***Положення про Комітет з питань комплаєнсу ТОВ «Українська енергетична біржа».***
5. ***Положення про організацію контролю (комплаєнс) ТОВ «Українська енергетична біржа»*** - визначає головні цілі та принципи організації і функціонування комплексної, адекватної та ефективної системи внутрішнього контролю за всіма напрямами діяльності Біржі на всіх організаційних рівнях.
6. ***Положення про запобігання діям, що містять ознаки корупції, та про запобігання/врегулювання конфлікту інтересів, під час провадження діяльності ТОВ «Українська енергетична біржа»*** - визначає основні принципи, цілі та завдання щодо протидії корупції, принципи та вимоги, спрямовані на своєчасне виявлення, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час діяльності Біржі, визначає види конфліктів інтересів, процедури і заходи щодо запобігання й врегулювання конфлікту інтересів.
7. ***Положення про винагороду ТОВ «Українська енергетична біржа»*** - визначає прозору та ефективну систему визначення винагороди працівників, зокрема ідентифікованого персоналу та членів Біржового комітету. Сприяє забезпеченню дієвого контролю за виплатою винагороди та реалізації стратегії розвитку Біржі, а також довгостроковим інтересам і стабільності роботи шляхом встановлення ефективної та збалансованої політики винагороди важливих керівних посадових осіб, а також осіб, які діють від імені Біржі та діяльність яких має безпосередній вплив на досягнення стратегічних цілей діяльності.
8. ***Положення про порядок призначень ТОВ «Українська енергетична біржа»***.
9. ***Положення про комерційну таємницю, професійну таємницю та конфіденційну інформацію ТОВ «Українська енергетична біржа»*** - визначає основи захисту та порядок зберігання і розповсюдження відомостей, що становлять комерційну таємницю, професійну таємницю та конфіденційну інформацію Біржі.
10. ***Положення про порядок обробки та захисту персональних даних працівників.***
11. ***Положення про порядок обробки та захисту персональних даних фізичних осіб, персональні дані яких обробляються в ході ведення господарської діяльності.***

3.5. Управління ризиками

Система управління ризиками ТОВ «УЕБ» побудована з метою виявлення та аналізу факторів, що обумовлюють створення ризиків для Біржі під час провадження своєї професійної діяльності, вжиття своєчасних заходів реагування та упередження (мінімізацію) потенційно негативних наслідків.

Принципи управління ризиками:

- **Принцип безперервності:** Процес управління ризиками не припиняється та виконується постійно.
- **Принцип комплексності:** Система управління ризиками є комплексною та інтегрованою в бізнес-процеси, що пов'язані з веденням професійної діяльності, та координованою на рівні всіх відповідальних органів (підрозділів).
- **Принцип адекватності:** Процедури та інструменти управління ризиками не перешкоджають здійсненню професійної діяльності та відповідають поточним ринковим умовам, масштабу та складності бізнес-операцій.
- **Принцип інформованості:** Органи управління та всі співробітники інформовані про основні ризики, характерні для професійної діяльності, яку здійснює Біржа, та в рамках виконання своїх посадових обов'язків беруть участь в управлінні ризиками.
- **Принцип мінімізації ризиків:** Зведення до мінімуму впливу ризиків та їхніх наслідків на професійну діяльність Біржі.

Своє становище на ринку, рівень загроз та потенціалу, Біржа оцінює на основі аналізу за моделлю п'яти сил Портера та за PESTEL моделлю. Оцінивши зовнішні і внутрішні фактори та ризики, УЕБ здійснює SWOT аналіз, щоб визначити сценарії власних стратегічних дій при реагуванні на загрозу. Процес управління ризиками включає ідентифікацію ризиків, їх оцінку, планування заходів із запобігання реалізації ризиків та заходів реагування, моніторинг та контроль рівня ризиків.

Оцінка ризиків диференціюються в залежності від:

ступеня ймовірності їх виникнення	**можливих негативних наслідків**	**рівня загрози ризику та його наслідків**

У фокусі уваги Біржі у 2023 році були такі ключові ризики професійної діяльності:

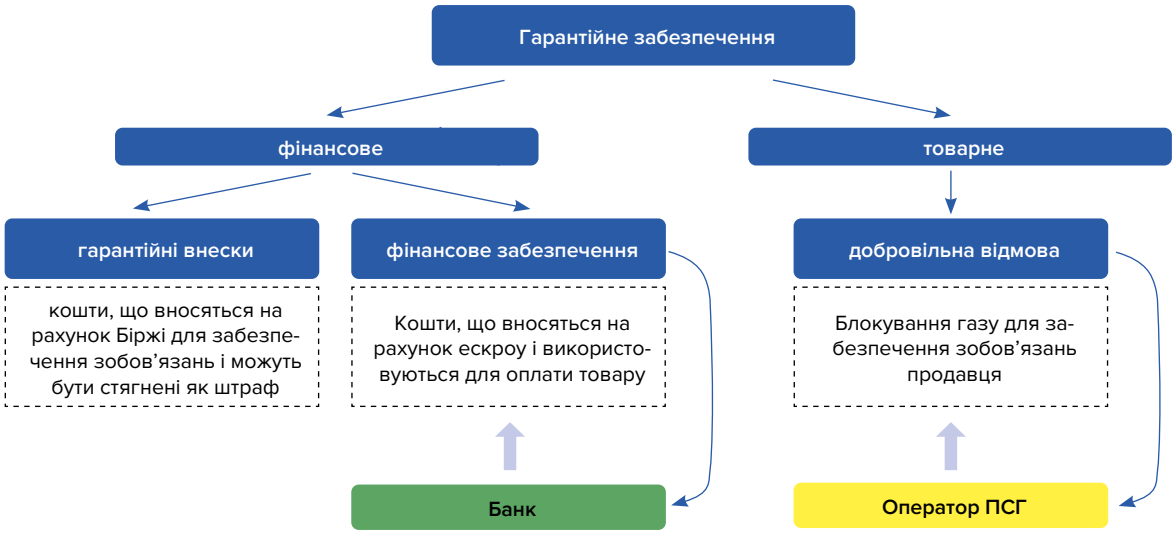
Ризики інформаційної безпеки	Ризики, пов'язані з використанням інформаційних систем, які забезпечують господарську підприємства, та електронних торгових та інших систем, що використовуються в процесі провадження професійної діяльності.
Фінансові ризики (ринковий (ціновий, валютний, процентний), **ліквідності** (ринкової, балансової), **кредитні ризики** (контрагента, дефолту))	Ризики, пов'язані з імовірністю втрат фінансових ресурсів (грошових коштів) через неналежне виконання контрагентами своїх зобов'язань, зміну кон'юнктури ринку, цінових коливань, погіршення макроекономічної ситуації тощо
Ризики для життя і здоров'я працівників	Ризики, що виникають внаслідок терористичних загроза зі сторони РФ та по іншим причинам зовнішнього характеру
Юридичні ризики	Ризики, пов'язані зі змінами законодавства, судовими спорами, та інші правові ризики, що можуть призвести до притягнення Біржі та/або її членів, до адміністративної, цивільної або кримінальної відповідальності
Комплаєнс-ризики	Ризик юридичної відповідальності або виникнення фінансових збитків та репутаційних втрат, що може зазнати Біржа та/або її клієнт, у зв'язку з незабезпеченням належного рівня відповідності всім вимогам законодавства та внутрішніх документів Біржі
Регуляторні ризики	Ризики, пов'язані зі змінами законодавства, що регулює біржову діяльність та організовані товарні ринки

Робота з упередження та мінімізації істотних ризиків проводиться профільними органами (підрозділами) Біржі із застосуванням трьох ліній захисту - на рівні функціональних підрозділів, ризик – менеджера та внутрішнього аудитора, який перевіряє ефективність системи управління ризиками.

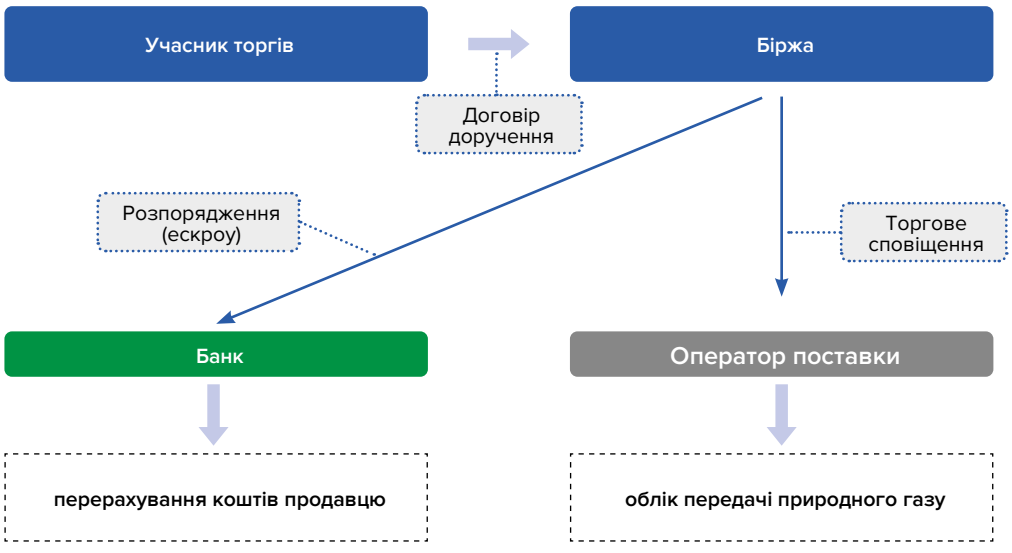
РИЗИКИ НЕВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УЧАСНИКАМИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ:

Механізми зниження ризиків невиконання учасниками торгів зобов'язань регулюються Правилами клірингу і торговими регламентами Біржі. В рамках провадження клірингової діяльності Біржа передбачає можливість застосування таких інструментів мінімізації ризиків невиконання зобов'язань учасниками торгів - ***гарантійне забезпечення, комерційне представництво, контроль за розрахунками та/або поставкою, здійснення розрахунків через Біржу за принципом «поставка проти оплати».***

Основним застосовуваним механізмом мінімізації кредитних ризиків учасників торгів є надання ними гарантійного забезпечення у визначеному Біржою розмірі. Зазвичай гарантійне забезпечення може надаватися у формі гарантійних внесків та/або фінансового забезпечення під розрахунки (фінансова форма). На ринку природного газу з базисом поставки у ПСГ Біржа передбачає також товарну форму забезпечення продавцем свого зобов'язання шляхом попереднього блокування пропонованого до продажу обсягу природного газу.

Комерційне представництво, як механізм зменшення ризиків невиконання зобов'язань учасниками торгів, запроваджений Біржею на короткостроковому ринку природного газу. На підставі укладених з учасників торгів договорів доручень Біржа подає операторам поставки торгові сповіщення від імені сторін біржового договору, а також подає розпорядження розрахунковому банку щодо перерахування коштів з рахунку ексроу покупця.

У випадках, визначених внутрішніми документами Біржі, Біржа може надавати послуги з контролю за розрахунками та/або поставкою, що включає:

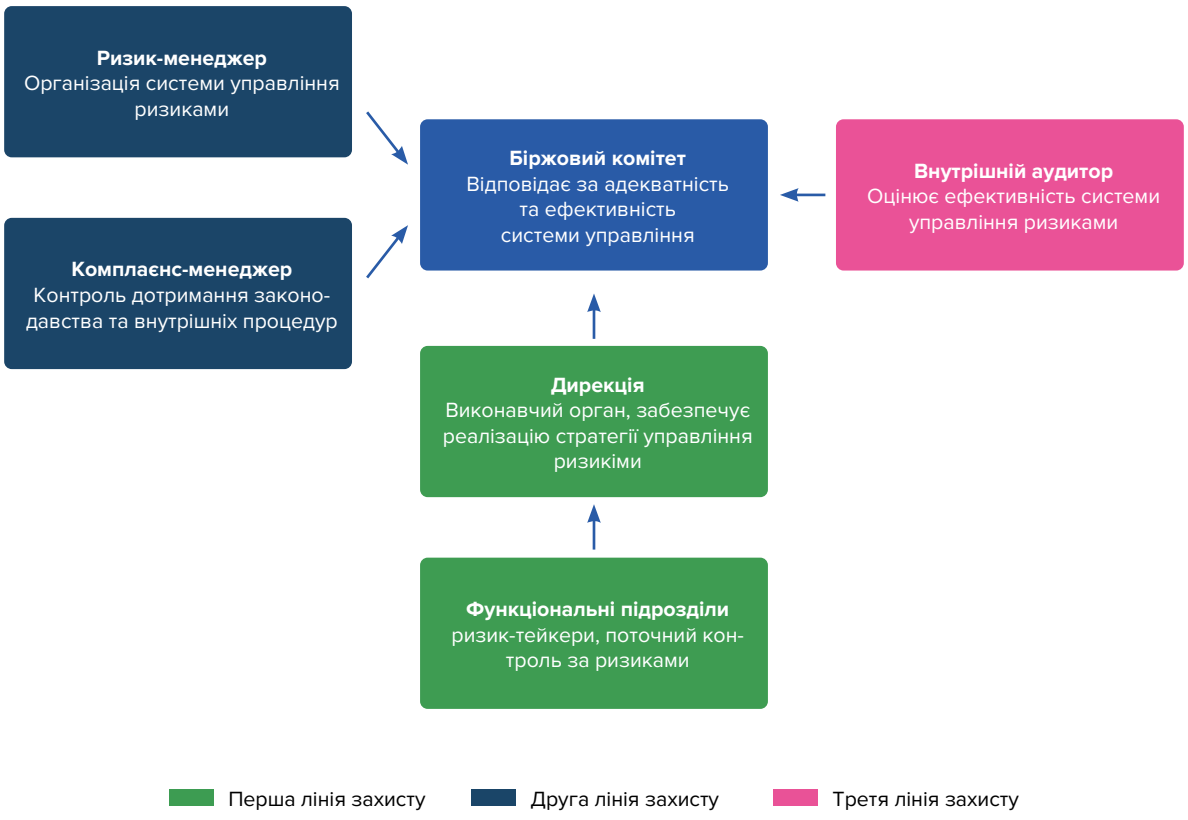
- моніторинг (контроль) виконання поставки та/або здійсненням розрахунків за біржовими угодами;
- проведення розрахунків за біржовою угодою через рахунок Біржі, яка виступає гарантом здійснення таких розрахунків з боку покупця;
- контроль процесу приймання товару за кількістю та якістю.

На деяких організованих товарних ринках, оператором яких є Біржа, передбачене зобов'язання сторін біржової угоди щодо сповіщення Біржі про виконання зобов'язань за такою угодою та підтвердження цього необхідними документами (квитанціями, платіжними дорученнями, актами прийому-передачі тощо).

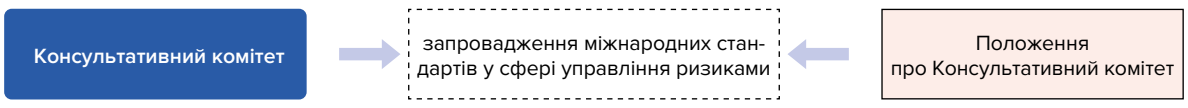
Внутрішніми документами Біржі, якими регламентується біржова торгівля у конкретній секції Біржі, також може бути передбачено отримання таких документів (інформації) від оператора поставки та уповноваженого(их) розрахункового(их) банку(ів). Крім того, Біржа може залучатися до процесу поставки та приймання товару, щоб підтвердити його належну якість.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ:

До процесу управління ризиками на ТОВ «УЕБ залучені Біржовий комітет, Дирекція, Комітет з управління ризиками, Комітет з питань комплаєнсу, Внутрішній аудитор, Відповідальний фахівець з первинного фінансового моніторингу, Консультативний комітет (дорадчий орган) та фахівці функціональних підрозділів.

Крім того, в структурі Біржі діє дорадчий орган, що сприяє, зокрема, інтеграції міжнародних стандартів у сфері управління ризиками та є джерелом експертизи щодо стратегічних та системних ризиків на товарних ринках :

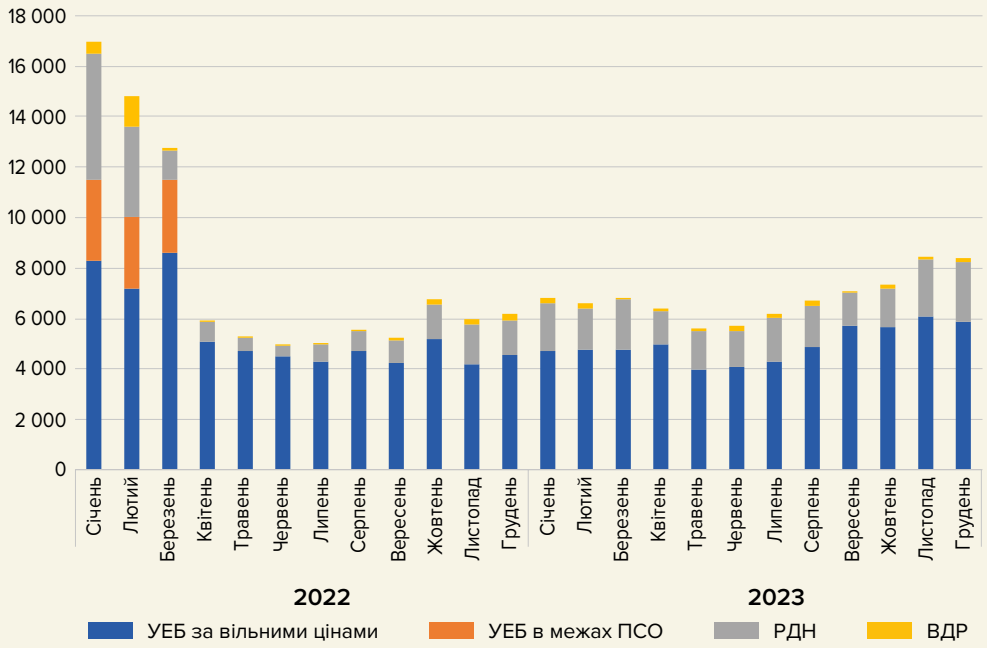

4. Результати діяльності

4.1. Електрична енергія

Загальний обсяг продажу електричної енергії на ринку двосторонніх договорів УЕБ у 2023 році склав 59,8 млн МВт год. На графіку нижче відображено порівняння обсягу продажу електроенергії за двосторонніми договорами на УЕБ за періодами постачання з обсягами, що реалізуються на РДН та ВДР. Так на РДН було реалізовано 25%, на внутрішньодобовому ринку – 2%, а за двосторонніми договорами – 73% від загального обсягу продажу на ринку електричної енергії України.

Обсяг реалізації електричної енергії в торговій зоні «ОЕС України», тис. МВт.год..

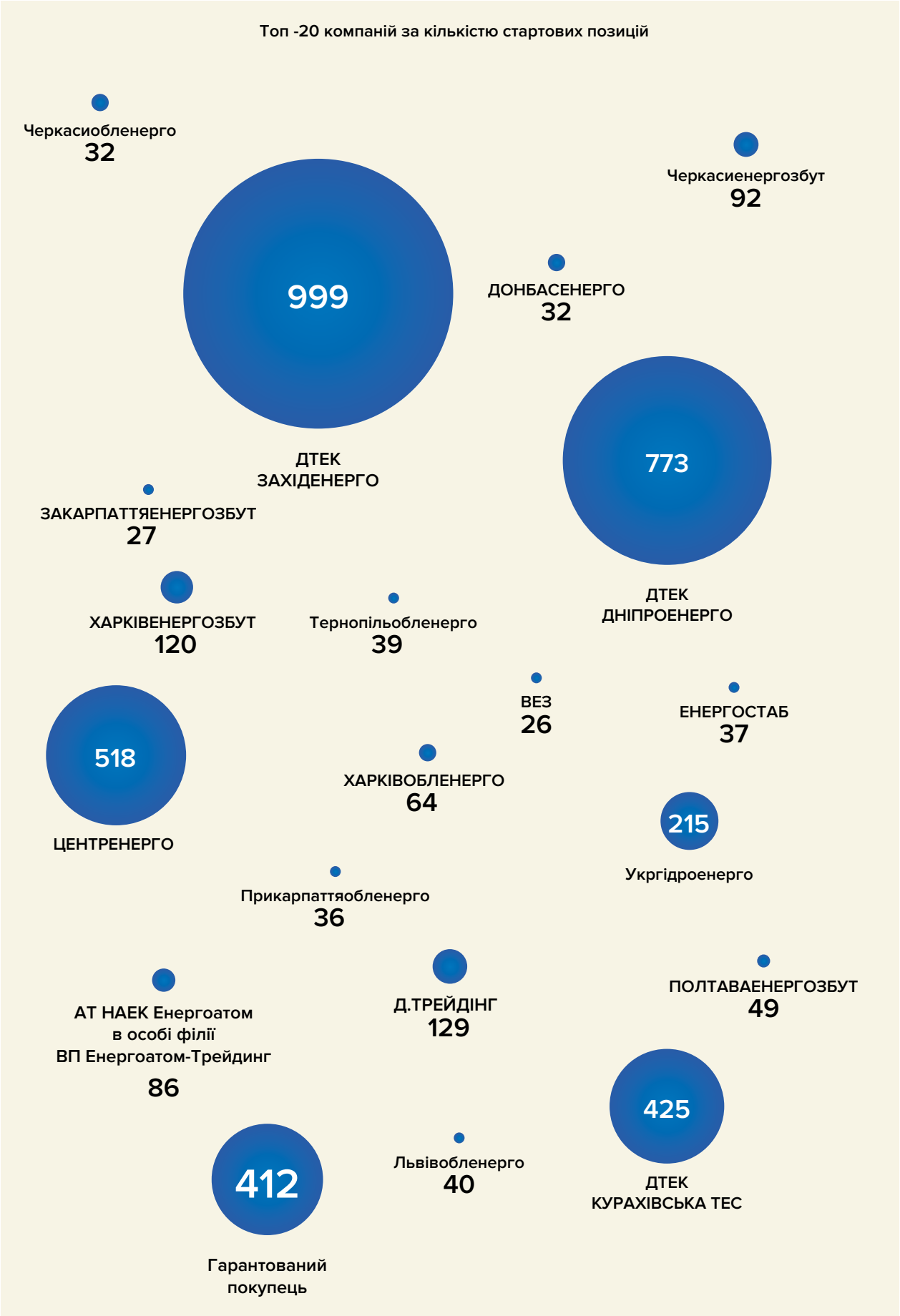

За результатами 2023 року на ТОВ «УЕБ» було проведено 847 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії в режимі одностороннього аукціону, на яких було сформовано 4 456 стартових позицій на продаж/купівлю електроенергії різного типу навантаження та укладено 6 128 біржових свідоцтв.

На кінець 2023 року на УЕБ за напрямком «Електроенергія» акредитовано 544 учасники.

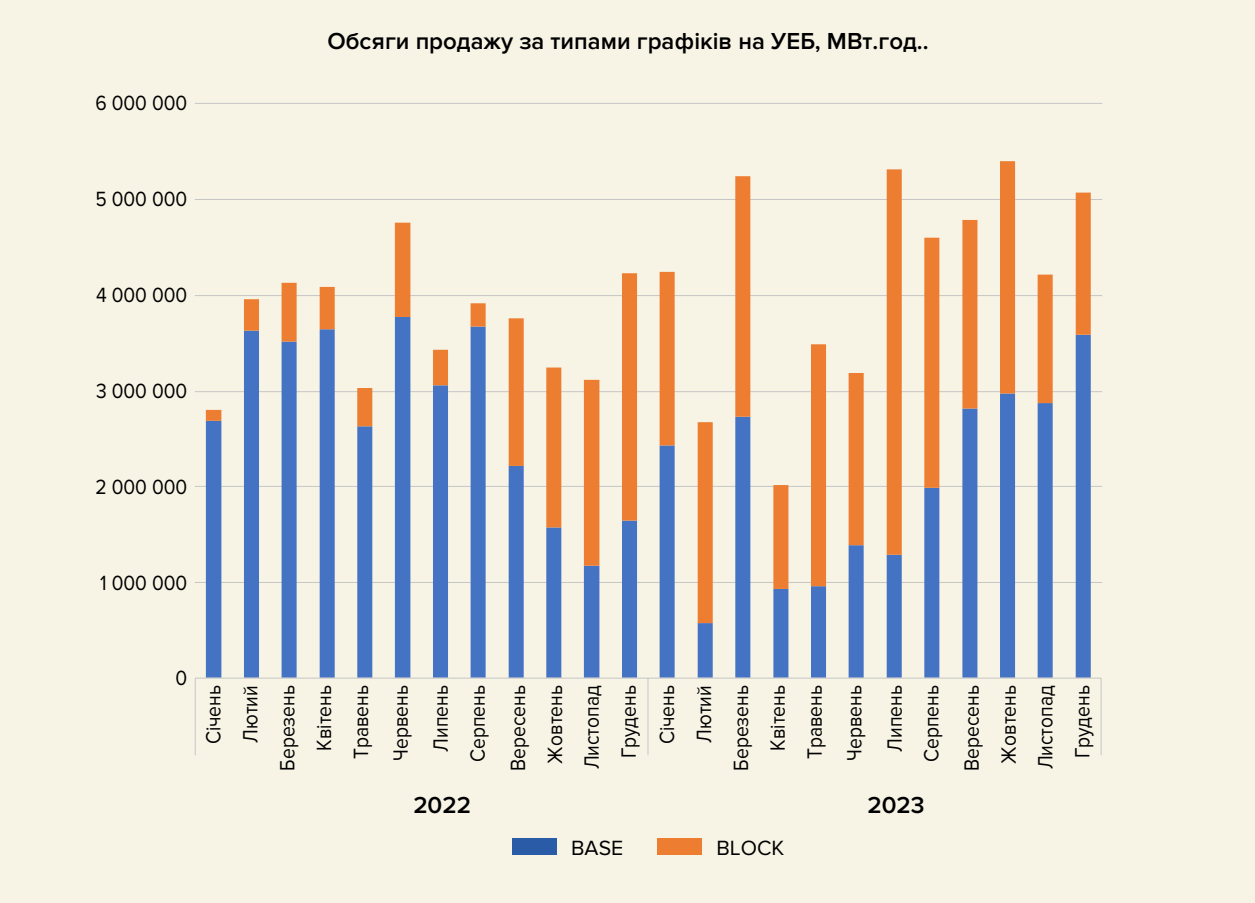
Обсяги купівлі-продажу електроенергії на УЕБ, тис. МВт.год.. за 2022-2023 р.р.

Топ -20 компаній за кількістю стартових позицій
Черкасиобленерго
32
Черкасиенергозбут
92
999
ДТЕК
ЗАХІДЕНЕРГО
ДОНБАСЕНЕРГО
32
773
ДТЕК
ДНІПРОЕНЕРГО
ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ
27
ХАРКІВЕНЕРГОЗБУТ
120
Тернопільобленерго
39
ВЕЗ
26
ЕНЕРГОСТАБ
37
518
ЦЕНТРЕНЕРГО
ХАРКІВОБЛЕНЕРГО
64
215
Укргідроенерго
Прикарпаттяобленерго
36
ПОЛТАВАЕНЕРГОЗБУТ
49
Д.ТРЕЙДІНГ
129
АТ НАЕК Енергоатом
в особі філії
ВП Енергоатом-Трейдинг
86
425
ДТЕК
КУРАХІВСЬКА ТЕС
Львівобленерго
40
412
Гарантований
покупець

АУКЦІОНИ НА ВИКОНАННЯ СТАТІ 66

Загалом за 2023 рік на УЕБ, на аукціонах виконання п. 6 ч. 2 ст 66 Закону України «*Про ринок електричної енергії*» було реалізовано 50,313 млн МВт год. електроенергії.

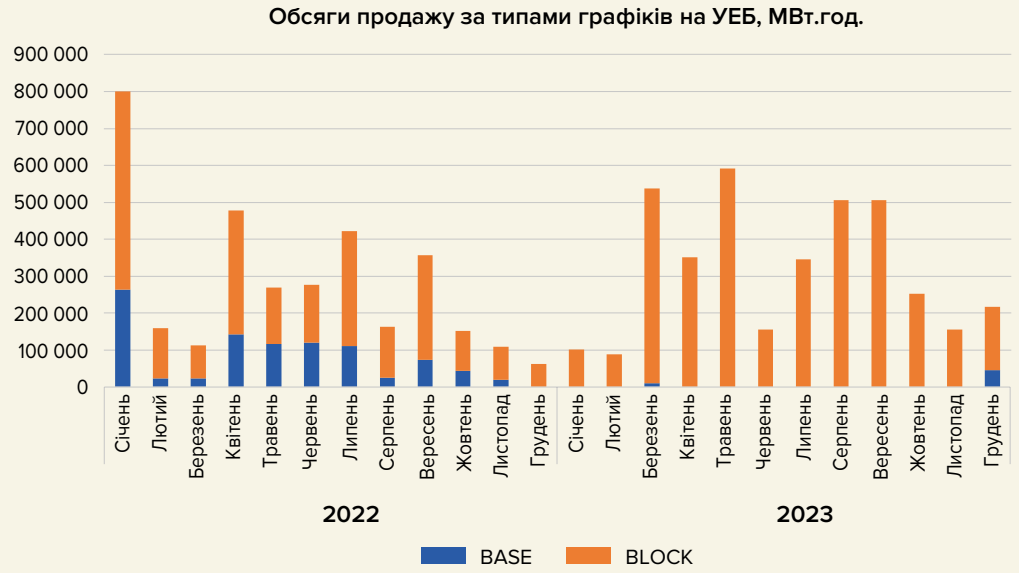
Місяць	Реалізований обсяг, МВт.год..	Місяць	Реалізований обсяг, МВт.год..
Січень	4 257 313	Липень	5 323 805
Лютий	2 668 781	Серпень	4 602 610
Березень	5 248 547	Вересень	4 792 028
Квітень	2 017 713	Жовтень	5 412 498
Травень	3 488 160	Листопад	4 225 784
Червень	3 194 807	Грудень	5 080 828
Всього			**50 312 874**

З 8 липня 2022 року зобов'язання виробників реалізовувати свою електроенергію за двосторонніми договорами через аукціони, які проводить ТОВ «УЕБ», було поширено і на виробників приватної форми власності (крім, яким встановлено «зелений» тариф, та які за результатами аукціону набули право на підтримку). Відповідно, у 2023 році виробниками електроенергії було проведено 226 аукціонів та продано 29,6 млн МВт.год. електроенергії.

АУКЦІОНИ У ФОРМІ СПЕЦІАЛЬНИХ СЕСІЙ З ПРОДАЖУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ, ВИРОБЛЕНОЇ З АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

Місяць	Реалізований обсяг, МВт.год..	Місяць	Реалізований обсяг, МВт.год..
Січень	99 750	Липень	345 195
Лютий	87 825	Серпень	506 390
Березень	537 585	Вересень	504 950
Квітень	350 584	Жовтень	252 310
Травень	591 690	Листопад	154 400
Червень	154 260	Грудень	215 705
Всього			**3 800 644**

У 2023 році ДП «Гарантований покупець» було проведено 105 аукціонів на виконання п. 61 частини 2 статті 66 Закону України «*Про ринок електричної енергії*». Обсяг реалізації склав 3 800,64 тис. МВт год., що на 13% більше за аналогічний період минулого року.

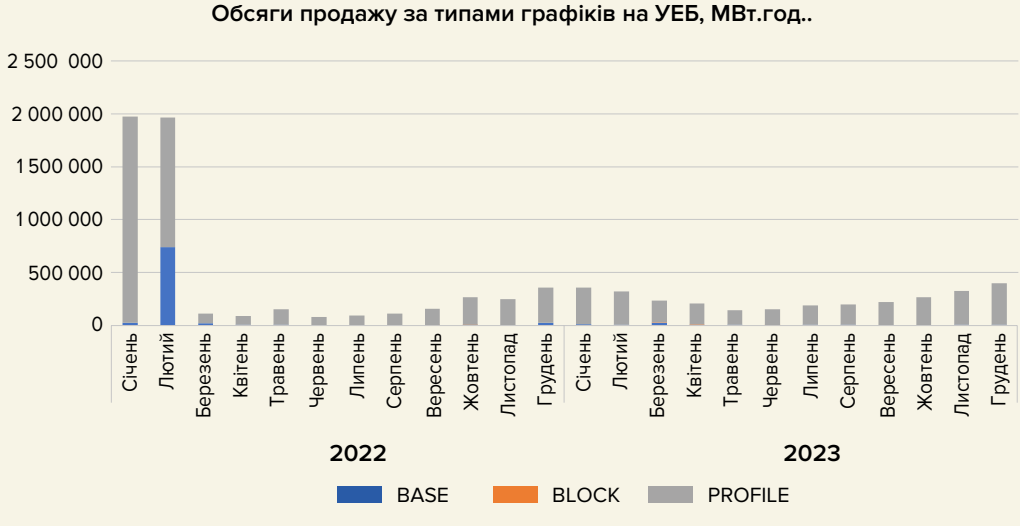
СПЕЦІАЛЬНА СЕСІЯ З ПРОДАЖУ ПАКЕТІВ ЛОТІВ ЗА ДВОСТОРОННІМИ ДОГОВОРАМИ (П. 47-54 ПОСТАНОВИ №499)

Постановами КМ №791 від 28.07.2021 р. та №983 від 22.09.2021 р. було внесено зміни до Постанови №499, яким надано можливість АТ «Укрзалізниця», як найбільшому критично важливому споживачу електроенергії, закуповувати електроенергію на аукціонах ТОВ «УЕБ» неподільними пакетами по 25 лотів з терміном поставки до 36 місяців.

Показник	2022	2023
Обсяг, МВт.год..	647 700	2 744 350
Кількість аукціонів	1	5
Тип графіку продажу	BASE	BASE
Період відпуску	I Q 23	II Q23; III Q23; IV Q23; I Q 24

КОМЕРЦІЙНА СЕКЦІЯ

Аукціони, що проводяться відповідно до Постанови №499 передбачають, що ініціатором торгів може бути лише продавець. Тому, з метою, щоб трейдери, ОСРи, ПУПи (для задоволення потреб непобутових споживачів) могли централізовано здійснювати торгівлю електроенергією за двосторонніми договорами, а також і покупці мали змогу ініціювати проведення аукціонів, на ТОВ «УЕБ» була створена комерційна секція з купівлі-продажу електроенергії за двосторонніми договорами. Загалом за 2023 рік в комерційних секціях загальний обсяг купівлі-продажу електричної енергії склав 2 978,79 тис. МВт. год. та було проведено 291 аукціон.

АУКЦІОНИ НА ВИКОНАННЯ СТАТТІ 62

Відповідні аукціони відбувалися на ТОВ «УЕБ» з метою виконання суб'єктами ринку електричної енергії спеціальних обов'язків для забезпечення загальнодоступних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії — забезпечення постачання електроенергії за доступною ціною побутовим споживачам. Відповідно до зміненої з 1 жовтня 2021 року фінансової моделі ПСО, НАЕК «Енергоатом» зобов'язаний продавати електроенергію на електронних аукціонах ПУПам в обсягах відповідних мінімальному погодинному споживанню електроенергії домогосподарствами в тому ж місяці попереднього року. Також «Енергоатом» і «Укргідроенерго» повинні сплачувати фінансовий внесок «Гарантованому покупцю» (за спеціальною формулою), який, у свою чергу, компенсує ПУПам різницю між ціною базового навантаження на РДН та регульованою ціною для домогосподарств.

ТОВ «УЕБ» проводила аукціони з продажу електричної енергії у формі спеціальних сесій з метою виконання суб'єктами ринку електричної енергії спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів не на комерційній основі, комісійний збір за такі операції складає 1 грн за кожне аукціонне свідоцтво.

Після введення в Україні правового режиму воєнного стану, Міністерством енергетики України було видано Наказ №132 від 21.03.2022 «*Про забезпечення купівлі-продажу електричної енергії постачальниками універсальних послуг в особливий період*», відповідно до якого електрична енергія на виконання ПСО почала реалізовуватися за двосторонніми договорами поза біржею. Таке рішення було прийнято в цілях збереження інтересів держави, оскільки вся інформація, яка розміщується у відкритому доступі, може бути використана агресором в своїх загарбницьких цілях.

ДВОСТОРОННІЙ БЕЗПЕРЕРВНИЙ АУКЦІОН

Двосторонній безперервний аукціон на ТОВ «УЕБ» проводиться згідно з затвердженим графіком щосереди з 10 серпня 2022 року та передбачає торгівлю стандартизованими продуктами, коли продавці та покупці виставляють свої стандартні заявки та укладають угоди шляхом метчингу.

Продавцями на таких аукціонах є виробники електричної енергії (окрім виробників, яким встановлено «зелений» тариф та які за результатами аукціону набули право на підтримку), а покупцями - учасники ринку електричної енергії, які мають намір придбати електричну енергію відповідно до умов аукціону та не обмежені діючим законодавством та регламентом.

У 2023 році угод на аукціонах даного виду не було укладено.

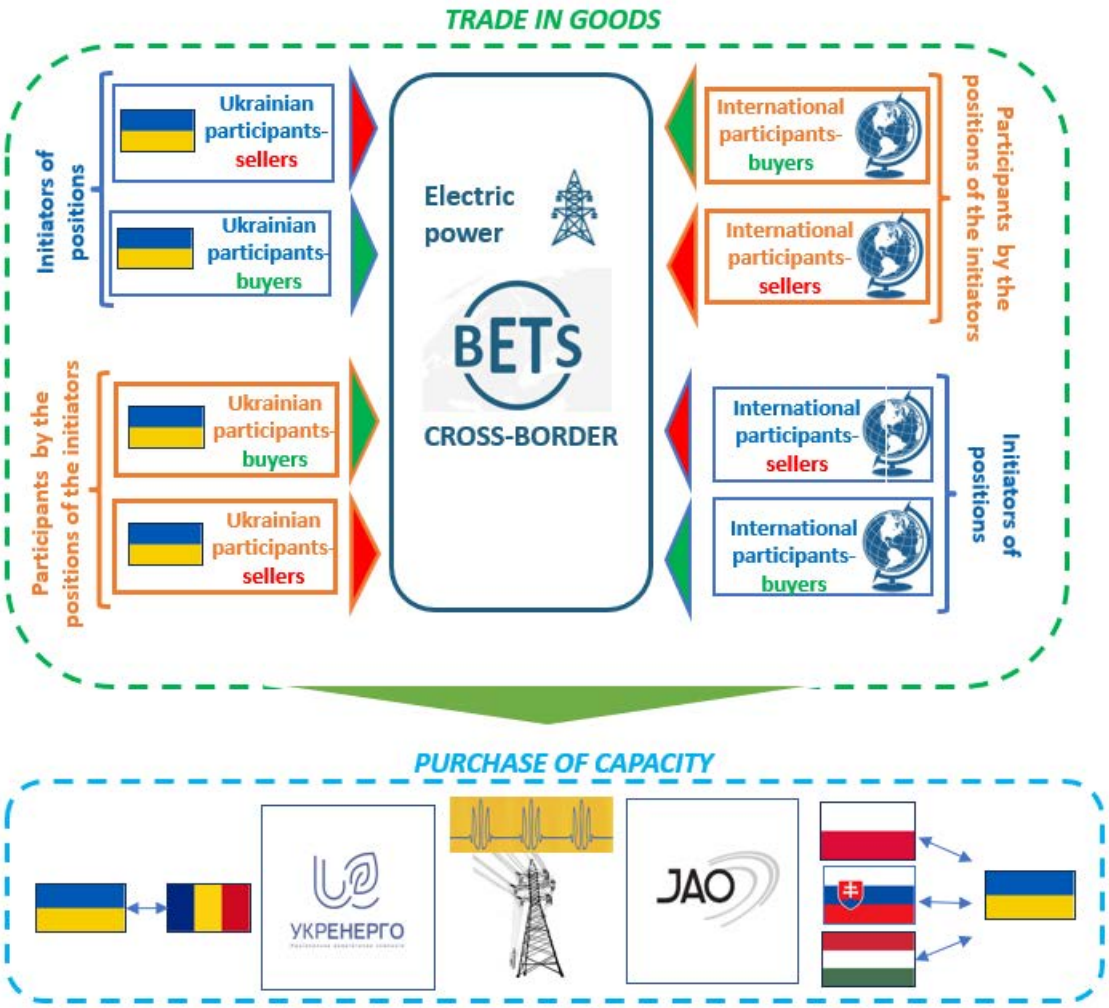
СЕКЦІЯ З ІМПОРТУ/ЕКСПОРТУ

18 грудня 2023 року Біржовий комітет погодив Регламент організації та проведення електронного аукціону з купівлі-продажу електричної енергії для подальшого імпорту/експорту на Українській енергетичній біржі.

Досі транскордонна торгівля за двосторонніми

договорами не була організованою, а учасники обмежені у способах пошуку контрагентів. Проєкт передбачає запуск електронної платформи для імпорту та експорту електроенергії в/з України. Виступати ініціаторами аукціону (виставляти позиції) можуть як покупці так і продавці – резиденти та нерезиденти України. Інші учасники (резиденти та нерезиденти) можуть брати участь у аукціоні по цих позиціях. Після/до укладення біржових угод сторони самостійно здійснюють купівлю прав на передачу (потужності) на відповідних аукціонах.

4.2. Природний газ

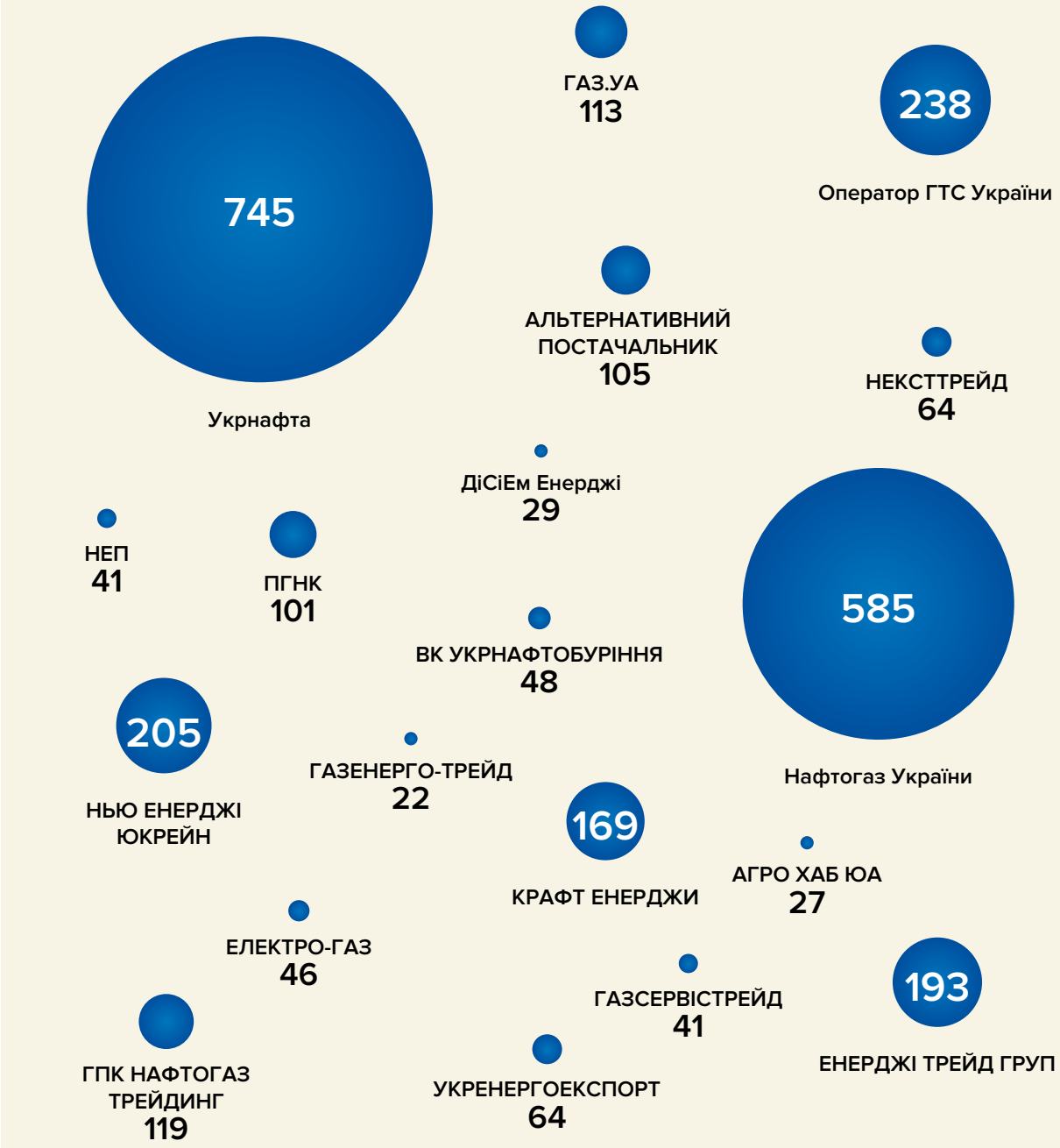
СЕРЕДНЬО-ТА ДОВГОСТРОКОВИЙ РИНОК ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Минулого року в ПП «БЕТС» реалізовано 1,33 млрд. куб. м природного газу. Було проведено 419 торгових сесій, у яких сформовано 3 272 стартові позиції на купівлю та продаж ресурсу. Для порівняння, у 2022 році було проведено 332 торгові сесії, у 2021 році – 333.

Станом на кінець року акредитованими для торгівлі природним газом були 392 компанії. Загалом за рік на середньо- та довгостроковому ринку УЕБ було укладено понад 1 400 угод. Ініціаторами торгів були 49 компаній.

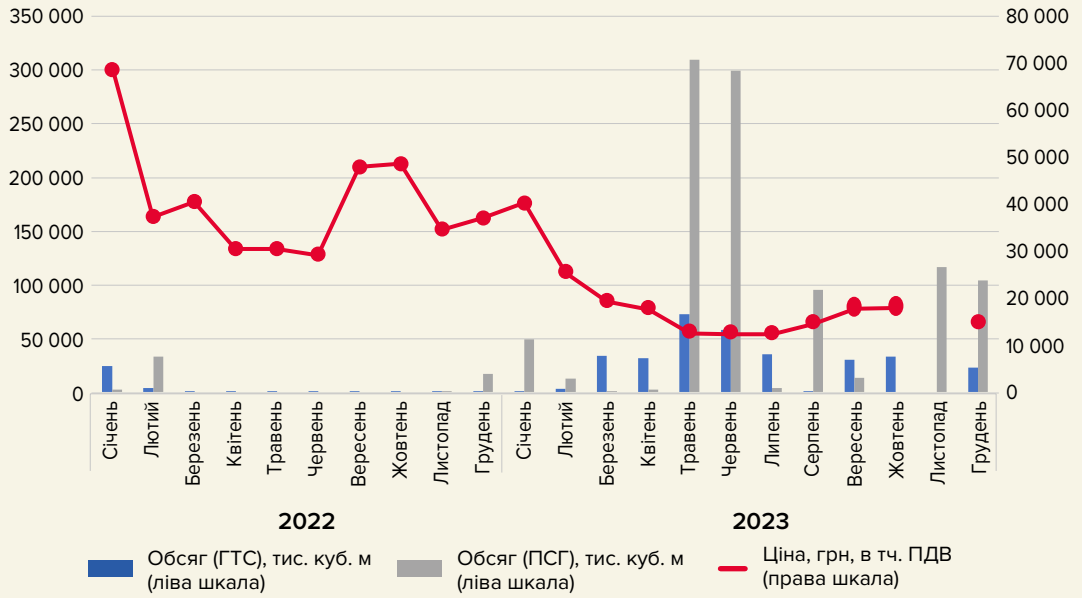
Найбільшу кількість стартових позицій було сформовано наступними учасниками: ПАТ «Укрнафта», НАК «Нафтогаз України», ТОВ «Крафт Енерджі» та ТОВ «Оператор газотранспортної системи України».

Топ -20 компаній за кількістю стартових позицій

Нафтогаз у квітні 2023 року вийшов на УЕБ для закупівлі природного газу внутрішнього видобутку. Загалом компанії групи Нафтогаз закупили на УЕБ ресурсу загальним обсягом 962 млн куб. м. Це дало можливість газовидобувним компаніям реалізували частину накопиченого газу, що позитивно вплинуло на динаміку ринку та баланс розподілу ресурсу.

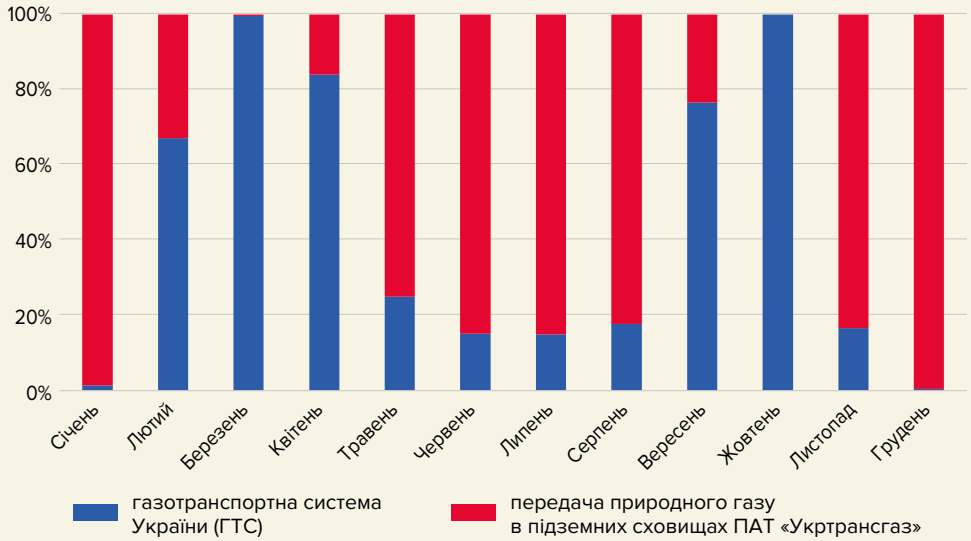
Результати реалізації місячних ресурсів природного газу в ГТС та ПСГ

Загалом минулого року продовжувала спостерігатись зацікавленість учасників УЕБ у торгівлі природним газом з точкою передачі в ПСГ. У великій мірі це було зумовлено виставленням на торги ресурсу вітчизняних добувних компаній, який не був реалізований раніше через зниження попиту та неможливість експорту.

Сплески торгівлі у ПСГ пов'язані з періодами найбільшої активності окремих компаній, як правило, державних, та корелювали з активністю учасників на УЕБ загалом. Так, в січні великим продавцем у ПСГ була «Укрнафта». У квітні-липні газ, переважно, в підземних сховищах закуповував «Нафтогаз України», додатково у травні-серпні вагома частка обсягів відносилась до закупівель «Оператора ГТС України». У листопаді група «Нафтогаз» продовжила закупівлі на ТОВ «УЕБ» у особі дочірньої компанії «Нафтогаз Трейдинг», придбаваючи ресурс теж, переважно, в підземних сховищах.

Розподіл продажів за умовами постачання протягом року

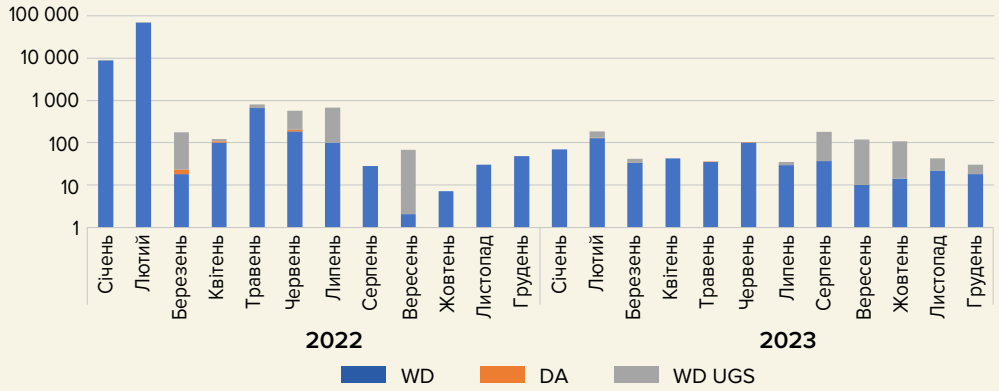

КОРОТКОСТРОКОВИЙ РИНОК ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Протягом минулого року в сегменті було реалізовано 988 тис. куб. м природного газу.

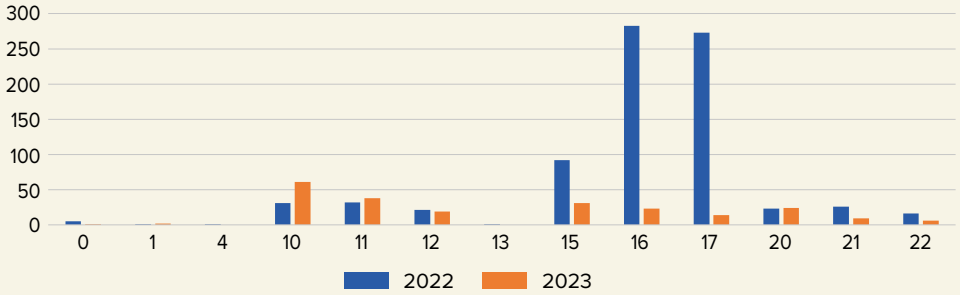
Спостерігались два пікові періоди продажу газу протягом року: у лютому та серпні-вересні. В обох випадках вагому роль відігравав продаж газу в ПСГ, що могло бути пов'язано з реалізацією надлишків ресурсу в підземних сховищах в кінці опалювального сезону та до початку наступного. В той час помісячні результати торгівлі з точкою передачі на ВТТ в ГТС не демонстрували таких суттєвих коливань.

Реалізація природного газу на короткостроковому ринку, тис. куб. м

Якщо 2022 року переважна кількість угод укладалась у другу торгову сесію, то у 2023 році фокус уваги учасників змістився на першу торгову сесію, однак, сама інтенсивність торгівлі стала суттєво нижчою після початку війни.

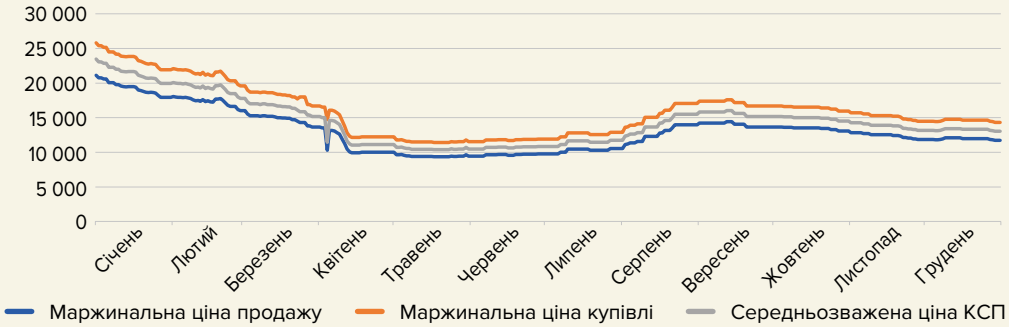
Розподіл угод за годинами доби, шт

Всього на кінець року в сегменті було акредитовано 34 компанії, серед яких, активним учасником торгів слід виокремити «Оператора ГТС України». Як відомо, з січня 2022 року маржинальні ціни придбання та продажу природного газу Оператора ГТС визначаються за результатами торгів на УЕБ. Ціни формуються ринковим методом і всі учасники короткострокового ринку УЕБ можуть брати участь в їх формуванні.

Переважно протягом усього року застосовувався пункт Кодексу ГТС, за яким середньозважена ціна короткострокових стандартизованих продуктів збільшується або зменшується на 10% з метою визначення маржинальної ціни придбання та продажу відповідно.

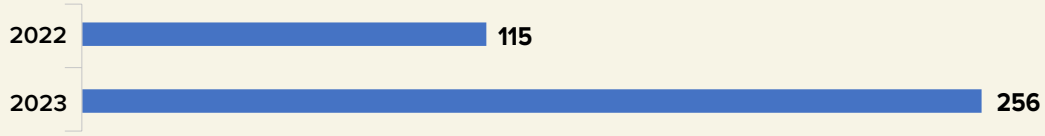
Маржинальна ціна придбання та маржинальна ціна продажу, грн/тис. куб. м без ПДВ

4.3. Нафта та газовий конденсат

У 2023 році напрямок «Нафта та газовий конденсат» був другим за обсягами продажів у вартісному виразі серед інших напрямків торгів на УЕБ. За минулий рік за даним напрямком проведено 256 торгових сесій у яких було сформовано 1 557 стартових позицій на купівлю та продаж ресурсів та укладено 2 193 біржових свідоцтв.

Кількість аукціонів з продажу нафти та газового конденсату

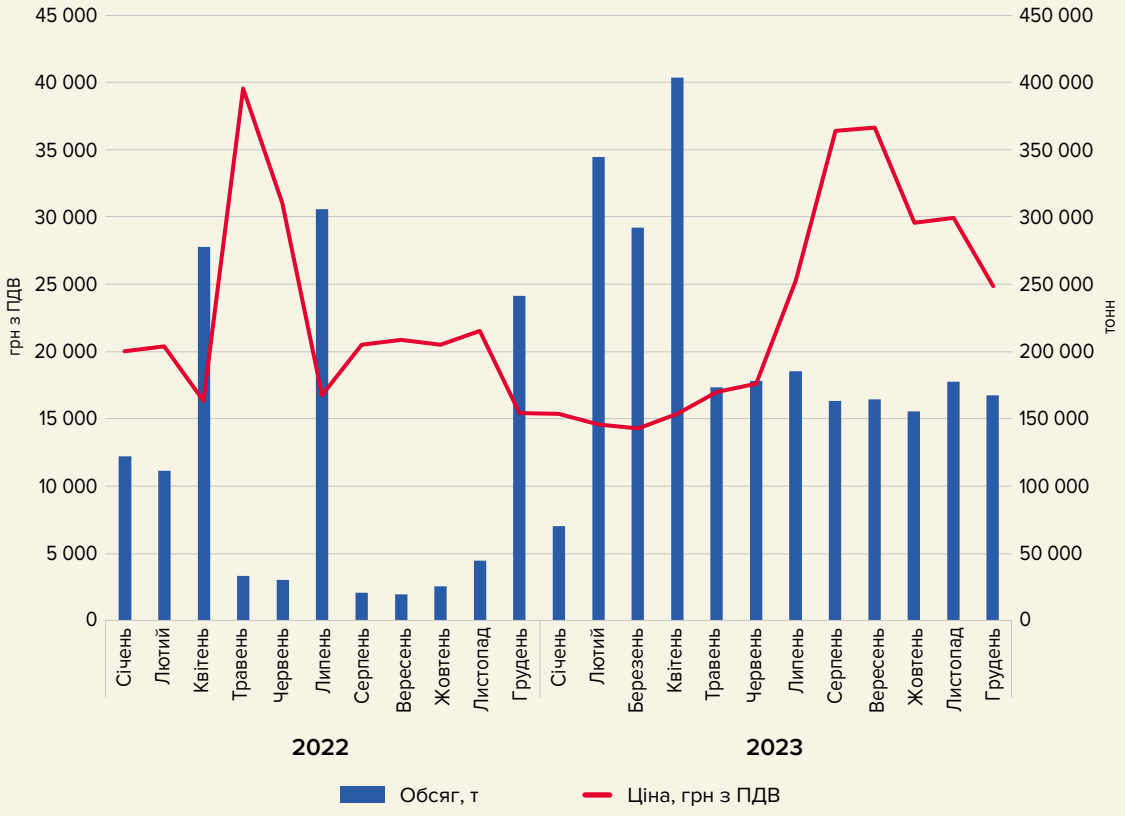

Основними ініціаторами аукціонів були ПАТ «Укрнафта», АТ «Укргазвидобування», ТОВ «Д.ТРЕЙДІНГ».

На кінець 2023 року на УЕБ за напрямком «Нафта та газовий конденсат» акредитовано 191 компанію.

Середньозважені ціни та обсяги реалізації нафти та газового конденсату на УЕБ

(без урахування торгів з використанням диференціалів)

Торги у 2023 р. за напрямком «Нафта та газовий конденсат» проходили також і у формі торгів з використанням диференціалів. За підсумками всіх торгових сесій за даним напрямком загальний обсяг реалізації склав 2,525 млн т нафти та газового конденсату або 2,475 млн т нафти та газового конденсату без урахування торгів диференціалами.

За результатами аукціонів, найнижча річна ціна на нафту зафіксована у квітні 2023 р., що становила 12 485,69 грн з ПДВ/т за умов постачання автотранспортом, EXW, 100% передплати. Найнижча річна ціна на газовий конденсат була досягнута у лютому та становила 10 000 грн з ПДВ/т за умов постачання автотранспортом, EXW, оплати протягом 3-х банківських днів. Під час торгів газовим конденсатом найбільше зростання ціни на 96% від стартової було зафіксовано у вересні 2023 р.

4.4. Скраплений газ та нафтопродукти

СКРАПЛЕНИЙ ГАЗ

За 2023 рік на УЕБ було проведено 102 торгові сесії з продажу скрапленого газу та укладено більше 3 тис. біржових свідоцтв.

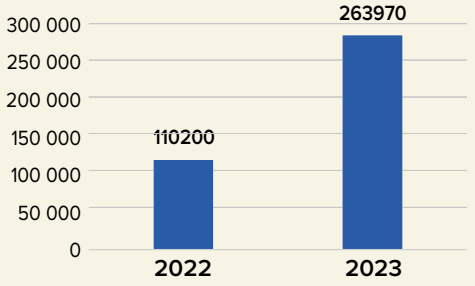
Кількість аукціонів з продажу скрапленого газу

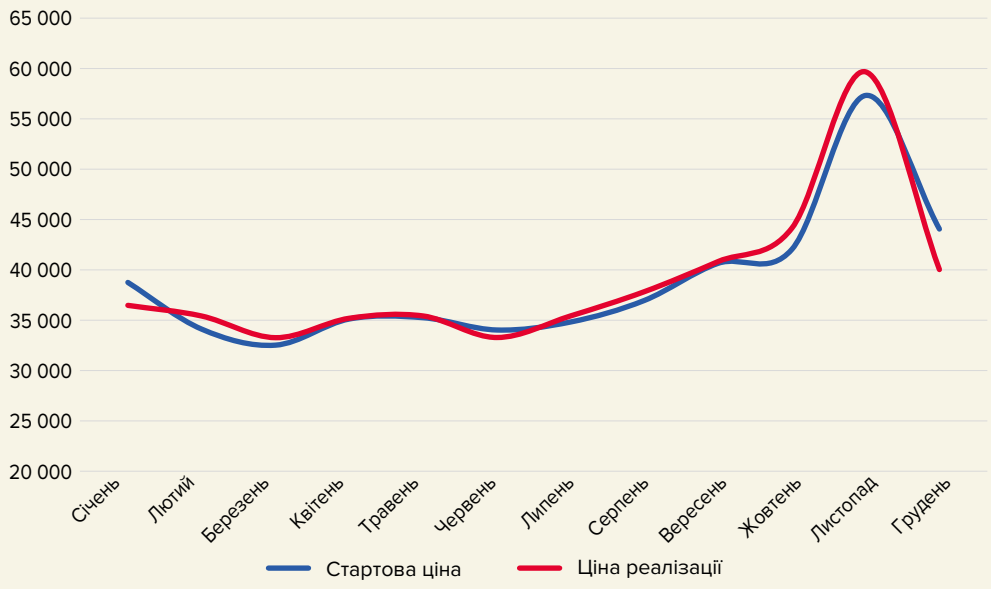
Найбільші обсяги до продажу вітчизняного ресурсу протягом року пропонували ПАТ «Укрнафта» та АТ «Укргазвидобування». Минулого року за напрямком відбулися нормативні зміни. З кінця березня державні компанії продавали скраплений газ власного виробництва відповідно до статті 4[1] Закону України «*Про нафту і газ*» на біржових аукціонах за напрямком «Скраплений газ». Зазначені зміни у законодавстві практично не вплинули на біржові торги, адже компанії, які продавали через біржу, продовжили це робити і надалі.

Стартові ціни протягом року коливалися в діапазоні 30 - 64 тис. грн /т (з ПДВ).

Реалізовані обсяги скрапленого газу на УЕБ у 2022-2023 р.р., т

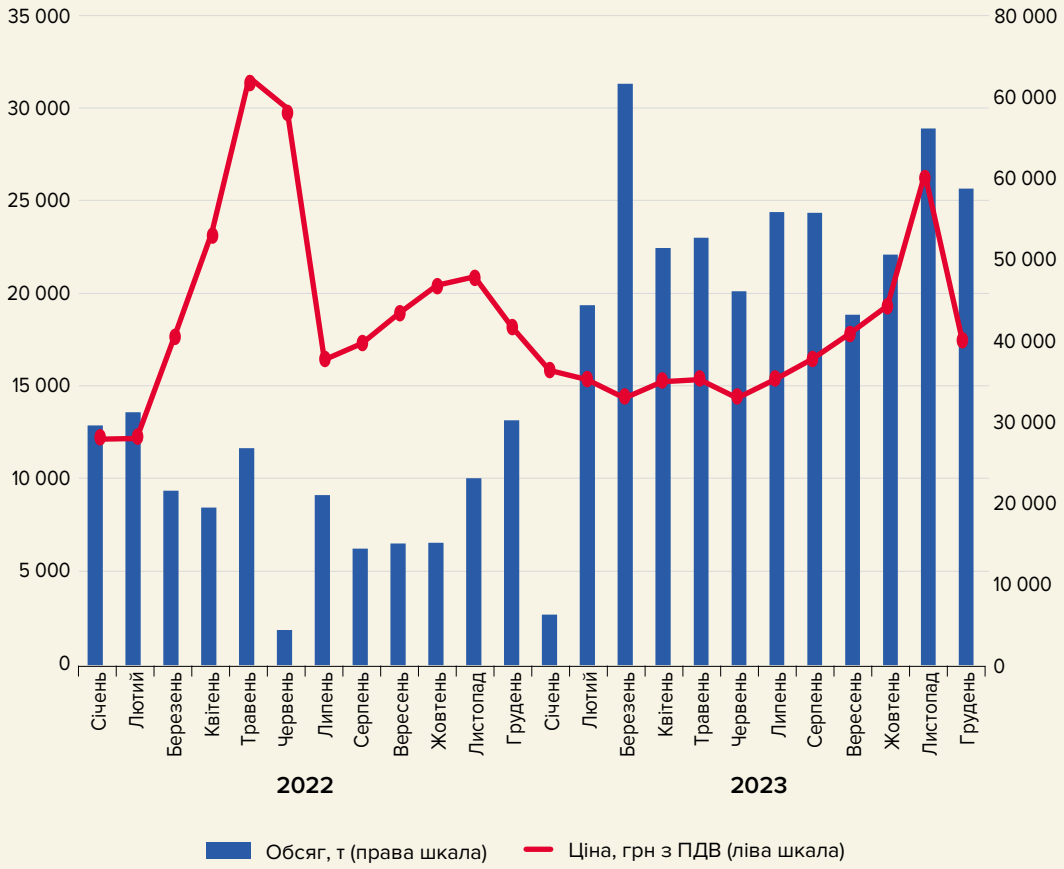

Динаміка середніх стартових цін та цін реалізації скрапленого газу, грн/т (з ПДВ)

Протягом року найнижчі ціни реалізації були досягнуті у березні та червні, 29 тис. грн/т (з ПДВ) та 28 тис. грн/т (з ПДВ) відповідно. Блокування пунктів пропуску на польсько-українському кордоні негативно вплинуло на ціни на внутрішньому ринку і у листопаді була досягнута максимальна місячна ціна, при цьому, ціни окремих угод перевищували 65 тис. грн/т (з ПДВ).

Середньозважені ціни та обсяги реалізації скрапленого газу на УЕБ

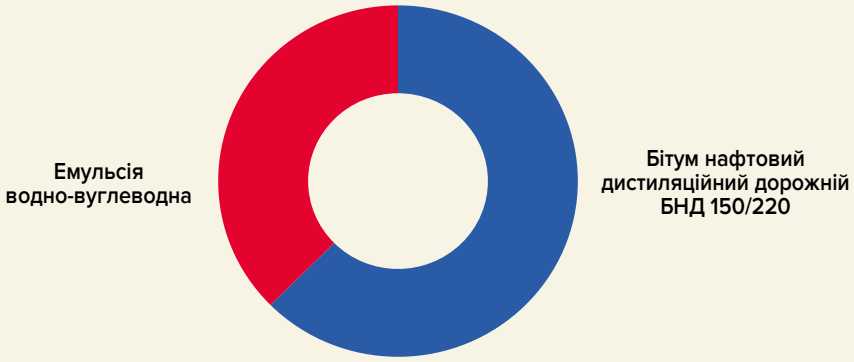

За звітний рік найбільші обсяги продажів припали на березень з реалізацією ресурсу у понад 30 тис. т

НАФТОПРОДУКТИ

За 2023 рік на УЕБ за напрямком «Нафтопродукти» було проведено 39 торгових сесій. До продажу були запропоновані мазут, бітум і емульсія водно-вуглеводнева вітчизняних підприємств-виробників.

Обсяги реалізації нафтопродуктів та інших продуктів нафтопереробки на УЕБ у 2023 р., т

За результатами торгів було укладено 39 біржових свідоцтв. Загальний обсяг реалізації склав 2,4 тис. т

4.5. Необроблена деревина та пиломатеріали

Загальні показники у 2023 році

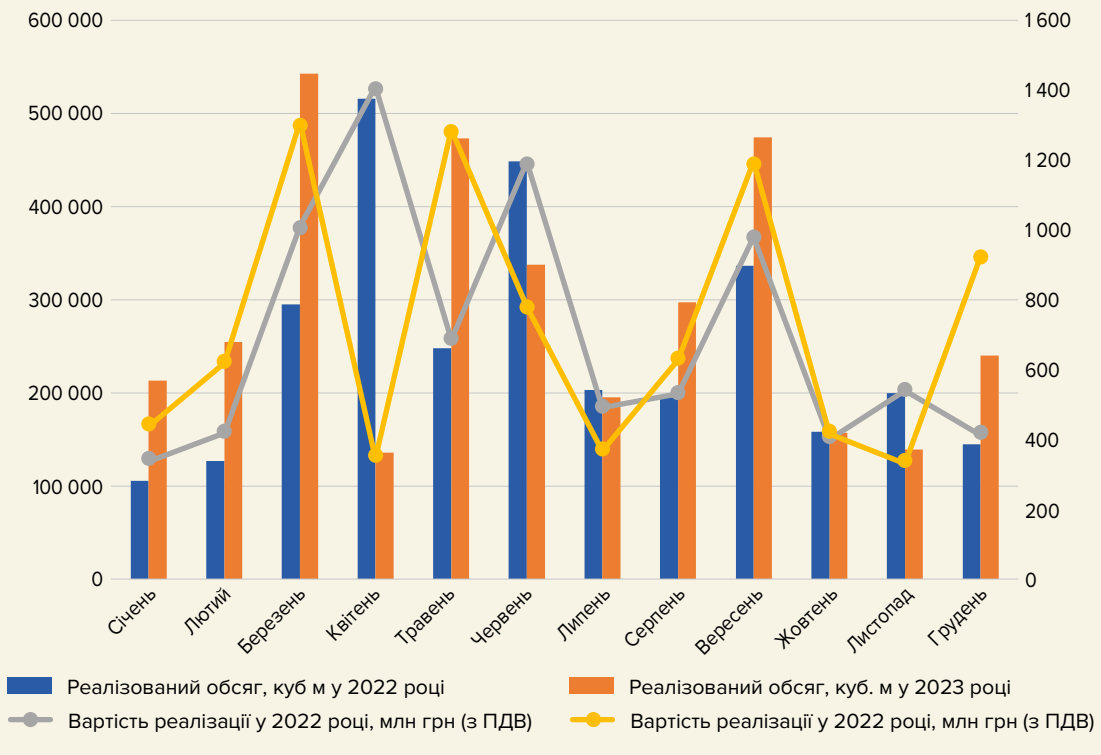
Результати торгів у 2023 році		
Кількість аукціонів > 2 400		Кількість переможців > 1 600
Проданий обсяг 3,46 млн куб. м	Вартість реалізації 8,66 млрд грн	Додатковий дохід > 510 млн грн

Оцінюючи результати за 2023 рік, можна відзначити позитивні тенденції у сфері торгівлі деревиною зі збільшенням обсягів її реалізації вже два роки поспіль. Порівняно з 2022 роком, обсяги продажу деревини на УЕБ збільшились на 15% і склали загальну вартість реалізації у розмірі 8,66 млрд грн

Ці показники свідчать про активний розвиток ринку деревини в Україні, його детінізацію, прозорість та конкурентність. Це відкриває перспективи для ефективного регулювання та контролю в галузі, забезпечуючи вищий рівень безпеки для споживачів та учасників ринку. Такий розвиток є сприятливою умовою для подальшого зростання, а його позитивний вплив відчутний не лише для учасників галузі, а й для державного бюджету.

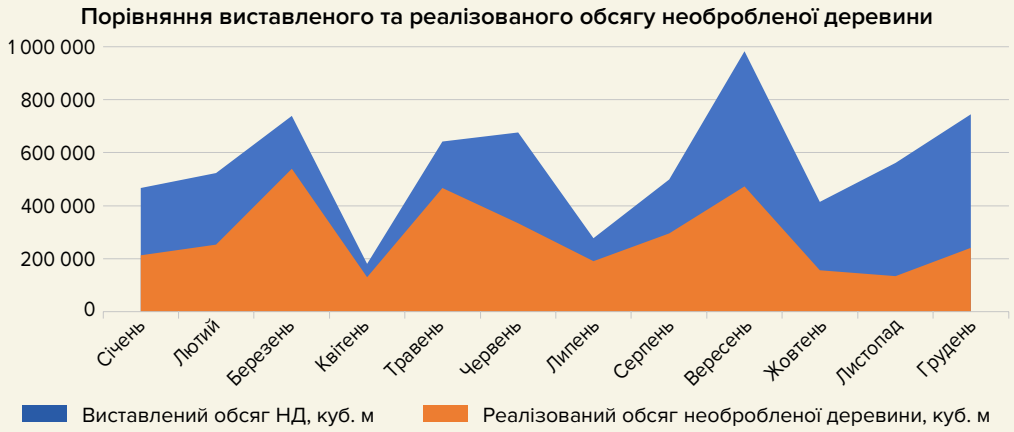
Протягом року найвищий обсяг реалізації необробленої деревини відзначився у березні, коли було продано близько 544 тисячі кубічних метрів на суму 1,29 млн грн. Іншими активними місяцями були травень та вересень, де було продано 474 і 475 тис. куб. м деревини. З більш детальною інформацією можна ознайомитись на графіку, що наведений нижче.

Порівняння обсягів продажу і вартості реалізації необробленої деревини та пиломатеріалів у 2022/2023 роках

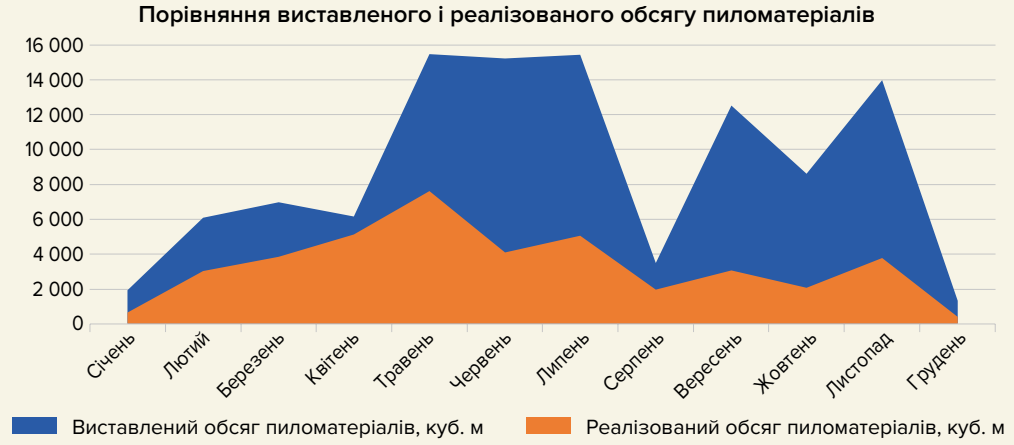
У 2023 році обсяг реалізації пиломатеріалів збільшився до 40,7 тис. куб. м, загальною вартістю 143,62 млн грн. Ці показники перевищують результати попереднього року, що пояснюється також і появою нових найменувань продукції на торгах ТОВ «УЕБ»: брус, дошка необрізна, дошка обрізна, обапіл, тирса, тріска паливна, тріска технологічна, штахетник. Позитивний тренд свідчить про зростання попиту на пиломатеріали серед споживачів та підприємств будівельної галузі, що є основою для стабільного розвитку даного ринку. Стабільність та поступове збільшення частки пиломатеріалів можуть мати суттєвий вклад у диверсифікацію ринку та забезпечити йому стійкість у майбутньому.

Зміни в попиті та пропозиції протягом року найкраще характеризуються помісячними показниками виставлених та реалізованих обсягів.

Максимальний обсяг виставленої продукції за місяць зафіксований у вересні і склав понад 981 тис. куб. м з яких реалізовано було понад 471 тис. куб. м Найвищий показник реалізації відзначився у березні, коли було реалізовано понад 539 тис. куб. м, або 73%.

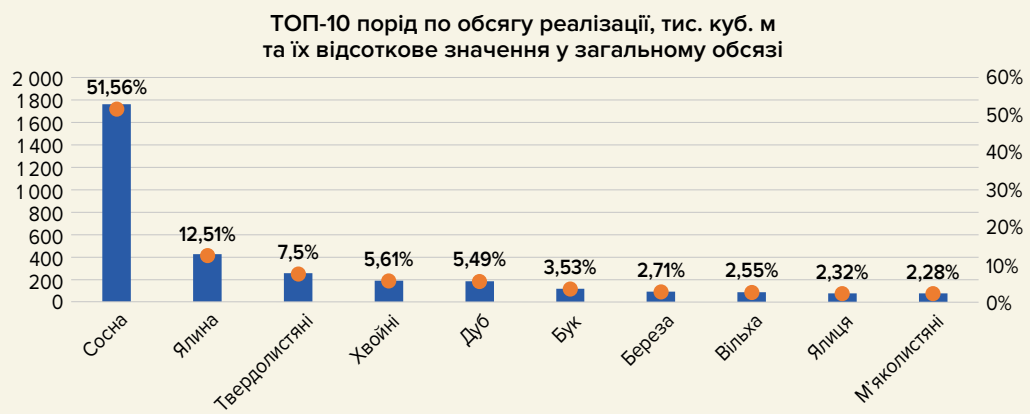
Найбільший обсяг виставлених пиломатеріалів спостерігався у травні, червні та липні, коли він досягав 15,5, 15,2 і 15,4 тис. куб. м відповідно. А максимальний відсоток реалізації був зафіксований у квітні, який склав 83%.

Для глибшого розуміння кон'юнктури ринку деревини важливо дослідити показники по кожній породі окремо. Сосна протягом останніх років утримує лідерство на ринку необробленої деревини. У 2023 році було продано 1 764 тис. куб. м сосни, що складає більше 50% від загального обсягу продажів. Цей показник на 27% вище, ніж у 2022 році.

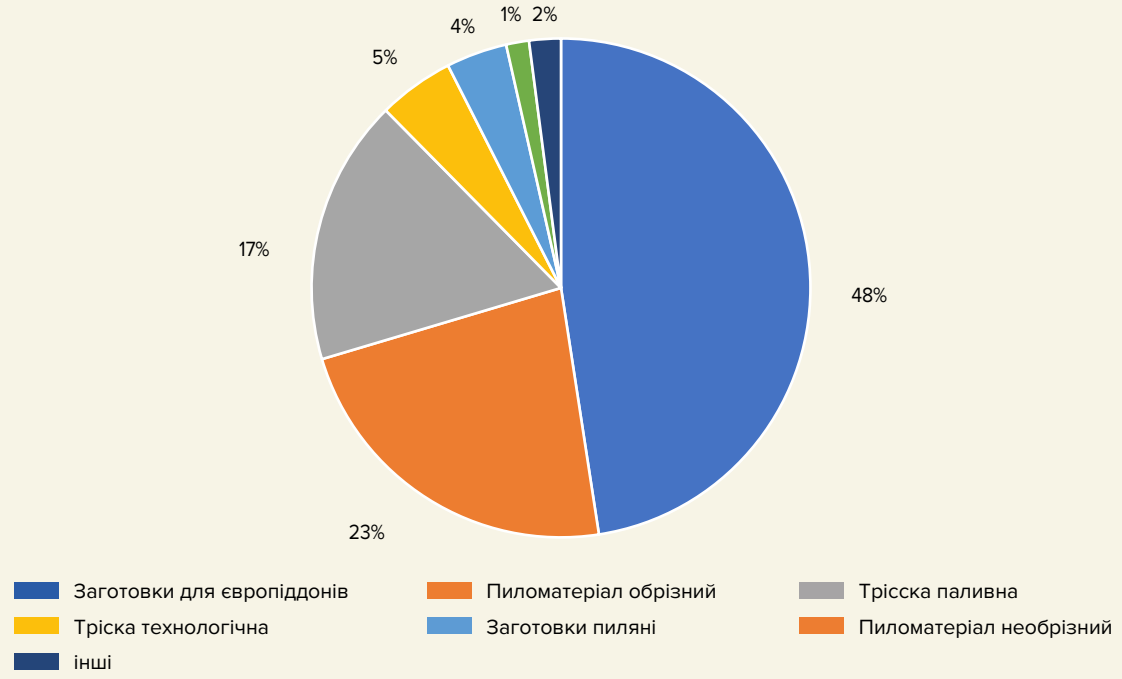
Ялина посідає друге місце з часткою 12,51% або 427 тис. куб. м у 2023 році. Це на 28% більше, ніж у попередньому році.

Твердолистяні породи також входять до числа лідерів продажів. За 2023 рік було реалізовано понад 256 тис. куб. м твердолистяних порід, що становить 7,5% від загального обсягу продажів.

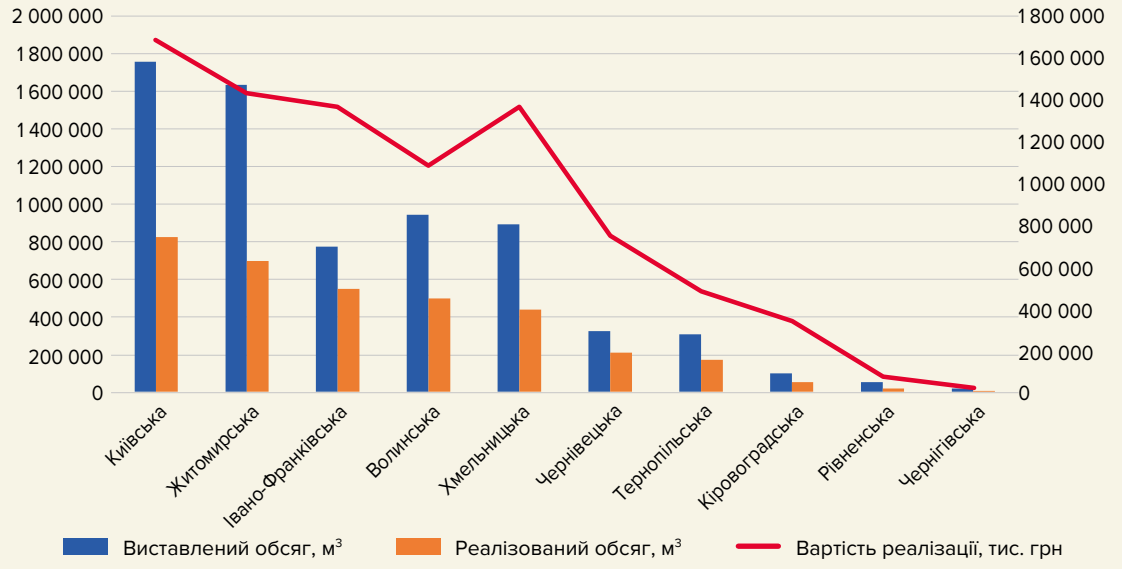
Майже 50% загального проданого обсягу пиломатеріалів припадає на заготовки для європіддонів, які впродовж 2023 року були реалізовані у кількості 19 тис. куб. м. Також слід відзначити популярність обрізного пиломатеріалу, який складає 23% від усього проданого обсягу. Значну частину ринку займає і тріска паливна, яка продана протягом звітного періоду в загальній кількості 7 тис. куб. м.

Структура реалізованого пиломатеріалу за сортиментом, куб.м,%

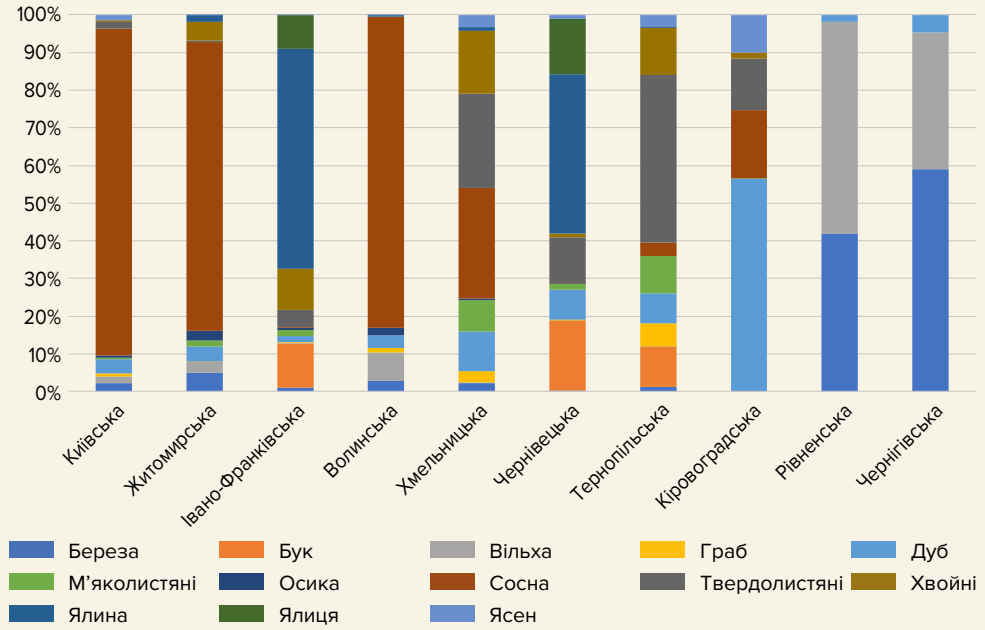
Процес реалізації деревини охопив лісові господарства у 14 областях України.

ТОП-10 найбільших областей за виставленим і реалізованим обсягом необробленої деревини та пиломатеріалів

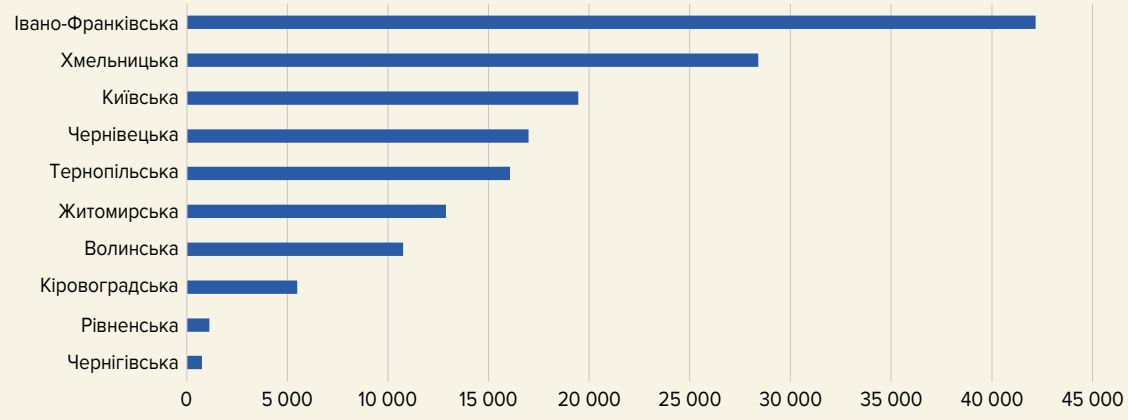
Лісові господарства мають право продавати деревину лише тих порід, які ростуть на підпорядкованих їм територіях. Це пов'язано з необхідністю раціонального використання лісових ресурсів та збереженням біорізноманіття. Наприклад, у Київській та Житомирській областях переважає сосна, тому саме вона становить більшу частину проданої деревини. Запропонований графік дає візуальне уявлення про те, які саме породи дерев домінують на території кожної області.

Структура проданих порід необробленої деревини в ТОП -10 найбільших областей за обсягами реалізаціями

На розвиток галузі в конкретному регіоні або області впливає рівень додаткового доходу, який лісові господарства отримують після реалізації деревини. За 2023 рік найвищий дохід від реалізації необробленої деревини зафіксовано у господарствах, які розташовані в Івано-Франківській області, що склав 42,2 тис. грн. Цей показник значно вищий у порівнянні з іншими регіонами.

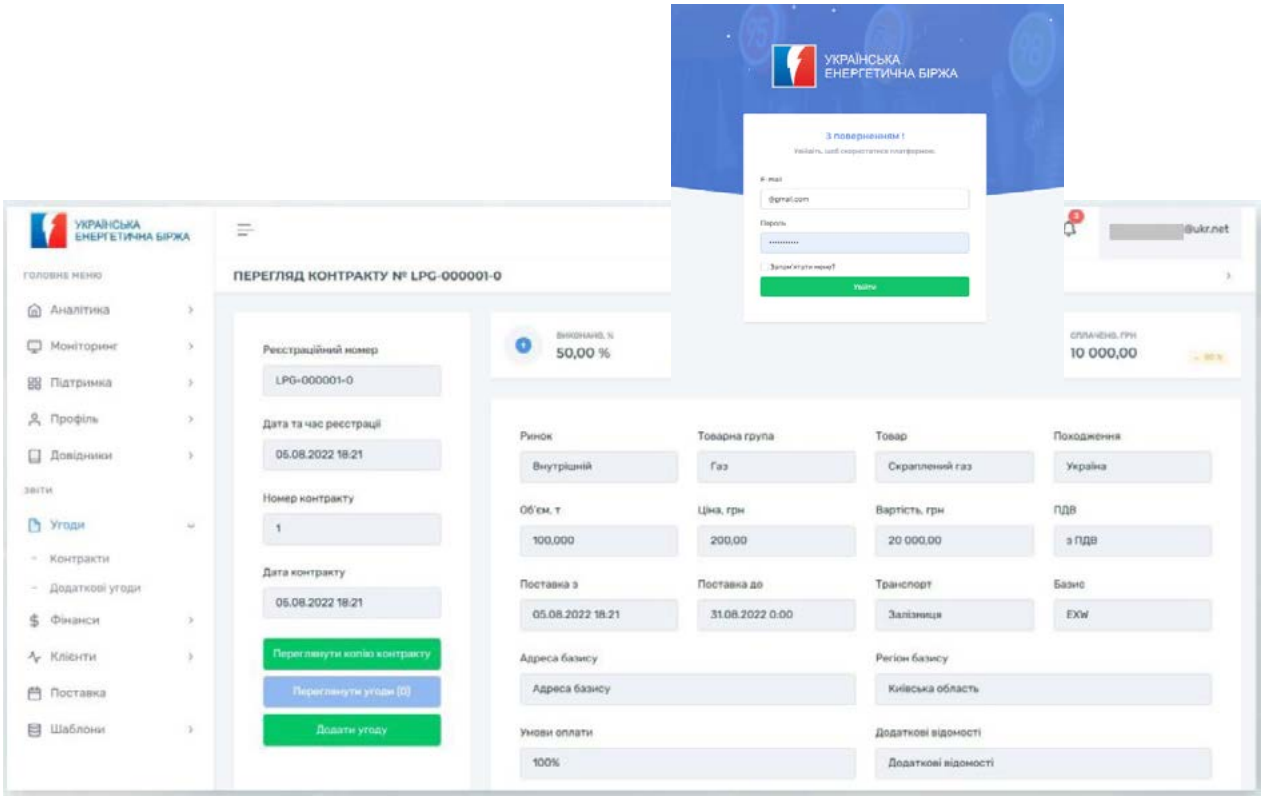
ТОП-10 найбільших областей по додатковому доходу лісових господарств від реалізаці необробленої деревини

4.6. Торгівля біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках

Українська енергетична біржа вже другий рік надає учасникам можливість виконувати вимоги чинного законодавства (Постанова №1433) та на, практично, безоплатній основі отримувати послуги з організації торгівлі продукцією на організованих товарних ринках за напрямком «Торгівля біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках» шляхом внесення до окремого модуля ЕТС ТОВ «УЕБ» інформації про істотні умови договорів купівлі-продажу біржових товарів та реєструвати відповідно до неї біржові угоди. Реєстрації підлягають угоди, предметом яких є перехід права власності або зобов'язання з переходу права

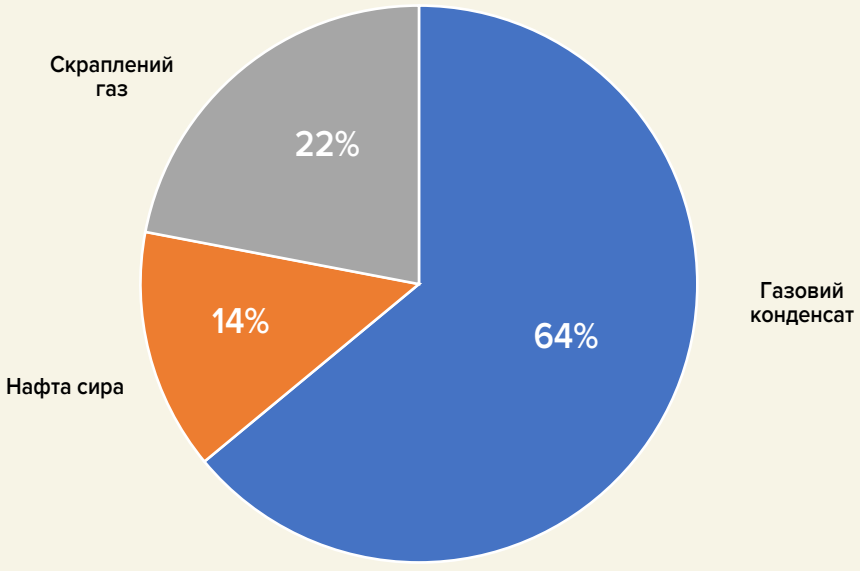
власності на види продукції відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України, обсяг якої становить не менше 10 тонн. Обов'язок щодо здійснення реєстрації покладається на покупця (за імпортними операціями) та на продавця (за операціями на внутрішньому ринку).

Кількість акредитованих компаній, що здійснювали реєстрацію біржових угод, зросла у 2023 році до 41. Найбільшу кількість біржових угод було укладено ПрАТ «ВК «Укрнафтобуріння», СП «ПГНК», Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед», ТОВ «Системойлінженерінг», ТОВ «Еско-Північ» та ін.

У 2023 році було укладено понад 4 500 біржових угод за наступними видами біржових товарів: скраплений газ, нафта та газовий конденсат.

Розподіл біржових угод за видами продукції у 2023р.,%

4.7. Прозорро.Продажі

У 2023-му на майданчику системи Прозорро.Продажі ТОВ «Українська енергетична біржа» працювали майже пів тисячі учасників онлайн торгів. Вони подали на аукціони близько 1 тисячі пропозицій. А переможці торгів принесли до бюджетів різних рівнів 314 809 774 грн.

Організатори, які працювали на майданчику ТОВ «УЕБ», загалом оголосили протягом року 399 аукціонів. За результатами успішних торгів вони отримали дохід у 1 953 090 198 грн.

Традиційно серед найбільших організаторів аукціонів – Державна служба геології та надр України, яка у 2023-му провела 79 успішних торгів із продажу спецдозволів на користування надрами. При стартовій вартості дозволів у 189 млн грн, після конкурентних торгів до держбюджету вдалося отримати понад 539 млн грн.

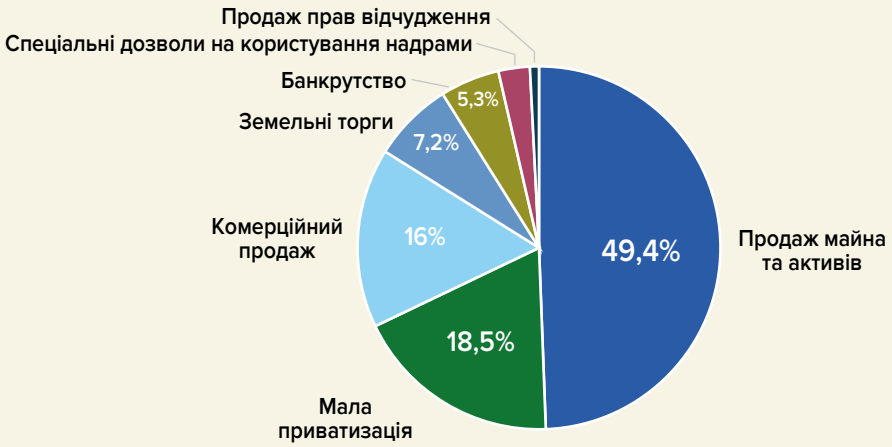
Загалом же, майданчик УЕБ має стабільно високі показники і за іншими напрямками торгів: з продажу металобрухту, майна банкрутів, малої приватизації, комерційних торгів тощо.

Якісна технічна підтримка та професійний супровід у підготовці до аукціонів – головні переваги, чому учасники та організатори торгів обирають для роботи у системі Прозорро.Продажі саме майданчик https://sale.ueex.com.ua/.

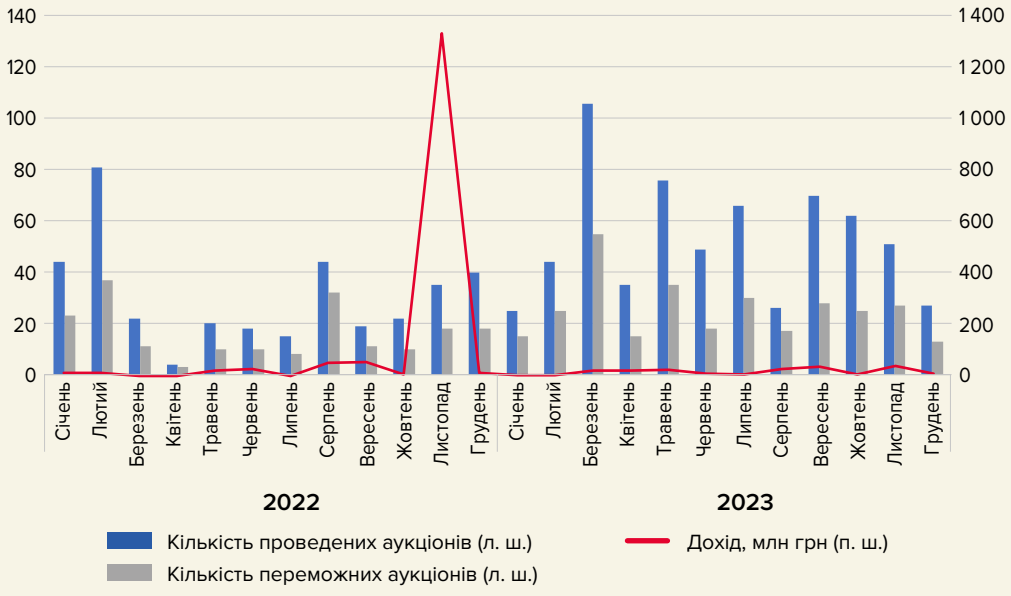
Кількість переможних аукціонів

Розподіл доходів ініціаторів за товарними групами у 2023 році,%

Показники майданчика УЕБ в системі Прозорро.Продажі, 2022-2023 рр.

4.8. Політика роботи з клієнтами

Основою діяльності Біржі є надання послуг іншим компаніям з організації та проведення електронних торгів (засобами електронних торгових систем). УЕБ намагається зробити цей процес максимально клієнтоорієнтованим. Це вимагає, як від Біржі в цілому, так і від кожного працівника, максимальної самовіддачі та прихильності прагненню до створення ефективного сервісу, здатного задовольнити потреби та бажання найвибагливіших клієнтів.

У роботі з клієнтами УЕБ орієнтується на найкращі сучасні стандарти світової та вітчизняної практики взаємодії. Біржа вибудовує довірчі відносини з клієнтами завдяки кращому клієнтському сервісу, широкому портфелю продуктів та рішень. Визначальна роль – це роль клієнта, перехід та трансформація від постачальника послуг в постачальника рішень, інтегратора нових бізнес-ідей та напрямків для клієнтів.

Пандемія коронавірусу та війна внесли значні корективи у роботу з клієнтами, сфокусувавши Біржу на віддаленій взаємодії. Від простого працівника до керівника Біржі – всі наполегливо працювали у складних умовах, щоб забезпечити безперервний та надійний клієнтський сервіс. З початком війни головним для УЕБ стало – забезпечення безпеки клієнтів при обслуговуванні, зберігши, при цьому, високоякісний сервіс. Іншим викликом стала необхідність впровадження сучасних IT-рішень для ефективної дистанційної взаємодії між працівниками та клієнтами, а також – захист від кібератак росіян.

Не дивлячись на всі труднощі, Біржа не лише зберегла якість сервісу для клієнтів, а й повноцінно та успішно впровадила передові технології, що дозволили 24/7 перебувати на зв'язку із клієнтами та забезпечувати їх якісним сервісом, а також захистити Біржу та клієнтів від хакерських нападів ворога. Також Біржа завжди надає якісні додаткові супутні сервіси для клієнтів: безкоштовний доступ до аналітики, формування аналітичних звітів та біржової інформації, освітні програми та тренінги, консультаційна підтримка.

ТОВ «УЕБ» продовжує постійно вдосконалюватись, впроваджувати нові програми та механізми, розгалужує мережу інформування, комунікації та безперервної підтримки. Клієнтоорієнтовані прагнення Біржі спрямовані на подальшу діджиталізацію та оптимізацію (спрощення) організаційних процесів у взаємовідносинах із клієнтами, підвищення своєї корисності для них.

Разом з тим, ТОВ «УЕБ» має дотримуватись вимог законодавства у своїх відносинах з клієнтом. Зокрема, потенційні клієнти Біржі мають пройти відповідні процедури акредитації (отримання доступу до торгів). Процедура акредитації впроваджена максимально комфортною для клієнта та є інтуїтивно зрозумілою, водночас, враховано усі необхідні процедури перевірки, ідентифікації та верифікації потенційних клієнтів відповідно до законодавства.

В цілому, процес доступу до торгів можна описати наступним чином:

- одержання від потенційного клієнта і перевірка всіх необхідних документів;
- перевірка і отримання висновку від працівників комплаєнс відділу щодо можливості співпраці з потенційним клієнтом;
- погодження Біржовим комітетом надання в оренду біржових місць (де це застосовується);
- підписання необхідних договорів з потенційним клієнтом;
- проведення навчання роботі в торгових системах та отримання інформації для доступу до систем.

Усі необхідні дії можна вчиняти онлайн на офіційному сайті Біржі.

Перевірка (верифікація) контрагентів ТОВ «УЕБ», як суб'єктом первинного фінансового моніторингу, здійснюється в рамках Закону України *«Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*, враховуючи вимоги *Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює НКЦПФР*.

УЕБ зобов'язана здійснювати кожен із заходів належної перевірки в обсязі, що визначається суб'єктом первинного фінансового моніторингу, з урахуванням ризик-профілю клієнта, зокрема рівня ризику, мети ділових відносин, суми здійснюваних операцій, регулярності або тривалості ділових відносин. За результатом дослідження отриманої та зібраної інформації відділ комплаєнсу визначає «рівень ризику» для потенційного клієнта – «низький», «середній», «високий» або «неприйнятно високий». Це робиться для того щоб унеможливити використання послуг Біржі для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Надалі проводиться верифікація потенційного клієнта та/або його представників на основі отриманих документів. Для зручності Біржа визначає декілька можливих способів верифікації:

- в особистій присутності;
- шляхом проведення відеоверифікації:
- верифікації шляхом отримання електронної копії е-паспорта/е-паспорта для виїзду за кордон/е-посвідки на постійне проживання/е-посвідки на тимчасове проживання, сформованої засобами Порталу Дія.

Найпопулярнішим способом проходження верифікації серед потенційних клієнтів є верифікація за допомогою застосунку Дія (понад 45% клієнтів за 2023 рік). Верифікація через Дію дозволила потенційним клієнтам пришвидшити процес отримання доступу до торгів та сприяла автоматизації роботи відділу комплаєнс. Верифікація таким способом за-

ймає всього декілька хвилин та може бути виконана самостійно у будь-який зручний для потенційного клієнта час. Усе, що потрібно — смартфон, інтернет, застосунок Дія та паспорт у ньому.

Здійснюючи верифікацію своїх контрагентів, в тч. з метою виявлення ризиків, пов'язаних із встановленням ділових відносин, ТОВ «УЕБ» керується також і власними внутрішніми процедурами та документами: **Програма проведення первинного фінансового моніторингу ТОВ «Українська енергетична біржа», Положення про систему управління ризиками, ризик-профіль та ризик-апетит у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення ТОВ «УЕБ», Правила фінансового моніторингу ТОВ «УЕБ».**

На жаль, у певних випадках Біржа вимушена відмовити потенційним клієнтам у доступі до торгів, до таких випадків відносяться:

- не надання потенційним клієнтом усіх необхідних документів чи відомостей;
- неможливість ідентифікації та/або верифікації потенційного клієнта;
- неможливість встановлення даних щодо кінцевих бенефіціарних власників потенційного клієнта або якщо у Біржі виникає сумнів, що особа виступає від власного імені;
- встановлення потенційному клієнту неприйнятно високого рівня ризику;
- подання потенційним клієнтом чи його представником недостовірної інформації або подання інформації з метою введення Біржі в оману;
- неможливість ідентифікації особи, від імені або в інтересах якої проводиться фінансова операція, та встановлення її кінцевого бенефіціарного власника або вигодоодержувача (вигодонабувача) за фінансовою операцією;
- віднесення потенційного клієнта до переліку осіб пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції;
- віднесення особи та/або організації, яка діє від імені та за дорученням потенційного клієнта до переліку осіб пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції;
- віднесення особи та/або організації, що прямо або опосередковано володіють чи є кінцевими бенефіціарними власниками потенційного клієнта до переліку осіб пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції;
- віднесення особи та/або організації, якою прямо або опосередковано володіє чи кінцевим бенефіціарним власником якої є потенційний клієнт до переліку осіб пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції.

Після успішного проходження потенційним клієнтом перевірки він отримує можливість брати участь в обраних ним видах торгів та стає повноцінним клієнтом Біржі отримуючи всі можливі переваги від співпраці з ТОВ «УЕБ».

4.9. Звітність та прозорість

Одним з принципів корпоративного управління ОЕСР *(Organisation for Economic Co-operation and Development)* є розкриття інформації та прозорість, що також забезпечується системою корпоративного управління на ТОВ «УЕБ». Разом з тим, законодавство України встановлює і інші вимоги щодо забезпечення прозорості та звітності щодо біржових операцій на організованому товарному ринку. Діяльність ТОВ «УЕБ» характеризується прозорістю діяльності, конкурентністю, високою діловою репутацією та підтримкою учасників ринку.

НКЦПФР

НКЦПФР здійснюватиме державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків (товарних бірж) в тч. шляхом ліцензування їх діяльності. До регулювання товарних бірж, у випадках встановлених законодавством, можуть залучатися й інші органи державної влади, а саме: регулятори відповідного товарного ринку та центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідних сферах, НКРЕКП та АМКУ.

Ліцензована біржова діяльність в Україні регулюється цілою низкою законодавчих актів та внутрішніх документів НКЦПФР, що виключає корупційну складову на торгах, вимагає високої прозорості, звітності, дотримання стандартів (на рівні ринку капіталу), відповідної організаційної структури, вимог до програмного забезпечення, фахового і кваліфікаційного складу персоналу, здійснення фінансового моніторингу, зобов'язань по оприлюдненню визначеної інформації, заходів з запобігання маніпулюванням,

інсайдерській торгівлі та іншим зловживанням тощо. Так, зокрема, Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках містять ряд вимог в т ч. до прозорості діяльності біржі, яким біржа має відповідати протягом всього терміну наявності у неї ліцензії.

Саме тому участь компаній на біржових торгах свідчить про їх бажання задекларувати свою прихильність високим стандартам прозорої конкурентної торгівлі та нульову толерантність до корупції.

Біржа зобов'язана здійснювати моніторинг біржових торгів та контроль за дотриманням учасниками біржових торгів правил товарної біржі, у тому числі з метою запобігання маніпулюванню на товарній біржі. Статтею 148 Закону України «*Про ринки капіталу та організовані товарні ринки*» визначені дії учасників торгів, що є маніпулюванням на товарних біржах.

Товарна біржа також є суб'єктом первинного фінансового моніторингу та здійснює верифікацію та належну перевірку клієнтів згідно Закону України «*Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення*» та Рішення НКЦПФР «*Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює НКЦПФР*».

Відповідно до ч. 1 статті 13 Закону України «*Про товарні біржі*» та Рішення НКЦПФР №3 від 13.01.2022 «*Про затвердження Положення про порядок складання, подання та оприлюднення товарними біржами звітних даних*» ТОВ «УЕБ» здійснює оприлюднення та подачу інформації до НКЦПФР. Зокрема здійснюється подача в електронній формі та встановленому форматі щоденних, щомісячних, щорічних та нерегулярних даних.

З цією метою на УЕБ створені та функціонують електронні системи звітності для подачі інформації. Зокрема, в рамках щоденної інформації надаються звіти про всі укладені на товарній біржі біржові угоди/біржові договори. В рамках щомісячної звітності надається реєстр біржових товарів, допущених до біржових торгів; перелік членів товарної біржі, учасників торгів та їх біржових брокерів, допущених до укладання та виконання біржових угод; довідки про активи, пруденційні нормативи, данні та розрахунок розміру та достатності регулятивного капіталу, коефіцієнта покриття операційного ризику та нормативу концентрації кредитного ризику тощо. Річна звітність включає річну фінансову та консолідовану звітність відповідно міжнародних стандартів фінансової звітності та аудиторський звіт щодо фінансової звітності. Нерегулярна звітність надається у випадку змін, наприклад, при анулюванні біржової угоди/біржового договору, виявлення операцій, що мають ознаки маніпулювання, ситуації цінової нестабільності тощо.

Іншими нормативними документами НКЦПФР, що регулюють діяльність бірж, є Рішення НКЦПФР «*Про затвердження Положення про провадження діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах*», Рішення НКЦПФР «*Про затвердження Положення про провадження клірингової діяльності*» тощо.

НКРЕКП

10.06.2023 було прийнято Закон України №3141-IX «*Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках*» відповідно до якого товарна біржа є особою, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами (РРАТ).

На виконання закону №3141-IX НКРЕКП затверджується ряд підзаконних актів, зокрема, *Порядок реєстрації учасників оптового енергетичного ринку, Порядок розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, Порядок (методика) визначення розміру штрафів, які накладаються НКРЕКП, Порядок набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних (RRM), Порядок функціонування платформ інсайдерської інформації, Порядок подання інформації щодо вчинення господарсько-торговельних операцій з оптовими енергетичними продуктами, Вимоги щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку, зміни в ряд нормативних актів* тощо. На початку 2025 року НКРЕКП планує впровадження інформаційної системи для забезпечення виконання функцій НКРЕКП відповідно закону про REMIT.

Законом №3141-IX передбачено, що РРАТ зобов'язана повідомляти Регулятора невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, у разі появи обґрунтованих підстав вважати, що операції здійснювалися з порушенням встановлених обмежень щодо використання інсайдерської інформації або такі операції мають ознаки маніпулювання чи спроби маніпулювання на оптовому енергетичному

ринку. З цією метою РРАТ має створити (протягом 18 місяців з дня набрання чинності Законом) та підтримувати ефективні організаційні заходи, механізми (зокрема систему спостереження) та процедури для виявлення порушень на організованому торговельному майданчику. Вимоги до РРАТ встановлені Постановою НКРЕКП «*Про затвердження Вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку*». Регулятор встановлює вимоги до обсягу інформації про операції відповідно до оптових енергетичних продуктів, які здійснюються на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних аукціонах, торгових платформах та порядок її надання РРАТ.

Таким чином, протягом 2024 року ТОВ «УЕБ» буде здійснювати підготовчі заходи з налагодження механізмів звітності та забезпечення своєї відповідності як РРАТ відповідно вимого нового законодавства. Окрім цього, УЕБ почала напрацювання механізмів для виконання функцій в якості RRM та розглядає перспективи запровадження платформи інсайдерської інформації.

Разом з тим, з 2021 року між НКРЕКП та ТОВ «УЕБ» діє Меморандум щодо сприяння ефективному розвитку ринків електричної енергії та природного газу, співпраці з інформаційної взаємодії в цілях ефективного розвитку, прозорості ринків електричної енергії та природного газу. Таким чином, протягом перехідного періоду (до повної імплементації законодавства про REMIT) ТОВ «УЕБ» забезпечує звітність та доступ до аналітичних даних за своїми операціями на оптовому енергетичному ринку для НКРЕКП.

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

Українська енергетична біржа щотижнево надає узагальнену інформацію в межах законодавства до Міністерства енергетики України щодо операцій з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами для цілей здійснення моніторингу ринку.

АУКЦІОННИЙ КОМІТЕТ З ПРОДАЖУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ ЗА ДВОСТОРОННІМИ ДОГОВОРАМИ НА АУКЦІОНАХ

З метою надання можливостей Аукціонному комітету виконувати свої функції щодо моніторингу та контролю, в тч. за дотриманням добросовісної конкуренції, ТОВ «УЕБ» забезпечує щоденну звітність за результатами аукціонів, що проводяться відповідно до Постановою №499.

Також, відповідно до вимог Постанови №499, УЕБ оприлюднює на власному веб-сайті річний звіт про результати торгівлі електричною енергією з зазначенням інформації про наявність правопорушень з боку організатора та/або учасників.

ТОВ «УЕБ» забезпечує повну прозорість проведення таких електронних аукціонів, шляхом публікації всієї інформації про хід та результати торгів, співпрацює з усіма регулюючими органами щодо сприяння у виявленні можливих фактів недобросовісної конкуренції, оперативно вносяться всі технічні і операційні зміни в роботу системи та біржі (без жодної затримки у реалізації), якщо Аукціонним комітетом змінюються умови та вимоги до проведення аукціонів. Було впроваджено ряд технічних рішень, направлених на вдосконалення механізмів торгів та забезпечення потреб учасників ринку для ефективної роботи ринку електроенергії. Жодного разу не було зафіксовано скарг та нарікань на Українську енергетичну біржу щодо порушення Порядку чи Регламенту проведення аукціонів.

ВСІ ЗАЦІКАВЛЕНІ ОСОБИ

ТОВ «УЕБ», як ліцензований оператор товарного біржового ринку, виконує свої обов'язки по забезпеченню публічності та постійної доступності біржової інформації на своєму сайті.

Окрім цього, УЕБ прагне лишатися ефективним інструментом для громадськості у забезпеченні якісною інформацією про роботу ринків, якими оперує. Зокрема, всю інформацію про проведені та заплановані торги можна переглядати в «Календарі торгів», обравши потрібну дату. Користувач зможе переглянути Біржовий/Аукціонний бюлетень, де зазначена вся інформація стосовно торгів (продавець, товар, стартова ціна, обсяг і. т д). Після завершення торгів виставляється Бюлетень середньозважених цін, де зазначається реалізований обсяг, мінімальна, максимальна та середньозважена ціна.

Котирування УЕБ та інша біржова інформація ефективно використовується органами влади, регуляторами, правоохоронними органами, громадськістю та ЗМІ. Зокрема, біржові котирування ТОВ «УЕБ» використовуються при розрахунку ціни на універсальні послуги відповідно до Постанови НКРЕКП «*Про затвердження Змін до Порядку формування цін на універсальні послуги*», з січня 2022 року НКРЕКП погоджено використання показників торгової платформи ТОВ «УЕБ» для розрахунку плати за газові небаланси, а ціна газу для виробників тепла (не населенню та не бюджетним організаціям) розраховується за формулою, виходячи з ринкових цін ТОВ «УЕБ» (*Постанова КМУ від 19.07.2022 N°812 (в редакції 22.08.2023 N°896*)), відповідно до положень статті 252 Податкового кодексу України рентна плата з видобутку газу також розраховується відповідно по біржових цін.

Відповідно до статті 12 Закону України «*Про товарні біржі*», товарна біржа за результатами біржових торгів зобов'язана розраховувати та оприлюднювати біржовий курс біржового товару не пізніше робочого дня, наступного після торгового дня, в який відбувалися біржові торги відповідним біржовим товаром та може розраховувати індекси та інші показники біржової торгівлі. При виконанні таких розрахунків товарна біржа може використовувати загальнодоступну інформацію та інформацію, одержану в ході або за результатами біржових торгів, інформацію з біржових договорів та біржових операцій.

Методикою розрахунку котирувальних цін та інших показників біржової торгівлі на товарній біржі – ТОВ «УЕБ» визначено, що **біржове котирування на УЕБ** – це котирувальні ціни (в т ч. біржовий курс), індекси та інші цінові показники біржової торгівлі, що відображають ринкову ціну товару / біржового товару, які визначаються на підставі критеріїв та методів обчислення, встановлених цією Методикою. Таким чином ТОВ «УЕБ» публікує та розраховує:

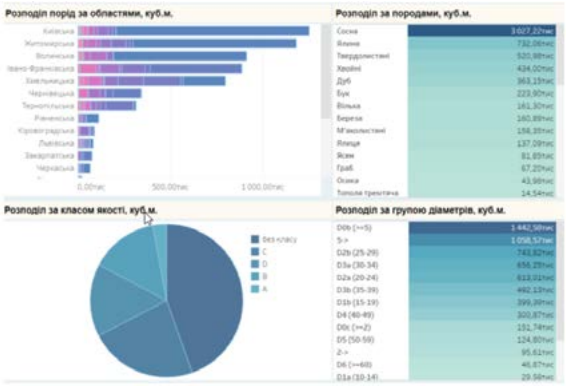
- **Біржовий курс** — визначається за підсумками торгового дня, але не пізніше 09:30 наступного дня, як середньозважена ціна усіх укладених протягом всіх торгових сесій біржових угод по відповідному біржовому товару (продукту/інструменту), за якими відбулося виконання біржових договорів;
- **Котирувальні ціни** — визначається за підсумками торгового дня, як середньозважена ціна усіх укладених протягом всіх торгових сесій біржових угод по відповідному біржовому товару (продукту/інструменту);
- **Середньозважена ціна короткострокових стандартизованих продуктів за газову добу** – розраховується на виконання вимог пункту 9 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС для визначення маржинальних цін;
- **Середньозважені ціни місячного ресурсу природного газу, що розраховуються Біржею** – розраховується як середньозважена для конкретного місяця, накопичувальним підсумком з першого дня продажу ресурсу відповідного місяця до останнього календарного дня відповідного місяця поставки;
- **Індекси:**
  - *Місячний індекс базового навантаження (електроенергія);*
  - *Квартальний індекс базового навантаження (електроенергія);*
  - *Місячний індекс середньозваженої ціни на круглі лісоматеріали;*
  - *Тижневий індекс середньозваженої ціни на круглі лісоматеріали;*
  - *Місячний індекс середньозваженої ціни на деревину дров'яну;*
  - *Тижневий індекс середньозваженої ціни на деревину дров'яну;*
- **Індекси середньозважених цін біржових товарів за напрямком «Торгівля біржовими товарами, включеними до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках»**:
  - *Місячний індекс середньозважених цін скрапленого газу;*
  - *Місячний індекс середньозважених цін газового конденсату.*

Також Біржа забезпечує публікацію і іншої агрегованої аналітики та біржової інформації у зручних форматах, які можуть використовувати учасники ринку для власної аналітичної роботи. Зокрема:

- на виконання вимог Кодексу ГТС, УЕБ публікує інформацію про зміни у маржинальній ціні придбання та маржинальній ціні продажу природного газу одразу після кожної торгової угоди;
- результати аукціонів з продажу електричної енергії – агрегована інформація в табличній формі про результати кожного окремого аукціону відповідно вибраних фільтрів дати торгів, періоду відпуску, типу графіку, типу аукціону, зони;
- середньозважені ціни електроенергії за типами графіку постачання – розраховуються окремо для кожного графіку продажу накопичувальним підсумком для кожного дня відповідно періодам постачання.

В грудні УЕБ при підтримці USAID ESP презентували широкому загалу та запустила роботу в онлайн режимі оновлений Модуль аналітики за напрямком «Деревина». Система забезпечує надзвичайну ефективність, швидкість обробки інформації та дозволяє легко візуалізувати дані. Завдяки інтерактивному інтерфейсу, а також потужним інструментам, можна швидко зрозуміти та проаналізувати результати торгів. Крім того, система відкриває нові можливості у сфері прогнозування та стратегічного планування, що дозволяє використовувати дану інформацію для передбачення тенденцій, ризиків і можливостей, що вкрай необхідно у сучасному бізнес-середовищі.

В наступному році УЕБ планує поширити роботу аналітичного модулю і на інші енергетичні ринки.

4.10. Партнерство та взаємодія

Біржа продовжує плідну співпрацю з органами державної влади та регуляторами, оскільки, окрім іншого, прагне бути для них дієвим інструментом побудови конкурентного ринку, забезпечення прозорості, подолання корупції та підвищення економічних показників діяльності підприємств галузі. УЕБ ставить за мету залишатися провідною біржею в Україні, що сконцентрувала високу ліквідність, ототожнюється та уособлює поняття ринку енергоресурсів в Україні.

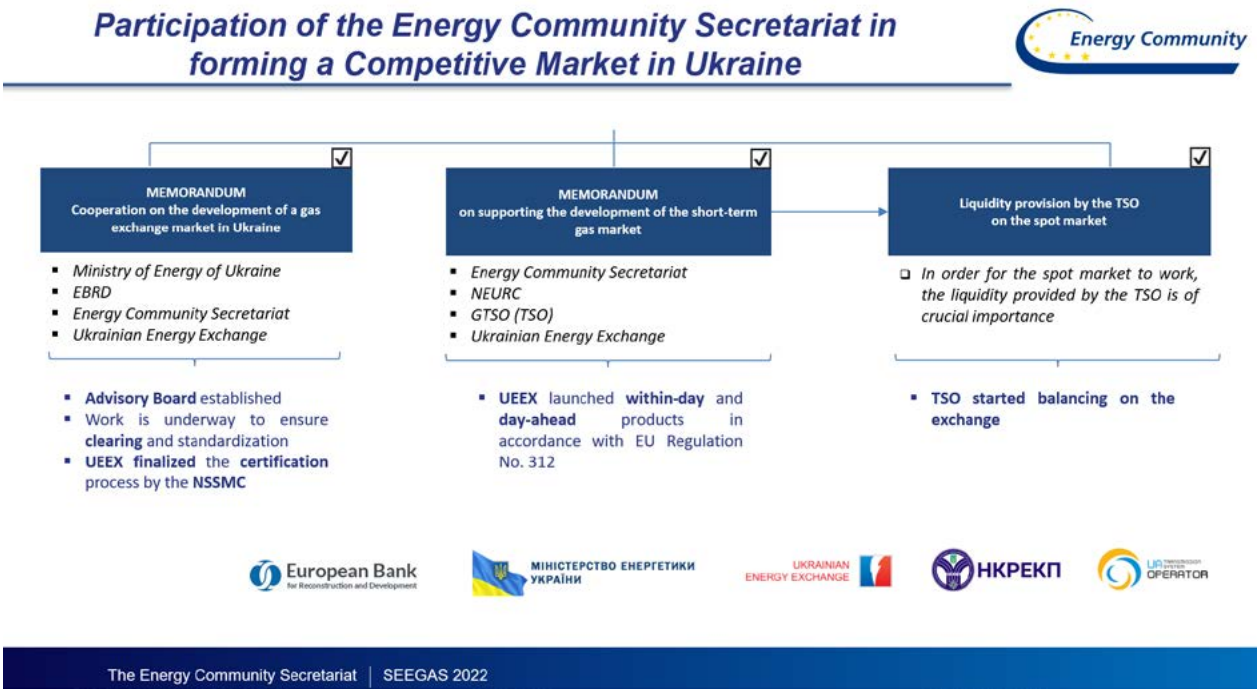
ТОВ «УЕБ» є членом **Асоціації Європейських Енергетичних Бірж Europex**, що включає 33 провідних енергетичних бірж, членом **Американської торгової палати (ACC), Європейської Бізнес Асоціації (EBA).**

Біржа також є членом Асоціації «Біржові та електронні майданчики» для сприяння спільній роботі з прозорості функціонування товарних ринків та ефективності товарного біржового ринку. Є членом клубу Energy Club - найбільшої в Україні бізнес-ком'юніті енергетичних компаній, що об'єднує лідерів енергетики для можливості комунікації між стейкхолдерами енергетичного ринку, а також є членом Українською енергетичної асоціації.

ТОВ «УЕБ» також на постійній основі співпрацює з галузевими асоціаціями, щоб відчувати потреби ринку і вчасно реагувати на них, зокрема з Асоціацією газовидобувних компаній України, з Асоціацією «Газові Трейдери України», з Асоціацією деревообробних підприємства України, з Громадською спілкою «Енергетичний Союз», з Нафтогазовою Асоціацією України, з Українською асоціацією скрапленого газу тощо.

Представники компаній учасників ринків входять в **Ради Секцій УЕБ**, яка є постійно діючим консультативно – дорадчим органом, створеним з метою забезпечення дієвої участі учасників ринку енергоресурсів у формуванні, розвитку та реалізації політики, а також правового врегулювання діяльності ТОВ «УЕБ».

З метою побудови в Україні конкурентного та прозорого біржового рику природного газу європейського зразка, **Секретаріат Енергетичного Співтовариства** (Секретаріат) розпочав відповідну програму підтримки, визначивши ТОВ «УЕБ», як біржу, що здатна забезпечити імплементацію європейських вимог та змогла продемонструвати високі показники концентрації ліквідності в торгівлі енергоресурсами. Так між Секретаріатом, ЄБРР, Міненерго та ТОВ «УЕБ» було підписано **Меморандум**, метою якого є забезпечення розвитку ТОВ «УЕБ» відповідно до європейських стандартів. В цілях розвитку саме короткострокової біржової торгівлі природним газом, було підписано другий меморандум між вищезазначеними сторонами та до якого долучилися НКРЕКП та ТОВ «Оператор ГТС України».

До складу **Advisory Board ТОВ «УЕБ»** увійшли представники Секретаріату, ЄБРР та Міненерго. Відповідно, Advisory Board ведеться активна робота з повного переходу ТОВ «УЕБ» на стандарти роботи європейських бірж, забезпечення клірингу, відповідної організаційної структури та кращих технологій.

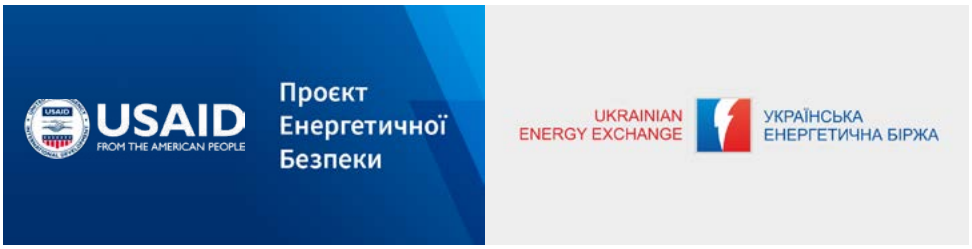
Секретаріатом за участі ТОВ «УЕБ» здійснюється реалізація проекту **SEEGAS**, метою якого є об'єднання країн Південно-Східної та Східної Європи для спільної торгівлі газом в межах одного торгового простору з подальшою інтеграцією в єдиний європейський газовий ринок. В липні 2021 року ТОВ «УЕБ», Секретаріат, ОГТСУ та європейські біржі та TSO підписали Меморандум, спрямований на створення умов для функціонування конкурентного ліквідного ринку SEEGAS, забезпечення безперешкодного доступу до відповідних ринків природного газу всіх його учасників і постачальників послуг на недискримінаційній основі і рівних умовах, відповідно до законодавства ЄС.

Протягом 2023 року УЕБ прийняла участь у ряді зустрічей в межах SEEGAS, зокрема, 7-8 грудня 2023 року у Бухаресті відбулося 10-те засідання зацікавлених сторін проєкту регіональної ініціативи SEEGAS за участі представників урядів країн, Секретаріату Енергетичного Співтовариства, Єврокомісії, ENTSOG, IEA, газових бірж та операторів системи передачі, учасників ринку, експертів та інших зацікавлених осіб.

В межах співпраці в SEEGAS 9 серпня 2023 року УЕБ та Румунська товарна біржа BRM підписали меморандум про взаєморозуміння задля подальшого розвитку регіональної біржової торгівлі та нового початку у співпраці регіональних бірж для можливостей створювати нові операційні моделі, адаптовані до потреб регіону. 6 вересня 2023 року у Варшаві було підписано Меморандум про взаєморозуміння з Towarowa Giełda Energii S.A. (TGE), Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. (IRGiT) та ТОВ «УЕБ», який, зокрема, передбачає приєднання представника TGE до Консультативного комітету UEEX та створення двох команд, яким буде доручено розробити рекомендації щодо розвитку пропозиції продукту та запуск кліринових послуг в Україні.

Також у 2023 році ТОВ «УЕБ» та USAID, в рамках ESP, підписали Меморандум про взаєморозуміння, спрямований на створення сприятливого середовища для впровадження реформ у енергетичному секторі України і посиленню енергетичної безпеки. Меморандум передбачає надання допомоги за такими напрямками: розробка операційної моделі клірингу та розрахунків для сегментів оптових ринків електроенергії та газу; розробка стандартизованих фізичних та фінансових (форварди) продуктів для оптових ринків електроенергії та газу; просування кращих практик звітування (репортингу) згідно з Регламентом ЄС N°1227/2011 про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку REMIT.

Враховуючи потреби учасників, УЕБ продовжить розвивати українські товарні та енергетичні біржові ринки в результаті процесу лібералізації, залучати інтерес міжнародних учасників та інтегрувати ринки України з міжнародними організованими товарними ринками на основі найкращих міжнародних практик та інноваційних технологій. УЕБ наочно демонструє, як кращий міжнародний досвід та світові практики можуть знаходити втілення в українських реаліях задля розбудови конкурентних ринків, детінізації економіки, формування національних бенчмарків та виведення торгівельних відносин на міжнародну арену.

4.11. Дослідження та інновації

Реалізація інновацій у діяльності ТОВ «УЕБ» виражається процесом постійного покращення і модифікації продуктів та процесів, зміні конфігурації механізмів, створенні нових продуктів та рішень.

Структура капітальних інвестицій ТОВ «УЕБ» за 2023 рік, грн

Придбано основних засобів	11 092 897,39
Придбано інших необоротних матеріальних активів	1 736 219,06
Придбано нематеріальних активів	18 614 219,66
Модернізовано нематеріальних активів	16 173 225,16

РОЗВИТОК IT-ІНФРАСТРУКТУРИ ТА КІБЕРБЕЗПЕКИ

- Розроблено та запущено нову систему для торгівлі стандартизованими продуктами на ринку природного газу - власна розробка УЕБ.
- Розроблено та запущено торгову сесію у програмному продукті BETS у версії Electric Power для проведення аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії у секції з імпорту/експорту.
- Удосконалення роботи торгових систем у програмних продуктах BETS та BETS у версії Electric Power, що дозволяє формування біржових свідоцтв та протоколів торгів в форматі електронного документу (.p7s). В пакеті оновлень впроваджено формування саме електронних документів у розумінні чинного законодавства, тобто сформовані та підписані КЕПом біржові свідоцтва та протоколи матимуть повну юридичну силу і не потребуватимуть друку та наступного живого підписання.
- Удосконалення роботи торгових систем у програмних продуктах BETS, BETS у версії Electric Power, що дозволяє здійснювати розділення біржового свідоцтва з виокремленням біржових угод, а саме їх розподіл на два свідоцтва: в першому - угоди, які влаштовують сторони і які далі буде підписано сторонами, а в другому – угоди, які один з учасників відмовляється підписати. Відповідно, обидві сторони укладають договір по «якісних» угодах і одна з сторін буде оштрафована лише по «неякісних» угодах.
- Розроблено пакет оновлень для програмних продуктів BETS та BETS у версії Electric Power, що надає можливість редагування ціни в черзі лотів позиції в доторговий період. Ініціатор може виставляти на торги велику кількість позицій з визначеною стартовою ціною, яка може не відповідати ринковій ціні в момент торгів, тому даними оновленнями була надана можливість зміни ціни ініціатором в черзі лотів ще до початку періоду торгів по лоту.
- Впроваджено функціонал виставлення запобіжника ціни для учасників торгів в електронних торгових системах BETS, BETS у версії Electric Power. Тобто продавець (у т ч. автор по-

зиції) має можливість виставити мінімальну для себе ціну по відповідній позиції, що не дасть йому помилково продати обсяг нижче вказаної ціни. Так само покупець зможе встановити максимальну для себе ціну і система не дасть йому помилково купити дорожче. В ході торгів учасник матиме можливість змінити порогові ціни в запобіжнику. Також система сигналізує учасникам при спробі змінити ціну більше ніж на 20% від поточної.

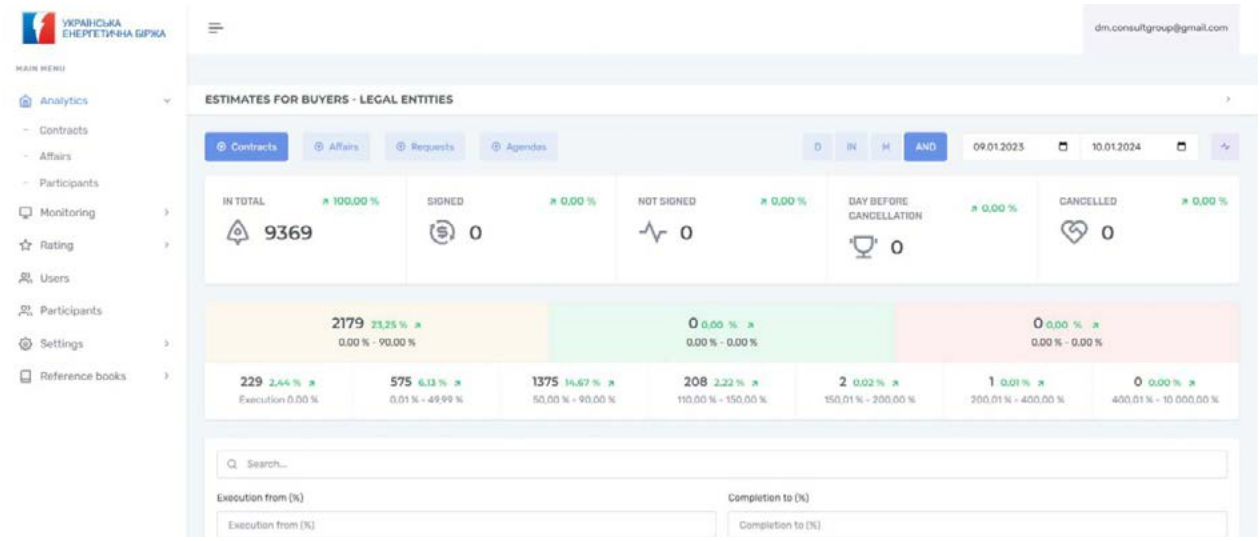
- Розроблено можливість автоматичного розширення робочої області в блоці «Позиції» під велику кількість позицій в електронних торгових системах BETS, BETS у версії Electric Power. В пакеті оновлень впроваджено функціонал автоматичного збільшення області відображення по висоті вікна блоку «Позиції» при подачі більше ніж 6 позицій в одній торговій сесії. Ініціатор позиції так і всі учасники матимуть змогу одночасно бачити всі виставлені позиції без необхідності використання скролу відповідного блоку в навігаційній області.
- Впроваджено фукціонал звукового сигналу для учасників торгів в електронних торгових системах BETS, BETS у версії Electric Power. Звуковий сигнал повідомляє учасників про початок торгу по обраній ним позиції і при зацікавленості учасника ціною на торгах покупець може дати пропозицію вище.
- Розроблено можливість збільшення продуктивності агентів формування документів за результатами торгів в електронних торгових системах BETS, BETS у версії Electric Power. В пакеті оновлень процедура формування свідоцтв, протоколів та інших документів за підсумками торів проходитиме за іншою технологію, що приведе до скорочення часу на їх формування.
- Удосконалено власне програмне рішення для забезпечення формування звітів до НКЦПФР. Впроваджено автоматизацію процесів складення та подання звітності, що включають розрахунок показника ліквідності активів товарної біржі.
- Забезпечено своєчасне та повне щоденне звітування про укладені біржові угоди/біржові договори до НКЦПФР, шляхом вдосконалення підходів до формування уточнюючої інформації про зміст біржових угод, що зазначається у примітках до звітності.
- Вдосконалено процес формування та надання звіту до НКЦПФР за фактом відсутності укладених біржових торгів/біржових договорів за відповідний торговий день.
- Вдосконалено процес своєчасного формування та надання нерегулярних звітів до НКЦПФР.
- Продовжено автоматизацію процесів формування нерегулярної звітності по факту анулювання біржових угод/біржових договорів (станом на кінець року автоматично формується нерегулярна звітність за напрямком «Необроблена деревина та пиломатеріали»), змін, що відбулись у переліку учасників, членів біржі та їхніх брокерів, змін, що відбулись у реєстрі біржових товарів.
- У системі звітності до НКЦПФР додано можливість формування вибірки звітів за визначений період та об'єднання таких звітів в один масив даних.
- Оновлено та удосконалено автоматизований процес складання та подання звітності до НКРЕКП.
- Розроблено технічне рішення для розрахунку місячного та тижневого індексу за напрямком «Необроблена деревина» та піврічного індексу за напрямком «Електрична енергія».
- Запущено процес «3 * VMware HA cluster with performance balancing» - в кластері працює механізм High Availability, який передбачає можливість перенесення обчислювального навантаження віртуальних машин на інший вузол кластеру в разі збою або виводу в режим обслуговування одного з серверів\нод - учасника кластера.
- Розміщення програмного забезпечення для контролю та управління кластерами (vmWare vsphere + NSX Manager).
- Розроблена репліка торгових систем з продажу деревини, Прозорро-Продажі, на випадок падіння основного кластеру.
- Впроваджені моніторингові системи Application Performance Monitoring (APM), Network Monitoring System (NMS) та OPM.
- Налаштовано та впроваджено оркестратори антивірусів (ESET, McAfee(Trellix)).
- Розроблені тестові середовища для розробки та тестувань окремих систем (RRM, моніторинг, модуля ETC біржових угод на OTP), енергоресурсів та деревини.
- Удосконалення окремого модулю ETC для забезпечення виконання учасниками окремих вимог законодавства щодо торгівлі на організованих товарних ринках.
- Розробка системи адміністратора передачі даних (RRM) на виконання вимог національного законодавства щодо прозорості енергетичних ринків.
- Розробка CRM модуля – Комплаєнс. Розроблений спеціально для вимог дотримання Правил фінансового моніторингу та правил проведення комплаєнс перевірки потенційних контрагентів. Цей розділ дозволяє проводити перевірку клієнтів у зручний спосіб, з використанням зовнішніх джерел інформації.

НОВІ СЕРВІСНІ ПОСЛУГИ, ПРОДУКТИ НА РИНКУ «НЕОБРОБЛЕНОЇ ДЕРЕВИНИ ТА ПИЛОМАТЕРІАЛІВ»

- Запущено інтерактивний блок аналітики разом з USAID, зокрема, підготовка та публікація метрик для інформування учасників про торгівлю на організованих товарних ринках.
- Розроблено графік поставки та оплати.

- Розроблено сервіс забезпечення розрахунків за укладеними біржовими договорами з дотриманням принципу «поставка проти оплати». Біржа виступатиме платіжним агентом та гарантуватиме оплату покупцем поставленого обсягу законтрактованого товару. Такий підхід дозволить значно знизити ризики сторін щодо невиконання контрагентом своїх зобов'язань за договором. Триває фіналізація програмного рішення, яка передбачає в тому числі автоматизований обмін даними та інструкціями з системою платіжного банку.

- Розроблено методику рейтингування учасників торгів на підставі комплексу показників з наданням результуючої бальної оцінки, що відображає його рівень кредитного ризику. Розрахунок бальної оцінки є автоматизованим та передбачає інтеграцію з сервісом агрегування відкритих даних. Кожний учасник торгів буде віднесений до однієї з 5 груп ризику A, B, C, D, E згідно шкали відповідно до отриманого балу. Цей інструмент дозволить Біржі більш якісно та гнучко встановлювати вимоги щодо забезпечення зобов'язань учасників торгів різного рівня ризику.

- Реалізовано пілотний проект з рядом партнерських банків щодо підтримки ліквідності учасників торгів з метою збереження обсягів їх бізнес активності в період воєнного стану. За допомогою сервісу на вебсайті Біржі кожний учасник торгів має можливість направити запит до Банків – партнерів про надання фінансування згідно пропонованих Банком програм. Метою Біржі у цьому проекті є покращення доступу учасників торгів до залучення фінансування оборотного капіталу завдяки технологічному рішенню Біржі та виконанню функцій амбасадора деревообробного бізнесу.
- Розроблено та запущено спільний продукт Банку - партнера та Біржі – банківські гарантії, які можуть прийматися Біржою як вид гарантійного забезпечення (альтернатива грошовим коштам). З метою автоматизованого обліку вільного від зобов'язань залишку за гарантією передбачено зміни до торгової системи, які передбачають нарахування учаснику торгів віртуальних коштів, які він може спрямовувати на гарантування своїх зобов'язань з гарантійних внесків. Такий сервіс дозволить учасникам торгів частково звільнити оборотний капітал та направити його для збільшення обсягів бізнес діяльності.

5. Фінансово-економічні результати діяльності

5.1. Економічні результати та фінансовий стан

Фінансові результати ТОВ «Українська енергетична біржа» за рік, що закінчився 31.12.2023 р., представлені і у Звіті про фінансові результати. Фінансово-господарська діяльність підприємства протягом звітного 2023 року є прибутковою.

Валовий дохід за 2023 рік становив 490 485 тис. грн, що на 126 803 тис. грн (35%) більше, ніж аналогічний показник минулого 2022 року.

Чистий прибуток за 2023 рік становив 171 197 тис. грн, що на 84 989 тис. грн (98%) більше, ніж аналогічний показник минулого 2022 року.

Власний капітал на кінець звітного періоду становить 377 029 тис. грн Збільшення власного капіталу в 2023 році в порівнянні з 2022 роком складає 139 217 тис. грн, збільшення відбулося завдяки отриманому чистому прибутку.

5.2. Ліквідність та зобов'язання

ТОВ «Українська енергетична біржа» має достатню платоспроможність і достатню величину власних обігових коштів. Протягом 2023 року підприємство самостійно забезпечувало управління та контроль над грошовими потоками, не звертаючись до зовнішнього фінансування.

Станом на 31.12.2023р. показники ліквідності, платоспроможності та фінансової стабільності ТОВ «Українська енергетична біржа» мали наступне значення:

Назва показника	Значення показника	Нормативне значення
Кефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	1,59	> 1
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності)	1,50	> 0,5
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,57	> 0,8

Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) використовується для оцінки здатності підприємства виконати свої короткострокові зобов'язання. Коефіцієнт визначено як суму оборотних активів, поділену на суму поточних зобов'язань.

Нормативне значення коефіцієнту покриття більше 1. Фактичний коефіцієнт (1,59) показує, що підприємство має достатньо засобів для забезпечення виконання зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) є жорстким критерієм платоспроможності підприємства. Він показує, яка частина поточних зобов'язань і забезпечень може бути погашена активами, що мають абсолютну ліквідність: грошима і поточними фінансовими інвестиціями. Коефіцієнт визначено як суму фінансових інвестицій і грошових коштів, поділену на суму поточних зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) підприємства складає 1,50 при нормативному показнику більше 0,5. Таким чином, платоспроможність підприємства є вища, ніж нормативні вимоги.

Коефіцієнт швидкої ліквідності характеризує, яка частина поточних зобов'язань і забезпечень може бути погашена не лише за рахунок грошових коштів, але й очікуваних надходжень від погашення дебіторської заборгованості. Коефіцієнт визначено як суму оборотних активів за мінусом їх найменш ліквідної частини - запасів, поділену на суму поточних зобов'язань.

Коефіцієнт швидкої ліквідності на 31.12.2023 року дорівнює 1,57 при оптимальному значенні більше 0,8.

Облік і визнання зобов'язань Біржі здійснюється відповідно до МСФЗ 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи». Зобов'язання визначаються підприємством, якщо їх оцінка може бути достовірно визначена та існує вірогідність зменшення економічної вигоди у майбутньому внаслідок їх погашення.

Зобов'язання Біржі класифікуються як довгострокові (строк погашення більше 12 місяців) і поточні (строк погашення до 12 місяців).

Формування інформації про кредиторську заборгованість в бухгалтерському обліку та її розкриття у фінансовій звітності здійснюється з урахуванням вимог МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

Поточна кредиторська заборгованість обліковується і відображається в балансі за первісною вар-

тістю, яка дорівнює справедливій вартості.

На дату балансу довгострокова кредиторська заборгованість оцінюється за амортизаційною вартістю методом ефективної ставки відсотка (за теперішньою вартістю). Будь-яка різниця між чистим надходженням та вартістю погашення визнається в доходах, чи витратах на протязі дії позики з використанням ефективної ставки відсотка.

Забезпечення створюється при виникненні внаслідок минулих подій зобов'язання, погашення якого ймовірно призведе до зменшення ресурсів, що втілюють в собі економічні вигоди, та його оцінка може бути розрахунково визначена.

Сума забезпечення на виплату відпусток визначається щомісяця як добуток фактично нарахованої заробітної плати працівникам і відсотка, обчисленого як відношення річної планової суми на оплату відпусток до загального планового фонду оплати праці з урахуванням відповідної суми відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. На кінець року не використана сума забезпечення на виплату відпусток працівникам складає 4024 тис. грн

Забезпечення довгострокових зобов'язань не створювалися.

Непередбачених зобов'язань немає.

Склад зобов'язань (кредиторська заборгованість) підприємства (тис. грн):

Найменування статей	На 31.12.2023р.
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (поточні зобов'язання)	4 913
Поточна заборгованість по розрахункам з бюджетом	12 557
• у тому числі з податку на прибуток	5 742
Поточна заборгованість зі страхування	9
Поточна заборгованість за одержаними авансами	109
Поточні забезпечення (виплати працівникам)	4 024
Інші поточні зобов'язання	410 450
Усього зобов'язання і забезпечення	**432 062**

В складі рядка «Інші поточні зобов'язання» станом на 31.12.2023р. рахуються гарантійні внески, які сплачені учасниками за участь в електронних торгах і які підлягають поверненню після проведення торгів, з датою виникнення останній місяць звітного періоду і датою погашення в перші дні наступного звітного періоду.

6. Сталий розвиток

6.1. Соціальні аспекти та кадрова політика

КАДРОВА ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В ЦІЛОМУ

Соціальна відповідальність і дотримання принципів сталого розвитку є важливими цінностями Біржі, що прагне забезпечувати комплексний і збалансований підхід до розвитку бізнесу та дотримання інтересів суспільства.

Біржа забезпечує дотримання прав людини, в тому числі передбачених Конституцією та Загальною Декларацією прав людини та конвенціями ООН. Створюючи сприятливе робоче середовище, Біржа забезпечує відповідність його вимогам визнаних міжнародних конвенцій, зокрема базовим конвенціям Міжнародної організації праці.

ТОВ «Українська енергетична біржа» є відповідальним роботодавцем та прагне якнайкраще забезпечувати права власних співробітників, прагнучи розбудовувати соціально відповідальну компанію.

В основі соціальних аспектів та кадрової політики Біржі знаходяться прагнення щодо:

- підвищення рівня заробітної плати працівників;
- недопущення звільнення працівників та збереження кадрового потенціалу;
- підвищення престижності роботи на Біржі;
- ствердження впевненості працівників у Біржі як у надійному роботодавцеві.

Головною метою кадрової політики Біржі є створення високомотивованої команди професіоналів із сучасними ключовими компетенціями та практиками задля забезпечення ефективного виконання Біржею своїх функцій. Відносини з працівниками та між працівниками базуються на ствердженні можливості гнучких умов праці для співробітників, які потребуються відповідних умов, гендерної рівності на робочому місці та поза ним, дотримання принципу work life balance.

В цілому, кадрова політика Біржі будується навколо людини, оскільки саме людина є її головним чинником та пріоритетом, забезпечення комфортних та безпечних умов праці є запорукою успішної кадрової та соціальної політики.

Протягом 2023 року кількість працівників складала 112. Із них за основним місцем роботи 111 та 1 за сумісництвом. Всього протягом 2023 року на Біржі працювало 77 жінок та 35 чоловіків.

Склад персоналу станом на 31.12.2023 за категоріями становить:

- керівники – 60 осіб;
- професіонали – 30 осіб;
- фахівці – 9 осіб;
- технічні службовці – 1 особа;
- кваліфіковані робітники – 0 осіб;
- найпростіші професії – 0 осіб.

Склад працюючих за віком:

- до 35 років – 50 осіб;
- від 35 до 50 років – 50 осіб;
- 50 і старші – 12 осіб.

ОПЛАТА ПРАЦІ

Біржа забезпечує розмір заробітної плати та періодичність її виплати відповідно до положень діючого законодавства. Біржа проводить регулярний перегляд заробітної плати відповідно до зростання індексу інфляції та загального зростання цін. Метою підвищення заробітної плати є посилення професійної мотивації співробітників та забезпечення купівельної спроможності працівників та їхніх сімей на сталому рівні. При визначенні рівня оплати праці конкретного співробітника враховуються виключно його професійні навички, компетенції та наявний досвід.

Протягом 2023 року розмір фонду оплати праці становив 56 961 тис. грн, в тому числі: 29 386 тис. грн — фонд основної заробітної плати, 27 575 тис. грн — фонд додаткової заробітної плати. У порівняні з 2022 роком у 2023 фонд оплати праці збільшився на 12 805 тис.грн

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

Біржа сповідує принципи гендерної рівності від рівня управління до робочого місця кожного працівника. Гендерний баланс сприяє розвитку Біржі як компанії європейського рівня, де домінує демократичний принцип управління та дотримання основних громадянських свобод.

Біржа стверджує та неухильно дотримується принципу рівності прав чоловіків та жінок. Біржа забезпечує рівність прав чоловіків та жінок як у виробничих процесах так і у прийнятті управлінських рішень у відповідних випадках. Жінки та чоловіки мають рівні можливості щодо кар'єрного та професійного розвитку, в тому числі – підвищення розміру заробітної плати та зайняття керівних посад.

Чоловіки та жінки мають рівне право на відпустку по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та на забезпечення можливості поєднувати трудову діяльність із сімейними обов'язками. Розмір оплати праці визначається незалежно від гендерної приналежності.

Протягом 2023 року на керівних посадах Біржі працювало 40 жінок. Відсоток жінок серед працівників біржі протягом року становив близько 70%.

ДОБІР ПРАЦІВНИКІВ

Добір працівників здійснюється відповідно до положень чинного законодавства та здійснюється як з внутрішніх, так і з зовнішніх джерел. Головним критерієм при прийнятті на роботу нових співробітників є їхня професійність не залежно від гендерної приналежності чи інших особистісних характеристик. У всіх випадках головним критерієм кадрових призначень є їх об'єктивна доцільність і потенційна та/або доведена результативність кандидата, його професійний рівень та навички.

Біржа прагне не лише залучити висококваліфікованих співробітників, а й забезпечити їх максимально ефективне використання відповідно до особливостей кожного працівника.

Протягом 2023 року було прийнято на роботу 25 працівників.

РОЗВИТОК ПРАЦІВНИКІВ

Біржа усвідомлює необхідність постійного розвитку власних працівників та з цією метою створює всі необхідні умови для працівників. Так, Біржа забезпечує працівникам можливості брати участь у різноманітних тренінгах та семінарах за рахунок Біржі, як у тих, які безпосередньо стосуються виконуваної працівником роботи, так і у тих – які сприяють розвитку суміжних компетенцій у працівника.

Біржа віддає перевагу розвитку необхідних навичок та компетенцій у власних працівників шляхом їхнього навчання, аніж залученню нових працівників. Такий підхід спрямований на додаткову мотивацію працівників до подальшого розвитку та самовдосконалення, а також демонструє працівникам їхню справжню цінність для Біржі. Розвиток кожного окремого працівника є запорукою розвитку Біржі в цілому. Також, Біржа забезпечує безкоштовний доступ працівникам до необхідних їм у роботі інформаційних ресурсів та баз даних.

БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ПРАЦІ

Політика Біржі у сфері охорони праці базується, насамперед, на вимогах Закону України «*Про охорону праці*», інших нормативно – правових актів та міжнародних стандартах у галузі безпеки праці та охорони здоров'я та вимог міжнародного стандарту ISO 45001.

У першому кварталі 2024 Біржа планує пройти сертифікаційний аудит системи менеджменту охорони здоров'я та безпеки праці на відповідність вимогам стандарту ISO 45001:2018.

Біржа, як відповідальний роботодавець, забезпечує працівникам безпечні умови праці відповідно до діючого законодавства та забезпечує працівників усім необхідним для того щоб робота була безпечною та комфортною.

6.2. Екологічні аспекти

Українська енергетична біржа є екологічно свідомим та відповідальним підприємством. Враховуючи специфіку своєї діяльності, Біржа не створює будь-яких забруднень навколишнього середовища чи іншим чином негативно не впливає на екологічну безпеку в Україні. Біржа не є ні виробником продукції, ні видобувним чи переробним підприємством, а також не здійснює перевезень чи зберігань товару/продукції інших виробників. Також, Біржа не є платником екологічного податку та не має об'єктів, які шкідливо впливають або можуть вплинути на стан навколишнього природного середовища.

Водночас, Біржа у своїй діяльності прагне впроваджувати передові екологічно ощадливі практики та технології, спрямовані на захист навколишнього природного середовища та недопущення завдання йому будь-якої шкоди. Починаючи з 2021 та протягом 2023 року екологічні аспекти у діяльності Біржі регулювались Наказом 3/2-ОСН від 21.01.2021 року «*Про затвердження основних принципів екологічної політики підприємства та впровадження їх в діяльності підприємства*». Зазначений наказ, фактично, був вказівним документом в частині екологічно ощадливих практик у діяльності Біржі.

Так, ним затверджувалися такі принципи екологічної політики Біржі, а саме:

- визнання конституційного права людини на сприятливе навколишнє середовище;
- неухильне дотримання національного природоохоронного законодавства, регіональних та галузевих вимог, що регламентують роботу Біржі в галузі охорони навколишнього середовища;
- контроль у встановлених межах, прагнення до повного усунення забруднення навколишнього середовища, пов'язаного з веденням господарської діяльності Біржею;
- застосування офісного обладнання та техніки, матеріалів, що впливають чи забезпечують екологічну безпеку, у відповідності з кращими світовими стандартами;
- раціональне використання природних ресурсів та скорочення кількості відходів при веденні господарської діяльності Біржею, своєчасна їх утилізація;
- відкритість і доступність екологічної діяльності та співпраця з зацікавленими сторонами в галузі охорони навколишнього середовища, конструктивна взаємодія з громадськістю;
- навчання персоналу культурі безпеки, охороні здоров'я і навколишнього середовища;
- посилення почуття відповідальності за навколишнє середовище серед працівників Біржі на всіх рівнях;
- попереднє оцінювання впливу на навколишнє середовище всіх нових видів діяльності Біржі;
- залучення всього персоналу Біржі до діяльності по зменшенню екологічних ризиків;
- забезпечення необхідних санітарно-гігієнічних умов праці персоналу згідно вимог чинного законодавства;
- надання об'єктивної інформації про характер господарської діяльності Біржі та його вплив на навколишнє середовище, здоров'я персоналу і населення.

Виділення та закріплення цих принципів стверджує прихильність та спрямованість Біржі на охорону і збереження навколишнього природного середовища. Також, з метою слідування задекларованим принципам та виконання впровадженого наказу, Біржа взяла на себе зобов'язання проводити навчання та інформування персоналу підприємства з питань охорони навколишнього середовища, регулярно організовувати проведення заходів спрямованих на захист навколишнього середовища, а також залучати працівників Біржі до цих заходів.

Не менш важливим для справжнього впровадження вищезазначених принципів екологічної політики Біржі є передбачені наказом:

- перехід на використання безфосфатних миючих засобів;
- регулярне здійснення благоустрою та озеленення території навколо офісних приміщень підприємства;
- впровадження європейського підходу щодо роздільного збирання відходів, що утворилися в процесі ведення господарської діяльності, з метою подальшої передачі їх відповідним організаціям для утилізації або повторного використання;
- відмова від використання працівниками підприємства пластикового посуду.

Підсумовуючи вищезазначене, Біржа не має негативних екологічних аспектів у своїй діяльності, однак екологічні аспекти є надзвичайно важливими у діяльності Біржі. Повсякчас Біржа прагне розвивати та вдосконалювати свої екологічні практики із врахуванням передових екологічно ощадливих практик

та технологій. Слідуючи зазначеним екологічним принципам та прагненням у листопаді 2023 року Біржею було впроваджено Екологічну політику Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа».

Політика була розроблена та впроваджена з метою забезпечення ефективного управління можливими екологічними ризиками та екологічними аспектами при здійсненні Біржею професійної діяльності та спрямована на недопущення негативних екологічних наслідків від діяльності Біржі, мінімізації негативних екологічних наслідків, якщо вони виникнуть. В цілому, політика перейняла попередні екологічні надбання Біржі та трансформувала їх у повноцінну екологічну політику підприємства європейського рівня, яке прагне як найкраще дбати про навколишнє природнє середовище.

Окремо варто зазначити, що для реалізації стратегічних цілей екологічної політики Біржа зобов'язалась:

- забезпечувати участь працівників Біржі в екологічних семінарах, тренінгах та інших заходах з метою розвитку екологічної свідомості, перейняття передових екологічних цінностей та практик;
- здійснювати напрацювання та впровадження Біржею комплексної системи екологічних цінностей;
- здійснювати аналіз можливих екологічних ризиків у діяльності Біржі, їхню регулярну оцінку, мінімізацію або повне уникнення;
- забезпечувати та розвивати екологічну співпрацю із зацікавленими суб'єктами;
- за наявності фінансової можливості – фінансувати екологічні ініціативи та проекти;
- здійснювати попередню оцінку впливу на навколишнє середовище всіх нових видів діяльності Біржі;
- забезпечити публічність інформації щодо системи екологічного менеджменту Біржі та системи інформування працівників Біржі щодо екологічної політики Біржі.
- впроваджувати енергозберігальні технології та ощадливе ресурсовикористання;
- брати участь у зовнішніх ініціативах з охорони навколишнього середовища, включно з розвитком і вдосконаленням природоохоронного законодавства України;
- мотивувати працівників Біржі до підвищення екологічної результативності та компетенції;
- проводити регулярну ревізію виконання екологічної політики з метою пошуку шляхів для її вдосконалення.

Результатом екологічно орієнтованої політики Біржі стало успішне проходження 07.12.2023 сертифікаційного аудиту системи екологічного менеджменту на відповідність вимогам стандарту ISO 14001:2015 та отримання сертифікату N°ECS. UA.02.4053 від 07.12.2023 до 07.12.2026, що додатково підтверджує прихильність Біржі до слідування найкращим екологічним практикам та стандартам.

7. Плани УЕБ у 2024 році

1. Запровадження і організація біржової торгівлі альтернативними видами палива.
2. Запровадження організованої торгівлі гарантіями походження.
3. Підготовчі роботи та оцінка можливості запровадження торгівлі квотами на викиди (ETS).
4. Запровадження торгівлі контактами на різницю цін (PPA) - договори про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на енергію.
5. Отримання ліцензії на провадження діяльності з організації укладання деривативних контрактів на товарних біржах.
6. Запуск II етапу проєкту торгівлі середньостроковими стандартизованими продуктами на ринку природного газу, що передбачатиме забезпечення виконання зобов'язань за угодами.
7. Співпраця з USAID ESP в рамках чотирьох елементів комплексної торгівлі енергетичними продуктами (гармонізація, стандартизація, уніфікація, співпраця).
8. Розширення напрямків транскордонної торгівлі (у випадку зняття валютних обмежень).
9. Реалізація спільних проектів з розвитку регіональної торгівлі енергетичними продуктами в рамках SEEGAS.
10. Вдосконалення клірингових послуг для сегменту оптових енергетичних продуктів.
11. Оцінка можливості отримання статусу nominated electricity market operator (NEMO) та підготовчі процеси до роботи в SDAC та SIDC.
12. Запуск механізму звітності до НКРЕКП як особи, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами (PPAT) та запуск RRM системи з набуттям статусу адміністратора передачі даних відповідно до REMIT.
13. Вдосконалення внутрішніх технологічних рішень щодо автоматизації процесів перевірки клієнтів та взаємодії в тч. інтеграція акредитаційної системи біржі з реєстрами учасників оптових енергетичних ринків.
14. Розширення інтерактивного аналітичного модулю на решту ринків роботи біржі.
15. Запуск системи Сталого розвитку, що включає:
    - роботу системи екологічного менеджменту (ISO 14001);
    - впровадження системи охорони здоров'я та безпеки праці (ISO 45001);
    - ухвалення та забезпечення реалізації оновленої Корпоративної та соціальної політики, що включає кадрову, соціальну, гендерну політики, системи охорони здоров'я та безпеки праці, корпоративну етику та культуру;
    - вдосконалення та розширення вже впровадженої системи управління якістю (ISO 9001) та системи менеджменту протидії корупції (ISO 37001).
16. Модернізація і консолідація IT інфраструктури для побудови більш захищеного периметру організації, зокрема:
    - Модернізація мережевого обладнання;
    - Перехід на нову платформу захисту кінцевих точок і серверів. Запуск EDR та DLP рішень;
    - Впровадження нових систем моніторингу і аналізу для покращення реакції на кібер-інциденти;
    - Проведення аудиту IT-інфраструктури за стандартом NIST CSF в партнерстві з USAID;
    - Підготовка до впровадження власного SOC.
17. Адаптація українських стандартів на ринку деревини під EUDR.
18. Впровадження нових національних стандартів на ринку деревини.
19. Вдосконалення торгової системи по напрямку «Необроблена деревина та пиломатеріали».
20. Розвиток торгівлі іншими пиломатеріалами.

UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE

УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

ТОВ «Українська енергетична біржа»

01001, Україна, м. Київ, вул. Хрещатик, 44,
4 поверх

Телефон контакт-центру: 044 35 700 70

ueex.com.ua

facebook.com/ce.ueex